

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret**
Møtested: Ordførerens kontor, Steinkjer rådhus
Dato: 26.05.2023
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Lunsj kl 11:30 på InnoCamp

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 12/2023	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
AU 13/2023	Orienteringer		
AU 14/2023	Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre - revidering av forvaltningsplan - Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark		2022/8248
AU 15/2023	Eventuelt		

**AU 12/2023 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste /
AU 13/2023 Orienteringer /**

Arkivsaksnummer: 2022/8248-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevoid

Dato: 25.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	14/2023	26.05.2023

Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre - revidering av forvaltningsplan - Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

- Nasjonalparkstyrets arbeidsutvalg tar utkastet til orientering, og ber nasjonalparkforvalter implementere og korrigere etter kommentarer som har kommet i møtet.
- Utkast med kommentarer fra møtet sendes ut med sakslista til nasjonalparkstyremøtet 5. juni
- Nytt utkast med implementerte og korrigerede kommentarer sendes ut til nasjonalparkstyret innen 2. juni.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Innspill med forvalters kommentar - BlåSkjæ NP - 25.05.23
- 2 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer Blå-Skjæ - utkast 25.05.23
- 3 Utkast forvaltningsplan Blåfjella-Skjækerfjella-Låarte-Skæhkere 23.05.23

Saksopplysninger

27.02.23 ble det sendt ut oppstartsmelding med informasjon om prosessen til rettighetshavere innenfor nasjonalparken. I brevet ble det bl.a. orientert om at det blir folkemøter 14.-16. mars i Verdal, Snåsa og Lierne i tillegg til frist for innspill 23. april.

Det er gjennomført møter med kommunene 14.-16. mars, Statskog, Værdalsbruket og Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket 30. mars, Gjefsjøen fjellgård 17. april, Skjækra samarbeidlag 20. april, sijtene 4. mai, Miljødirektoratet 9. mai og fjellstyrene 25. mai.

I innspillsrunden har det kommet innspill fra følgende:

- Forum for natur og friluftsliv
- Harbakvollen seterlag
- Språkrådet

- Kjell Tyldum
- Statens vegvesen
- Kartverket
- Sonja Åsvold
- Direktoratet for mineralforvaltning
- Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjielte
- Knut Georg Sandvik
- Dalvassfjellet hytteforening
- Magne Selliås
- Kjell Gunnar Selliås
- Sametinget/Sámediggi
- Norges vassdrags og energidirektorat
- Bjørn Olav Nagehus
- Kjell Nastad
- Statskog
- Sørli fjellhytteforening
- Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje naturmangfold
- Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje reindrift
- Skjækra hytteeierforening
- Terje Sigurdson
- Odd Jostein Selliås
- Snåsa snøscooterklubb
- Skjækra samarbeitelag
- DNT Nord-Trøndelag
- Statnett
- Værdalsbruket
- Skæhkere, Låarte og Tjåehkere sijte
- Gjefsjøen fjellgård
- Tensio TN
- Gaundalen fjellgård

Oppsummering av innspill med kommentar fra nasjonalparkforvalter

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

Innhold

Fremdrift forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark....	2
Innspillsrunde – frist 23.04.23	3
Forum for natur og friluftsliv	3
Harbakvollen seterlag	3
Språkrådet.....	4
Kjell Tyldum.....	5
Statens vegvesen.....	5
Kartverket.....	5
Sonja Åsvold	5
Direktoratet for mineralforvaltning	6
Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjielte.....	7
Knut Georg Sandvik	10
Dalvassfjellet hytteforening	11
Magne Selliås.....	12
Kjell Gunnar Selliås.....	12
Sametinget/Sámediggi	13
Norges vassdrags og energidirektorat	13
Bjørn Olav Nagehus.....	13
Kjell Nastad	14
Statskog	15
Sørli fjellhytteforening.....	17
Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen Staatehaaltoje naturmangfold.....	19
Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen Staatehaaltoje reindrift.....	21
Skjækra hytteeierforening	21
Terje Sigurdson.....	22
Odd Jostein Selliås	23

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Snåsa snøscooterklubb.....	23
Skjækra samarbeitlag.....	24
DNT Nord-Trøndelag	26
Statnett.....	27
Værdalsbruket.....	27
Skæhkere, Låarte og Tjåehkere sijte	31
Gjefsjøen fjellgård	32
Tensio TN.....	33
Gaundalen fjellgård.....	33

Innspillene er sortert kronologisk etter når de er mottatt. Det er kun innspill som er innsendt skriftlig (e-post, spørreskjema) som er inkludert her, altså ikke f.eks. oppsummering fra møter. Forvaltningsmyndighetens kommentar står i **fet skrift**.

Fremdrift forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Når	Vedtak	Hva
21.06.16	NP-2016-18	Vedtatt prosjektplan i nasjonalparkstyret.
16.11.16	NP-2016-31 og NP-2016-33	Vedtatt oppstartsmelding av nasjonalparkstyret.
Jan-mars 17	-	Oppstartsmøter i Verdalen, Steinkjer, Snåsa, Grong og Lierne kommuner.
03.04.17	NP-2017-08	Oppsummering av oppstartsmøter orientert til nasjonalparkstyret.
06.09.17	NP-2017-30	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret.
22.11.17	NP-2017-39	Orientering til nasjonalparkstyret og ny fremdriftsplan.
09.09.20	NP-2020-03	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret. Saken utsettes til neste møte.
09.11.20	AU-2020-11	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i arbeidsutvalget. Saken utsettes til neste møte.
24.11.20	NP-2020-36	Orientering til nasjonalparkstyret og ny fremdriftsplan.
04.06.21	NP-2021-32	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret.
26.11.21	NP-2021-59	Ny fremdriftsplan og arbeidet vedtas utsatt av nasjonalparkstyret.
02.09.22	NP-2022-39	Ny fremdriftsplan vedtatt av nasjonalparkstyret.
27.02.23	-	Melding om gjenoppstart
14.-16.03.23	-	Oppstartsmøter i Verdalen, Snåsa og Lierne
23.04.23	-	Frist for innspill
		Diskusjon i arbeidsutvalget.
05.04.23		Diskusjon i nasjonalparkstyret.
		Faglig godkjent høringsutkast av Miljødirektoratet.
		Høring.
		Diskusjon og vedtak i nasjonalparkstyret.
		Stadfesting av Miljødirektoratet

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Innspillsrunde – frist 23.04.23

Forum for natur og friluftsliv

- FNF Trøndelag har registrert det som synes å være en økende trend av helikopterflyging i forbindelse med drift og utleie av hytter i nasjonalparken. Dette reiser en del bekymringer hos natur og friluftsansjoner som er tilsluttet FNF Trøndelag. Vi ønsker ikke at det skapes en presedens som uthuler verneforskriften og forvaltningsplans strenge dispensasjonspraksis. En eventuell endring av forvaltningspraksisen må være gjenstand for en bred høring i en rullering av forvaltningsplanen.
- Grunnen til at dette har havnet på vår radar er de to sakene med omsøkte helikopterturer til hyttedrift og persontransport i Lierne og Snåsa i jaktseasonen 2021. Begge sakene ble påklaget av reindrifutøverne i de berørte områdene, og begge klagen ble tatt til følge. I klagevedtakene pekes det på at praksisen som legges opp til av Nasjonalparkstyret i Blåfjella Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark ikke har hjemmel i verneforskrift eller forvaltningsplan.
- Etter vårt syn er det en uheldig utvikling om vernet svekkes til fordel for «bedagelig» friluftsliv. Det er forståelig at man ønsker å drive en næringsvirksomhet basert på turisme i nasjonalparken, men det er nettopp de kvalitetene som verneformålet beskytter som gjør nasjonalparkene unike, også for naturbasert turisme. Det er ikke alle forunt å bedrive friluftsliv i avsidesliggende områder og slik må det faktisk være. Å kunne kjøpe motorisert transport inn i nasjonalparken vil skape en uheldig presedens, også i andre store verneområder.
- Føringene i verneområdeforskriften og forvaltningsplanen er begge tydelige på at dispensasjoner til helikopterbruk i forbindelse med drift av hytter og infrastruktur kun skal gis unntaksvis. Vi ønsker at nasjonalparkstyret tydeliggjør hvilken linje de skal legge seg på, og ikke overlater dette til tilfeldighetenes spill og hva som til enhver tid oppleves som presserende for brukere og rettighetshavere i nasjonalparken. Vi bidrar gjerne med konstruktive tilbakemeldinger i prosessen med revisjon av nasjonalparkenes forvaltningsplan og ser frem til en god prosess som tar sikte på å ta vare på naturgrunnlaget og bevare nasjonalparkenes status som friområder fra motor- og helikopterdrift.

Harbakvollen seterlag

- Undertegnede er som nevnt eier av gården Aust-Hellan (146/2) i Verdal. Gården har seter på Harbakvollen i Skjækerdalen i Væren og Juldal allmenning (200/1). Harbakvollen ligger ved Tveråa, innenfor grensene til Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark. Sammen med de andre setereierne på Harbakvollen, Geir Håvard Hjelde (146/1) og Inge Bjartan (186/1), etablerte vi for en del år tilbake Harbakvollen seterlag. Seterlaget koordinerer bl.a. barmarkskjøring til vollen, og jobber for å ivareta våre interesser som setereiere og beitebrukere i allmenningen.
  - o **Tatt til orientering.**
- Seterlaget ønsker å fremme forslag til endring i forvaltningsplanen for nasjonalparken, om nødvendig endring i nasjonalparkforskriften. Vi ønsker at bruksendring av bygninger i verneområdet skal være søknadspliktig tiltak etter vernebestemmelsene. Bakgrunnen for dette er at grunneier AS Værdalsbruket (VB) allerede har endret bruken av to tidligere driftsbygninger i landbruket/skogbruket i nasjonalparken til utleiehytter. Dette gjelder den tidligere høybua til gården Ørtugen ved Ørtugtjønnna og den tidligere skogskoia kalt Dyrhaugstuggu eller Kulstaddalskoia. Bruksendringene har ført til betydelig økt ferdsel og mer jakt i denne den aktuelle delen av verneområdet. I forvaltningsplanen s. 38 er bl.a. fritidshusbygging og økt

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

motorisert ferdsel nevnt som trusler mot verneverdiene i området:

1.1. Trusler mot verneverdiene. De største forvaltningsmessige utfordringene.

De viktigste trusler mot verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark er beskrevet i Kgl.res av 17.12.04 :

"Det foreslåtte verneområdet er et av Sør-Norges største sammenhengende villmarksområder. Inngrep som kan fragmentere dette, vil være en trussel mot verneverdiene. Fritidshusbygging, veibygging, skogbruksvirksomhet, økt motorisert og ikke-motorisert ferdsel og bygging av ulike anlegg/installasjoner er eksempler på tiltak og aktiviteter som på sikt kan bli en trussel mot verneverdiene i området."

- **Miljødirektoratet har stadfestet at verneforskriften ikke har hjemmel til å regulere bruksendring.**
- Bygging av fritidsbolig og bruksendring av driftsbygning til fritidsbolig vil i praksis være det samme i denne relasjonen, men i motsetning til hyttebygging kan bruksendring tilsynelatende gjennomføres uten godkjenning fra vernemyndigheten: Da vil klaget på bruksendringen av Dyrhaugstuggu fra skogskoie til utleiehytte i 2015 (Se sak NP-2015-18-2014-7477 og NP-2015-12-2014-7477), svarte Nasjonalparkstyret at «Eventuelle bruksendringer ligger ikke til styrets myndighet verken gjennom verneforskriften eller forvaltningsplan.»
  - **Tatt til orientering.**
- I forvaltningsplanen Tabell 5 med utgangspunkt i teksten på side 28 er det slått fast at VB eier 6 hytter som ligger innenfor nasjonalparken.

til å drive jakt og fiske. Værdalsbruket eier seks hytter som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, tre av disse er utleiehytter (se tabell 5). Bjarnetjernhytta kan brukes til begrenset utleie og oppsyn (jfr vedtak i hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk i Verdal kommune 18.06.03).

  - **Tatt til orientering.**
- Gjennom omdisponering av høybua ved Ørtugtjønnå og skoskoia i Kulstaddalen har antallet VB-hytter nå økt til 8, tilsynelatende at uten at konsekvensene for verneverdiene i nasjonalparken har blitt vurdert av vernemyndighetene. Vi ser nå at stadig flere av VB sine skogskoier betegnes som utleiehytter», bl.a. skogskoia ved Tverråkrogen, jf. bl.a. sak ADM-2023-10. Samtidig ligger det også andre skogskoier i verneområdet som VB kan ha interesse i å omdisponere til utleiehytter, bl.a. Gjermstadåskoia i Skjækerdalen. Det er ingen tvil om at omdisponering av bruken av disse koiene til utleiehytter vil få negative konsekvenser både for naturmiljøet og de bruksberettigedes beitebruk i allmenningen.
  - **Tatt til orientering.**
- Etter vårt syn kan konsekvensene av bruksendringer til fritidsboliger bli så store, at dette i framtida bør være søknadspliktige tiltak etter verneforskriften/forvaltningsplanen. På bakgrunn av styrets tidligere tilbakemelding, ser det ut til at forskriften må endres dersom bruksendringer skal gjøres til søknadspliktige tiltak. Er dette riktig forstått? Vi ber i tilfelle om veiledning om hvordan vi bør gå frem dersom vi ønsker å fremme forslag til endring i verneforskriften.
  - **Miljødirektoratet har stadfestet at verneforskriften ikke har hjemmel til å regulere bruksendring. Forskriften må i så fall endres ja. Har hatt kommunikasjon på e-post om dette.**

Språkrådet

- Det vises til uttalelse tilknyttet utvidelse av nasjonalparken i Gaundalen, datert 18.10.2022.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- **Tatt til orientering.**
- Statsforvalteren i Trøndelag har foreslått en utvidelse av nasjonalparken som i Sentralt stedsnavnregister (SSR) er registrert med det vedtatte norske navnet Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark. Vi har ingen merknader til at navnet på nasjonalparken videreføres på det utvidede verneområdet, men vi har noen merknader til skrivemåten av navnet. For det første er bare entallsformen Blåfjellet registrert som fjellnavn i SSR, og denne skrivemåten er i samsvar med lokal uttale. Det er dermed skrivemåten Blåfjellet som bør brukes i navnet på nasjonalparken. For det andre tilrår vi å bruke «og» fremfor bindestrek eller skråstrek i denne typen doble navn på verneområder. Vi tilrår derfor skrivemåten Blåfjellet og Skjækerfjella nasjonalpark for det norske navnet på nasjonalparken.
  - **Tas opp til diskusjon i nasjonalparkstyret om vi ønsker å gå videre med dette.**

Kjell Tyldum

- Den fineste tiden for bruk av området vinterstid er mars/april og da blir det feil å forkorte den perioden med 2 uker. Synes derfor vintersesongen ikke skal forkortes.
  - **Tatt til følge.**

Statens vegvesen

- Statens vegvesen har ingen merknader til revisjonsarbeidet.
  - **Tatt til orientering.**

Kartverket

- Kartverket uttaler seg bare om stedsnavn i slike saker. Vi viser til uttalelse fra Språkrådet datert 18.10.2022 der de tilrår skrivemåten Blåfjellet og Skjækerfjella nasjonalpark for det norske navnet på nasjonalparken. Vi er enige i Språkrådets vurdering.
  - **Tatt til orientering.**
- Kartverket kontaktet flere personer i Lierne kommune da Språkrådet oppdaget skrivemåten Blåfjella i flertall. Skrivemåten i Sentralt stedsnavnregister er Blåfjellet. Daglig leder i Lierne fjellstyre, Nils Vidar Bratlandsmo, fjelloppsyn Børje Cato Moen og Stig Håvard Freland i kommunen bekreftet alle at Blåfjellet er rett navn. Det er også dette navnet undertegnede kjenner fra Snåsasida. Fra Snåsasida kjenner jeg heller ikke annet enn Blåfjellet. Bygdeboka bruker også Blåfjellet, f.eks. bind 1 s. 6.
  - **Tas opp til diskusjon i nasjonalparkstyret om vi ønsker å gå videre med dette.**
- Denne saken gjelder bare Blåfjellet og Skjækra, men vi vil gjerne videreformidle en kommentar som gjelder den andre nasjonalparken i Lierne samtidig. Fjelloppsyn Børje Cato Moen mener at navnet på Lierne nasjonalpark burde vært Hestkjølen – Jijnjevaerie. Kartverket er enig i at det er uheldig å kalle nasjonalparken Lierne når den bare omfatter et avgrensa område, og ikke minst når vestdelen av kommunen er del av langt større nasjonalpark. Et mer presis navn slik Børje Moen foreslår er klart å foretrekke. Vi forstår at dette ikke er et tema her og nå, men det bør være et moment hvis det skal gjøres endringer i denne parken.
  - **Tas opp til diskusjon i nasjonalparkstyret om vi ønsker å gå videre med dette.**

Sonja Åsvold

- Tilknytning til område: Jeg er søskenbarn med fastboende Nils Christian Gjefsjø på Gjefsjøen fjellgård. Min familie og jeg er på besøk og vi er arbeidshjelp både sommer

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

og vinter. Vi hjelper til med forefallende arbeid på gården (innkjøp, steinplukking, vedklyving, høyonn, maling m.v.) Vi er også ofte på fjellturer i nasjonalparken med og uten telt til fots eller på ski.

- **Tatt til orientering.**
- Snåsa kommune ble opprettet i 1837. I snart 200 år har kommunen forvaltet sine fjell og utmarksområder på en slik måte at staten har ønsket og foretatt verning av nesten 2000 km² av Snåsa og noen nabokommuner.
  - **Tatt til orientering.**
- Snåsa kommune har områder med urskog, fjellområder og innsjøer med faunaer som er artsrike og mangfoldige.
  - **Tatt til orientering.**
- De ferdselsleier som finnes er gamle.
  - **Tatt til orientering.**
- De følger terrenget naturlig slik at det skulle være lettest mulig å komme fram. Siden skuter ble tatt i bruk har denne fulgt de gamle leiene som var med hest, ski eller lauparsko. Noen leier til fjells er over vann vinterstid når isene er tykke nok og trygge. Andre leier er gjennom mer skogsterreng uten at man må over innsjøer/tjern. I snåsa kommune er det to leier til Gjefsjøen fjellgård av denne enkle grunn.
  - **Begge traséer; Skromoen-Seisjødalen-Gjevsjøen og Ismenningen-Langvatnet-Gjevsjøen vil være gjeldende som før for kjøring inn til Gjevsjøen-området. Traséen fra Skromoen falt ut ved en feil.**
- Leia forbi Seisjøen brukes av fastboende som f.eks. skal proviantere, nær familie og andre besøkende, arbeidsfolk som dyrlege eller snekkere når det er dårligere sikt og innsjøer ikke er farbare. Det vil bli utrygt og kan føre til fare for liv dersom en tvinges til å legge ut på fjellturer over kun Grønningen og Langvatnet. Her er det lite vegetasjon og raskt dårlig sikt om det blåser opp vinterstid.
  - **Tatt til orientering.**
- Vil minne Nasjonalparkstyret om at Snåsninger ønsker en fortsatt tillit i å bevare den faunaen, de fjell og utmarksområder slik vi alltid har gjort.
  - **Tatt til orientering.**

Direktoratet for mineralforvaltning

- Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.
  - **Tatt til orientering.**
- Nasjonalparken omfatter blyforekomstene Imbriktjørna, Djuptjørna, nikkelforekomsten Brattbakken, (jern)sulfidforekomsten Litlevola. Ingen av disse forekomstene er verdivurdert av Norges geologiske undersøkelse (NGU). Det er også en rekke andre mineralforekomster som befinner seg i nærheten av nasjonalparken. Forvaltningsplanen bør omtale de registrerte mineralforekomstene, som en del av det geologiske mangfoldet innenfor nasjonalparken. DMF vurderer at forvaltningsplanen ikke endrer forutsetningene for tilgangen til de mineralske forekomstene ettersom disse allerede befinner seg i nasjonalparkområdet.
  - **Forvaltningsplanen vil ikke endre forutsetningene for tilgangen til mineralforekomstene. Uttak av mineraler er ikke nevnt i verneforskriften.**
- Det er tildelt undersøkelsesrettigheter etter kobber i sørvestlig del av området. Eventuelle undersøkelser knyttet til forekomstene vil måtte behandles under den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriftens § 4.
  - **Eventuelle undersøkelser behandles etter naturmangfoldloven § 48, jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.
  - o **Tatt til orientering.**

Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjälte

- Trøndelag fylkeskommune har forvaltningsansvar for ikke-samiske kulturminner. Vi har vurdert planforslaget med tanke på nyere og eldre tids kulturminner og har satt opp noen punktvis kommentarer.
  - o **Tatt til orientering.**

Nyere tids kulturminner

- Kulturmiljøbegrepet bør innarbeides i revidert forvaltningsplan jf. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-utvalg-skal-utrede-ny-lov-omkulturmiljo/id2920336/>.
- Det er noe uklart hva som er ment med at forskriften og forvaltningsplanen ikke regulerer kulturarven. Innenfor verneområdet er det gitt et generelt formelt vern til alle bevaringsverdige kulturminner, som styres av bestemmelse 4 Kulturminner. Noen kulturminner har et eget vern jf. kulturminneloven: automatisk freda kulturminner og kulturminner som omfattes av kml. § 25 og fredete kulturminner. Her er regional kulturmiljøforvaltning egen uavhengig myndighet.
  - o **Dette er en feil, og er kun aktuelt for landskapsvernområdet. I nasjonalparken er kulturminner omfattet av verneforskriften. Kulturminneloven gjelder i tillegg til dette.**
- Veiledningen i kap. 7.1. Retningslinjer og oppfølging av kulturminner i gjeldende forvaltningsplan er utfyllende og bør videreføres slik den er formulert.
  - o **Tatt til følge under Forvaltning→Forvaltningsmyndighetens retningslinjer→9.6 Saksbehandling – interne retningslinjer kulturminner.**
- Ny kunnskap om kulturminner i verneområdet bør innarbeides i revidert forvaltningsplan. Prinsipper i stortingsmelding Meld. St. 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20192020/id2697781/> innarbeides.

Eldre tids kulturminner

- Vi viser til egen uttalelse fra Sametinget når det gjelder samiske kulturminner. Vi har likevel tillatt oss å gi en del kommentarer som angår den samiske historien ettersom de er en del av en større, felles fortid og kulturlandskap. Det er viktig at alle kulturminner og all historie gis en likeverdig framstilling og ses i sammenheng.
  - o **Tatt til orientering.**
- Bruksretter (s. 11): Som bakgrunn for gårdenes bruksrett nevnes historisk bruk. Det er i høyeste grad også aktuelt for de samiske næringene. Det bør derfor presiseres at reindriftas og samers rettigheter i nasjonalparken også har sin rot i historisk bruk av området, og ikke bare ifm. reindriftsloven.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Eierstruktur → Bruksretter.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Ellers kan planen også nevne at det, som dokumenter til denne bruksretten, fremdeles finnes mange og verneverdige spor etter den historiske bruken i form av kulturminner.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Generelt.**
- Jordbruk (s. 13): De første bosetterne i området drev ikke med jordbruk. Spesielt ikke i fjellnære områder, som antagelig ikke ble benyttet i særlig grad til jordbruk før langt opp i jernalderen. Vi foreslår å endre første setning til: «Opp gjennom jernalderen og middelalderen ble utmarksbeite, setring og fjellslått stadig viktigere i det fjellnære jordbruket.»
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Landbruk → Jordbruk.**
- På midten av 1700-tallet var det så å si ingen setring i Skjækerfjella. Før den tiden vet vi svært lite om setringen. I Schnitlers protokoller fra 1742 omtales fjellene primært som samisk område. Men det var utstrakt bygdebasert aktivitet i form av fiske.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Landbruk → Jordbruk.**
- Reindrift (s. 14): Det nevnes at reinmelkhusholdet utviklet seg på 1400-tallet. Dette er høyst usikkert, og har antagelig variert geografisk. Vi vet fremdeles svært lite om oppkomsten av reindrift og melkebruk. I Jämtland er det indikasjoner på reindrift tilbake til 1000-tallet og kanskje enda lenger. En så usikker tidfesting bør derfor unngås.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Reindrift → Generelt.**
- Friluftsliv (s. 15) og tilrettelegging (s. 18): Her bør planen nevne friluftslivets innvirkning på kulturminner. Kulturminner kan være en viktig faktor for å øke aktiviteten og interessen for friluftsliv, men kan også være en utfordring. Spesielt med tanke på såkalt «villvarding», men også gjennom slitasje. Det er derfor viktig at tilretteleggingen skjer med kulturminner i tankene og med involvering fra kulturminnemyndighetene.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Ferdsl.**
- Merking, varding og oppretting av stier bør skje i samråd med kulturminnemyndighetene. Kanskje bør man også legge inn en innsats for å dokumentere gamle ferdselsveier slik at de kan inngå i en langsiktig strategi for ferdsel.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Ferdsl, og tas med i forvaltningsmyndighetens retningslinjer under 7.2 Tilrettelegging – skilt og stimerking**
- Forskning- og undervisning (s. 16): Planen kan også nevne forskning og formidling på arkeologi og historie. Verdal kommune driver for tiden et formidlingsprosjekt om samisk historie/arkeologi i Veraområdet, og Skæhkeren Sijte har planer om et registreringsprosjekt for kulturminner. Ellers skrives det jevnlig lokalhistorisk stoff fra Skjækerfjella. Dette er også forskning og formidling.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Forskning og undervisning → Formidling.**
  - o **Registreningsprosjektet for kulturminner tas til orientering.**
- Kulturminner – generelt (s. 17): Kulturminneloven er endret mtp. samiske kulturminner. 100-årsregelen er erstattet med en fast grense. Nå er alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre automatisk freda. Planen bør også nevne fredning og vern av bygninger.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Generelt.**
- Det kan være verdt å nevne Askeladden, det nasjonale registeret over kulturminner. Dette er tilgjengelig for allmennheten gjennom nettstedet kulturminnesok.no. Her kan

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

man få oversikt over alle registrerte kulturminner, og publikum kan legge inn sine egne observasjoner og kommentarer. Dette er et verdifullt verktøy som øker brukeropplevelsen og interessen for å ferdes i et område. Databasen er imidlertid ikke komplett, og inneholder noen mangler. Det kan kanskje settes inn et punkt i handlingsplanen om kvalitetssikring og komplettering av registeret innenfor nasjonalparken.

- **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Generelt.**
- Kulturminner – samiske kulturminner (s. 17): Vi kjenner til samiske kulturminner (både boplasser og annet) fra lenge før 1890-tallet i nasjonalparken. For eksempel er et ildsted i Lakadalen datert til midten av 1600-tallet.
  - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Samiske kulturminner**
- Kulturminner – eldre tider (s. 17): Det bør komme fram at denne kategorien også omfatter eldre samisk bosetning (og forløperne for den).
  - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Kulturminner fra eldre tider – til og med 537 e.v.t.**
- Jernalderen varer fram til 1030 e.v.t. Eldre tid regnes vanligvis i arkeologien/forvaltningen som tiden fram til 1537 e.v.t. Den bakre grensen er uklar for Skjækerfjella/Blåfjella. Vi har lite kunnskap om steinalderens pionérbosetning her.
  - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Kulturminner fra eldre tider – til og med 537 e.v.t.**
- Periodeinndelingen følger vanligvis disse årstallene: Steinalder (fram til 1800 f.v.t.). Bronsealder (1800 – 500 f.v.t.). Jernalder (500 f.v.t. – 1030 e.v.t.). Middelalder (1030 – 1537 e.v.t.). Nyere tid (etter 1537 e.v.t.).
  - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Kulturminner fra eldre tider – til og med 537 e.v.t.**
- Grunnen til manglende kunnskap om stein- og bronsealder er antagelig mest mangel på systematiske undersøkelser.
  - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Kulturminner fra eldre tider – til og med 537 e.v.t.**
- Avsnittet om kunnskapsmangel og behov for registrering bør også gjelde samiske kulturminner, og ikke kun knyttes til «eldre tider». Spesielt for samiske kulturminner er kunnskapsbristen svært stor. Denne skjevheten i kunnskap slår negativt ut på synet på den samiske historien og tilhørigheten i området. Det kan gi oss et feil bilde av samspillet mellom norske og samiske brukere av området.
  - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Samiske kulturminner**
- Det er viktig at de som forvalter nasjonalparken kjenner kulturminnetyper og har erfaring i kulturminneregistrering. Kanskje kan man nevne behov for kursing i kulturminneregistrering. Kan gjerne tas med som et punkt under tiltaksplanen.
  - **Tatt til følge. Nasjonalparkforvalter har sammen med andre nasjonalparkforvaltere, SNO'ere og fjelloppsyn i Trøndelag hatt en dag med opplæring i felt og presentasjon høsten 2022. Opplæringen ble gjennomført av Harald B. Midthjell, men innebar riktignok ikke kulturminneregistrering.**
- Ferdseil (s. 17): Den norske koloniseringen av Jämtland i jernalderen, som vi kan se i både stedsnavn og sagatekster, vitner om at fjellene ikke har vært til hinder for kontakt øst-vest.
  - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Ferdseil**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Motorferdsel (s. 19): Kulturminner kan også nevnes i oppramsingen av skadepotensial ifm. slitasje.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Motorferdsel → Generelt**
- Forhold til andre lover (s. 21): Det bør presiseres at også kulturminneloven gjelder.
  - o **Tatt til følge under Forvaltning → Innledning → Forhold til andre lover**
- Tiltaksplan – kartlegging av kulturminner (s. 23): Dette er veldig bra, og et stort behov. Det bør også innebære formidling. Kan ses i sammenheng med stimulering av lokale historie-, forsknings- og utdanningsinstitusjoner (s. 25).
  - o **Tatt til følge under Forvaltning → Tiltaksplan.**
- Som nevnt under «Kulturminner - generelt» kan det være lurt å få oppdatert og komplettert kulturminneregisteret innenfor nasjonalparken. Dette må gjøres i samarbeid med kulturminnemyndighetene; Trøndelag fylkeskommune og Sametinget. Det kan gjøres som første ledd i et videre kartleggingsarbeid.
  - o **Tatt til følge under Forvaltning → Tiltaksplan, og tatt med under tiltaket som er nevnt i punktet ovenfor.**
- Som nevnt under «Friluftsliv», kan det være en idé å få detaljkartlagt ferdsselsveier i nasjonalparken. Både for å kunne benytte dem til styring av ferdsel, formidling og bevaring av sporene etter dem. Da tenker vi på synlige spor som f.eks. varder, hulveier, ristninger, rasteplasser, landemerker osv.
  - o **Tatt til følge under Forvaltning → Tiltaksplan, og tatt med under tiltaket som er nevnt i punktene ovenfor.**

Viltforvaltning

- Jakt har sterke tradisjoner i området, og det er viktig at dette videreføres og forvaltes på en bærekraftig måte etter viltlovens bestemmelser. Som nevnt i gjeldende forvaltningsplan reguleres jakta innenfor statsallmenningene etter fjellovas bestemmelser. Det er fint at delkapittelet om jakt og fiske også blir en del av revidert forvaltningsplan.
  - o **Tatt til følge under Bruk-historikk→Jakt og fiske.**

Knut Georg Sandvik

- Motorferdsel: Nå med flere generasjoner som er brukere av hytta, så burde det vært rom for å kunne gi tillatelse til flere turer. Mitt forslag er 5 turer for hytteeier, og en ekstra tur for hvert familiemedlem, nedadgående. Dette hadde åpnet for en mere smidig løsning. Været og føret kan ikke planlegges, hadde hvert medlem visst at de hadde en tur, så betyr den muligheten enormt mye. Er vær og føre håpløst, så drar en ikke. Men verdien i å vite at muligheten er der, til å kunne dra, uten å måtte planlegge lang tid i forveien, betyr MYE for livskvaliteten.
  - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Å avslutte sesongen 15.04., blir som å avslutte jula 1. Juledag. Det er jo full vinter ennå da, og årets fineste periode for å være i fjella har nettopp begynt.
  - o **Tatt til følge. Vintersesongen varer til 30. april som tidligere.**
- Det oppleves noe provoserende at for motorferdsel/snøscooter, at det er satt en maks på 5 turer. Helt uavhengig av kjørt distanse. Nabohyttas 5 turer, omregnet i km, hadde gitt oss 75 turer... EN vanlig jervregistrerings og/eller oppsynstur foretatt av oppsyn, med snøscooter, tilsvarer 120 turer inn til min hytte....eller omregnet tilbake til år : 24 år..
  - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard. De refererer til at det egentlig skal være sånn**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

for utleiehytter/turisthytter også, slik at transporten kun skal gjelde for frakt av nødvendig ved/materiale/utstyr for et års bruk.

- Opplever at brukere av parken, i området der hytta ligger setter stor pris på vår tilstedeværelse. På sommerstid, via en sti, brukt i generasjoner. På vinterstid etter skooterløypa på ski, nesten uten unntak, samme dag, eller påfølgende dag vi er på hytta. Vedbu og utedo står åpen hele året. Godt fjellfolk verdsetter dette, og viser sin respekt tilbake med orden og ryddighet.
  - o **Tatt til orientering.**

Dalvassfjellet hytteforening

- Vi i Dalvassfjellets hytteforening er opptatt av at bruk av Snøscooter ikke skal bli strengere eller enda mer begrenset. Vi mener også ting kan gjøres bedre og mindre ressurskrevende med tanke på administrasjon. Følgendeinnspill har vi på dette:
- Det gis i dag 1-årige tillatelser etter søknad. For at det skal bli mindre administrativt arbeid så bør det etter søknad kunne gis tillatelser for 4 år av gangen og at dette koordineres med kommunenes 4-årige tillatelser.
  - o **Dette tas til følge. Ny forvaltningsplan vil gå bort ifra soneforvaltning, slik at det ikke legges en begrensning for 1-årige tillatelser.**
- Det gis i dag inntil 5 turer + 1 dag til vedkjøring til hytter med snøscooter. Dette er for lite for å kunne med fordel vært 10 turer pr år, samt 2 turer til ved og annet som kreves i det årlige vedlikeholdet. De fleste hytter er av eldre dato og trenger jevnlig vedlikehold. Om antall turer økes noe vi man kunne gjøre ting litt mer fleksibelt og man sparer administrasjon på ev. egne søknader knyttet til f.eks. vedlikehold. Det er heller ingen grunn til å begrense antall turer til noe mindre enn 10 turer + 2 dager, det er ikke avdekket ulovlig kjøring eller påvist at terreng eller dyr tar skade av de turene som tildeles i dag og man kan forvente det samme om antallet turer økes noe. Om man bruker Snøscooter er det mer skånsomt for dyrelivet så lenge samme trase brukes enn om man går på ski. Ingen av oss hytteeiere har noen gang opplevd å ha skremt dyr på tur opp til hyttene.
  - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard. De refererer til at det egentlig skal være sånn for utleiehytter/turisthytter også, slik at transporten kun skal gjelde for frakt av nødvendig ved/materiale/utstyr for et års bruk.**
- Vi ønsker at tillatelsen for bruk av snøscooter fortsatt gjelder til 1. mai. Dette begrunnes med at det er svært lang vinter og "mye" vinter helt frem til mai måned. Det er viktig for oss hytteeiere å kunne bruke de siste dagene i mai til vedkjøring og annet med tanke på vær og føreforhold. Det er heller ikke påvist at dagens ordning er skadelig for fugl og dyrelivet da det fortsatt er "full" vinter.
  - o **Tatt til følge. Vintersesongen varer til 30. april som tidligere.**
- Mange er opptatt av å begrense snøscooterkjøring. Det er derfor naturlig at dagens ordning opprettholdes med at hytteeiere kan kjøre selv. Ev. bruk av leiekjører medfører større utslipp av klimagasser og mer kjøring med scooter. Det er i tillegg svært vanskelig gjennomførbart og praktisk vanskelig mtp. vær, føre osv. Bruk av egen scooter er også en sikkerhet om noe skulle skje på hytte mtp. sykdom, brann osv.
  - o **Det vil være tillatt etter verneforskriften for hytteeiere å kjøre selv. Krav til leiekjøring gjelder utleiehytter.**
- Ønsker at det i nasjonalparken skal være enkelt å få tillatelse til legging av klopper på fast sti inn mot hytter. Dette for å begrense slitasje på terrenget og samle trafikk på samme sted. Dette vil også være til gode for fugl og dyreliv. Forutsetningen må

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

selvsagt være bruk av miljøvennlige materialer som f.eks. dagens impregnerte materialer. (De er noe helt annet enn for mange år siden.

- **Slike tiltak som ikke er i regi av forvaltningsmyndigheten vil kreve en dispensasjon fra verneforskriften (med hjemmel i nml § 48). Jf. § 5 i verneforskriften kan forvaltningsmyndigheten iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. I tilfeller der et slikt tiltak vil være med å fremme verneformålet kan nasjonalparkstyret søke om tiltaksmidler fra Miljødirektoratet.**

Magne Selliås

- Jeg støtter ikke en fjerning av brukssoner. Disse sonene ble tatt med i forvaltningsplanen i 2007, fordi alle aktørene som har vært involvert i forvaltningsplanen, har hatt et ønske om soneinndeling. Dette for å få en mest mulig forutsigbar praksis for brukere og forvaltningsmyndighet. Da må jeg spørre meg selv, hvem er det som har ytret ønske om å fjerne brukssonene, når alle aktører i 2007 ville ha definerte soner? Jeg mener bestemt dette vil føre til en strengere praksis for bruk av det som i dag er regulert som brukssoner.
  - **Miljødirektoratet opplyser at man har gått helt bort ifra forvaltningssoner, og det vil derfor ikke være naturlig å fortsette med dette. Verneforskriften vil sette de samme rammene for forvaltning som det har vært siden 2004.**
- Nei til Innskrenking av vintersesong. Min erfaring fra de områdene av parken jeg kjenner til, tilsier at vintersesongen for oss mennesker i hovedsak er mars-april. Det vil da medføre en ganske dramatisk avkortning hvis man fjerner 2 uker på tampen her.
  - **Tatt til følge. Vintersesongen varer til 30. april som tidligere.**
- Endring av antall turer. 5 turer pr. sesong er for lite, foreslår 10 turer. Endog har vi hatt sesonger hvor det bare har blitt 3 turer, så dette regulerer vær og føre selv, uten begrensninger i forvaltningsplanen.
  - **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Fjerning av 30% regel for påbygg. Denne regelen fremstår som pølsevev for den som har en liten hytte, da den overstyrer maksimalt 10 kvadratmeter påbygg. Sett heller en maksimal BYA. uten andre krav.
  - **Miljødirektoratet opplyser at ettersom verneforskriften nevner *mindre* utvidelse, kan det hende at vi er nødt til å ha en slik prosentvis utvidelse. Miljødirektoratet skal sjekke ut dette nærmere.**

Kjell Gunnar Selliås

- Sesongen for snøscooter bør ikke innkortes på våren, da sesongen her som regel er mars og april pga snøforhold. 1.mai som i dag er greit.
  - **Tatt til følge. Vintersesongen varer til 30. april som tidligere.**
- Med fast tilknytningspunkt i parken (hytte) burde det lempes på reglene for kjøring, slik at det tilnærmes reglene for øvrig i kommunen.
- Bygge muligheter bør også tilnærmes regler ellers i kommunen, som feks i Grønningen o.l.
  - **Verneforskriften setter visse føringer for bygg. Miljødirektoratet opplyser at ettersom verneforskriften nevner mindre utvidelse, kan det hende at vi er nødt til å ha en slik prosentvis utvidelse. Miljødirektoratet skal sjekke ut dette nærmere.**
- Lokalt styre av parken bør være en selvfølge.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- **Tatt til orientering. Nasjonalparken forvaltes i dag av et lokalt oppnevnt styre.**

Sametinget/Sámediggi

- Sametinget ber ikke om at det gjennomføres konsultasjoner med nasjonalparkstyret om gjenoppstarten av arbeidet med revidering av forvaltningsplanen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Vi ber imidlertid om å få tilsendt forvaltningsplanens høringsutkast for vurdering.
  - **Tatt til orientering.**
- Vi viser til at Sametinget i tillegg til å være et folkevalgt organ for samene i Norge også er forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner, samt at Sametinget også har stedsnavntjenesten for samiske stedsnavn. Sametinget ber om at nasjonalparkstyret innlemmer samiske stedsnavn som en naturlig del av planverket. I forbindelse med informasjon, skilting og tilrettelegging, ber vi om at det utarbeides informasjon også på samisk.
  - **Tatt til følge.**
- Sametinget er opptatt av at forvaltningsplanene ikke begrenser virksomheten til berørte samiske interesser utover hva verneforskriften gjør og vi ber om at dere har dialog om planen med samiske interesser, og at disse involveres i forvaltningsplanarbeidet. Samiske interesser i dette området er hovedsakelig tilknyttet reindriften i området. Vi ber om at dere forespør de samiske interessene om de ønsker konsultasjoner om forvaltningsplanen.
  - **Reindriften vil bli forespurt om konsultasjoner senere i prosessen.**

Norges vassdrags og energidirektorat

- NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m. Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i selve nasjonalparken.
  - **Tatt til orientering.**
- Vi ber om at Statnett SF og Tensio TN AS blir inkludert i adresselisten.
  - **Tatt til følge. Statnett og Tensio har fått tilsendt dokumentene med anledning til å uttale seg.**
- Lenke til området i NVE Atlas.
  - **Tatt til orientering.**
- Vi kan ikke se at nettselskapene Statnett SF og Tensio TN AS er på adresselisten og ber om at de blir inkludert. Tensio TN AS har nettkonsesjon i området. NVE kjenner ikke til at det er nettanlegg som berører området, men vi har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er derfor viktig at nettselskapene blir informert om forvaltningsplanen slik at de får mulighet til å komme med eventuelle innspill.
  - **Tatt til følge. Statnett og Tensio har fått tilsendt dokumentene med anledning til å uttale seg.**

Bjørn Olav Nagehus

- Jeg skriver som hytteeier ved Gjevsjøen. Familien har hatt hytte her siden 1969. Jeg kjenner forholdene i denne delen av nasjonalparken godt, øvrige deler kjenner jeg lite til.
- Det er veldig lite ferdsel i "vår" del av nasjonalparken. Det er ingen slitasje, langs Gjevsjøen er det et knapt synlig tråkk som følger den gamle telefonlinja. Scootertrafikk forekommer ikke. Å begrense ytterligere ferdsel gir lite mening.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Gjevsjøgården er i drift som en av de meget få veiløse gårder i Norge. Gården er "Off-grid" og produserer sin egen strøm. Her forvaltes en over 200 år gammel historie som det er viktig å bevare. Christian Gjevsjø sine synspunkter om videre forvaltning bør tillegges stor vekt.
- Mitt inntrykk er at dagens regler knyttet til trafikk til og fra Gjevsjøgården fungerer godt. Det er neppe nødvendig med større endringer.
- Til ny Nasjonalparkforvalter har jeg lyst til å anbefale boka "I fjelli" skrevet av Oddvar Åsvold. Han var fjelloppsynsmann i Snåsa i svært mange år. Han har mange kloke betraktninger og historiske opplysninger om livet i Snåsafjella. Boka er utgitt på Embla forlag. Trønderavisa hadde 27.08.2016 et eget bilag om Nasjonalparken i anledning 10årsjubileet. Lesverdig det også.

Kjell Nastad

- Kommentarene kan være mye likt innspill fra Skjækra Hytteeierforening siden jeg er med i styret og deltatt i styrebehandlingen av saken der.

Pkt. 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvudelse

- Jeg finner det ikke naturlig med en såpass liten maksimumsgrense for antall kvadratmeter BYA som 60 for private hytter (sum bygningsmasse alle bygg inkl utedo, anneks og uthus) i nasjonalparken når forslaget i LVO er vesentlig høyere. Gomolia ligger helt i randsonen av Nasjonalparken og med en naturlig plassering i terrenget i samsvar med opprinnelig bruk av vollen som omkranser bygningene.
- Dagens bruk med flere generasjoner samtidig og med noe andre krav til bekvemmeligheter enn da den ble flyttet tilbake til vollen fra beliggenheten nede ved vatnet i 1916 og senere restaurert av ny eier ca 1932, tilsier at hytta på knapt 40 m² kan bli noe trangbodd til tider og behovet for tilbygg/anneks kan melde seg. Et maksareal på 60m², inkl uthus og utedo, vil da være svært begrensende. Vi tror ikke et romsligere krav likt med det som er foreslått for Skjækra LVO (100-200 m fra hytta) vil ødelegge naturopplevelsen så lenge vi opprettholder byggeskikk/stil/plassering i landskapet.

Pkt. 4.7 Hogst

- I første pinne bør det vel stå: Hogst i tilknytning til private hytter/setrer/gjeterhytter er tillatt osv.
- En positiv forenkling at det ikke er søknadspliktig til Nasjonalparkstyret, men at det er godkjent av grunneier. 2m³ kan være knapt for hyppige brukere i vintersesong, men vi oppfatter at det kan søkes om mer. Det betyr vel i så fall søknad til Nasjonalparkstyret i tillegg til grunneier?
- Primært mener vi at Gomolia burde kunne gis en generell adgang til å felle det kvantum vi har behov for til oppvarming og matlaging på hytta. Dette vil variere med bruksfrekvens og temperatur. Med den store mengden bjørkeskog som ligger i hyttas umiddelbare nærhet vil vi ikke ha behov for maskinell frakt av feltvirke, det har vi i alle år greid manuelt. Det virker nesten absurd når vi i den 3-årige hogstgodkjenningen får til svar at om 2m² ikke er tilstrekkelig så kan det søkes om å få tilkjørt ved i sekk fra bygda. En praktisk vurdering av de stedlige forhold ville aldri komme til den konklusjon sett i lys av behovet for å ta vare på det åpne vollen-landskapet i nærområdet samtidig med ønsket om holde motorferdsel på et lavt nivå.

Pkt. 6.8 Motorferdsel – transport av ved/materiale/utstyr på snødekt mark

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- 5 turer er en streng håndheving, her må det kunne ligge noe mulighet for utvidelse etter begrunnet søknad, -også for persontransport. Men vi er enig i at det skal være klare begrensninger i bruken av motorisert ferdsel og vi er godt fornøgd med muligheten for leiekjøring som har vært praktisert fra Gaulstad-sida. Personlig er jeg av den oppfatning at vi som har bostedsadresse i Steinkjer kommune burde være henvist til denneleiekjøringsmuligheten selv om hytta ligger i Snåsa Kommune. Privatkjøring bør holdes på et minimum.
- Formuleringen om at det ikke kan gis tillatelse til persontransport, men at personer kan sitte på dersom det er plass ved kjøring av utstyr virker mer som en oppfordring til å finne på kreative løsninger/forklaringer. Vintersesong bør ikke innskrenkes til 15. april, men fortsette som før til 01.mai.
- Begrensning av tidspunkt bør være slik som formulert med *bør* som en henstilling og ikke som et krav.
- Må presiseres at det er tilstrekkelig at leiekjører har søkt og fått innvilget kjøring til gjeldende hytte og at hytteeier ikke behøver å søke om tillatelse i tillegg når behovet ligger innenfor den vedtatte grensen for antall turer..

Pkt. 6.10 Motorferdsel – transport av funksjonshemmede

- 5 turer er svært begrensende når det er slike behov. Samme kommentar som ovenfor med hensyn til tidspunkt og varighet av vintersesong.

Pkt. 7.3 og 7.4 Tilrettelegging

- Uten at det er nevnt konkret under disse punktene, har jeg sett av møterefater fra AU og styret at en mulig bruforbindelse over elva mellom Skjelbreia og Skjækervatnet er besluttet at skal tas med ved vurderinger/prioriteringer av tiltak som skal inn på lista over tiltaksmidler.
- Dette er en mye trafikkert strekning som fortjener en sikker kryssing av elva og vi har også selv kunnet hjelpe ukjente folk med kryssing når vi tilfeldigvis har vært ved elva eller kunnet tilby båtskyss. Det er positivt med at tidligere innspill om dette behovet for sikker kryssing har medført at tiltaket blir vurdert/prioritert.

Statskog

- Viser til møte på vårt kontor i Steinkjer. Det var et meget nyttig møte. Her kommer våre kommentarer og faktaopplysninger i forbindelse med skissen til forvaltningsplan som var utsendt. Det meste kom nok fram og ble utdypet under møtet. Et viktig poeng er å opprette en referansegruppe med grunneierne. Her kan grunneierne og parkstyre/parkforvalter drøfte grunneierrelaterede spørsmål. Det er fra Statskog sin side ikke ønskelig med grunneierrepresentasjon i styret. Nasjonalparkstyret skal få være et organ for verneforvaltninga.
  - o **Tatt til orientering. Nasjonalparkforvalter stiller seg positiv til et årlig møte med grunneierne.**
- Vi har etter møtet også sett litt på vår egen utleiedrift i parken i dag. Innspill i den forbindelse kommer i slutten av innspillet. I mangel av sidenummerering eller punkt/kapittelnummerering i forvaltningsplanens tekst slik som utsendt 27.02, har vi valgt å presenter våre innspill med en boks med henvisning til forvaltningsplanens tekst og en boks med våre kommentarer/opplysninger.
  - o **Tatt til orientering.**
- I randsonene: (Særlig Seisjødalen, Almdalen og Holden- Grønningen) har det også vært drevet kommersielt skogbruk fram til fredningsprosessen. F eks stordrifta i HoldenGrønningen 1947-50 med uttak av 33.000 m³ til Tägefors bruk i Järpen. Mer

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

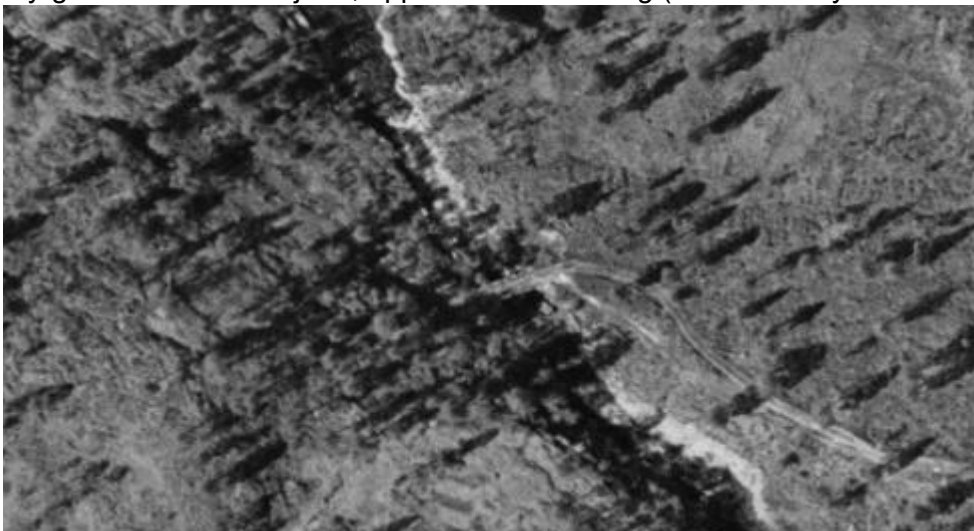
enn 900 daa med kulturskog i Seisjødalen hogd og planta rund 1970. Synes godt på flybildet fra 1974 (Vedl) Norge i bilder Her ligger også to skogstuer. I Almdalen ligger en skogstall inne i plantefeltene langs Alma. Både innkjøpte statsskoger og statsallmenninger.

○ **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Landbruk → Skogbruk.bruks**

- Bruksrettene: Temaet er bl.a. omtalt i Regjeringsadvokatens brev til LMD vedr. høring på NOU 2018: 11 NY FJELLOV, der RA bl.a. skriver at det; «ikke er grunnlag for å si at retten til jakt og fiske i statsallmenning kan karakteriseres som allmenningsretter for bygdefolket. Tvert imot foreligger det en rekke rettskilder som taler for at det er riktigere å se retten til jakt og fiske i statsallmenning som en form for allemannsrett.» «Allerede i innstillingen til fjelloven av 1920 ble det fra fjellovkomiteen enkelte steder gitt uttrykk for at retten til jakt og fiske i statsallmenning måtte anses som en form for allemannsrett, og ikke en allmenningsrett i egentlig forstand, jf. f.eks. på s. 80 og s. 123 i innstillingen. Det samme synspunktet ble lagt til grunn i avgjørelsen til Utmarkskommisjonen for Nordland og Troms av 26. april 1990 (Skjerstadvfeltet). Avgjørelsen ble påanket, og Høyesterett sluttet seg da til Utmarkskommisjonens syn på karakteren av retten til fiske i statsallmenning, jf. Rt. 1991 s. 1311.» Et skjønn i Inntrøndelag tingrett, datert 05.11.19 der retten på s. 27 uttaler følgende; «Retten legger til grunn at jakt og fiske i utgangspunktet i den teori og rettspraksis som det er redegjort for ovenfor er betraktet som en rettighet av allemannsrettslig karakter, og ikke betraktet som «særretter» av allmenningsrettslig karakter.»

○ **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Eierstruktur → Bruksretter**

- Skogbruk: Her har vært aktivt skogbruk fram til 1980 jfr vår tekst om skog under kapittel «beskrivelse»,..
- Landbruk: Uttales «Horden» (eller som det skrives). Ikke Hørdin . «Hørdin» ligger vest for Malm. Eiendommen ligger inntil riksgrensa. Hallaren er et bratt overhengende berg. (ikke flatt).
- Kulturminner: Skogbruket har gjennom tida etterlatt seg kulturminner i form av terrenginngrep, bygninger og skogbilde. Se også boks om skog kapittel «beskrivelse»,. Eksempel fra Seisjødalen: To skogstuer og en stall/garasje, myrgrøfter øst for Seisjøen, opparbeida traktorveg (Se under. Flybilde fra 1974)

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Andre bygg og installasjoner: I parken ligger det 3 Telenor-installasjoner, en privat telelinje vest for Gjevsjøen og et krigsminne/flyvrak på Plukktjønnfjellet.

- Sentrale føringer: § 47: I 2. linje står det at grunneier skal tilbys å utføre dette. I 3. avsnitt: Gjelder dette bare på privat grunn?
- Egne interesser: Drift av Holden fjellgård og de andre husværene i parken er ganske allsidig og omfatter: (1) Gjerder, beite, bruk av maskiner til beitepuss og slått. (2) Utvikling/utviding av hus. (3) Alle hus trenger årlig ved og transport/vedlikehold/tilsyn. (4) Leietakere har behov for transport på Holden og Grønningen. (5) Bygg som ligger langt fra andre hus har behov for evakueringsbu. (Raudtjønnna og Seisjøen). Vi har til nå laget en driftsplan med levetid 5 år. Vi ønsker flest mulig år. Det gir forutsigbarhet for oss, kundene og innleide støttefunksjoner på tilsyn, vedlikehold og transport. Vi har en del motorferdsel i parken i forbindelse med drifta på Holden. Er det mulig å tilby elektronisk kjørebok? Vi har benyttet en felles kjørebok for våre transportbehov på Holden. Av sikkerhetsmessige og arbeidsmessige grunner er det ofte ønskelig å være to som kjører i lag. Det er viktig å få klargjort reglene for dette. Skal det f eks føres to regnr. på en tur eller gjelder det som to turer?

Sørli fjellhytteforening

- Sørli Fjellhytteforening er opprettet for å gi innspill til ny forvaltningsplan for Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark og består i dag av 9 hytteeiere som har hytter i eller mot grensen av Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark i Sørli, Lierne kommune. Hytteeierne er 3 til 4 generasjon hytteeiere og representerer lang tradisjon i bruken av områdene. Hyttene er geografisk spredt i Sørli, fra Arvaslia i øst og helt til grensen mot Nordli i vest og Snåsa i sør. Hyttene ligger fra 10 til 20 km fra brøytet vei og det er fra 5 til 15 km til nærmeste hyttenabo. Hyttene er tradisjonelt benyttes som jakt, fiske, sanking og fangsthytter. I senere tid blir de også mye brukt i periodene mellom de tradisjonelle jakt, fiske, sanking og fangst periodene. Medlemmene av Sørli Fjellhytteforening sitter med lang brukshistorie og stor kunnskap om områdene i og i nærheten av Blåfjella og Skjækerfjella Nasjonalpark.
  - o **Tatt til orientering og brukt som utgangspunkt under Brukshistorikk→Friluftsliv→Fritidshytter/privathytter.**
- Sørli Fjellhytteforening vil at disse punktene blir tatt med i forvaltningsplanen som et ledd i å kunne ivareta viktig historie og opprettholde gamle tradisjoner i områdene som vi som hytteeiere representerer.
  - o **Tatt til orientering.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Hytteeierne i Lierne har brukt snøscooter like lenge som de har eksistert på markedet og bruken er knyttet mot frakt av utstyr til og fra hyttene, og må ikke forveksles med rekreasjonskjøring som det ofte blir gjort i media og ellers i samfunnet.
  - o **Tatt til orientering.**
- Det er viktig at det gis anledning til å få utnyttet vintersesongen for frakt av utstyr. Det er som regel fullgodt vinterføre i Sørli, de første to ukene i mai. Frakt av proviant og utstyr for sommerbruk, unngå mest mulig frost på matvarer, maling etc. Frakt av proviant og utstyr til jegere som har fått jaktkort og leier hyttene (rypejakta) Fjellstyrene i Lierne tildeler jaktkort ca. 1 mai. Behovet for transport vil derfor være aktuelt etter tildelt jaktkort. Klargjøre hytta og uthus for sommersesong. Eksempel: ved inn i uthus, beising og annen vedlikehold som trenger utstyr som må fraktes opp og ned, og som kun kan gjøres når det er mindre snø rundt bygningene og temperaturene er litt høyere.
  - o **Vintersesongen vil vare til og med 30. april som tidligere. Det vil være en mulighet for særskilte og akutte behov utover dette.**
- Lange avstander med ukjørt løype gjør transport av utstyr krevende og behovet for litt lettere last nødvendig tidlig i sesongen, som igjen vil føre til behov for flere turer.
  - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Ved tunge lass kan det være behov for å kjøre opp spor og forberede løyper før lasten fraktes opp.
  - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Hyttene trenger hyppigere tilsyn og vedlikehold i snørike vintre, som for eksempel snømåking av tak vinters tid. Slik tilsyn og vedlikehold kreves også fra forsikringsselskapene.
  - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard. Klima og miljødepartementet har i brev 25.04.23 til Stjørdal kommune avklart at lovpålagt eller rutinemessig feiing og tilsyn må ha dispensasjon fra motorferdselforbudet i verneforskriften.**
- Vedlikehold og utbedringer av etablerte bruer over bekker som blir utsatt for snølast og flom, i områder på trase i og opp mot parkområdet
- Hyttene blir tradisjonelt brukt mye og medfører større behov for mer utstyr.
- Det gis mulighet for følgescooter i likhet med Statens HMS regler som tilsier at det skal benyttes følgescooter på krevende turer. De vurderer det som en stor HMS risiko å kjøre store lass i områder uten telefondekning.
- Det kan være tre generasjoner som benytter en familiehytte, som har ulike behov for frakt av utstyr.
  - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Det er tradisjon at private leier ut hyttene både til jakt og fiske til andre. Dette vil også utløse et større transportbehov for å frakte utstyr til leietakere.
  - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard. Det må settes en grense for om en hytte er privathytte eller åpen for utleie hele tiden.**
- Rydding av bjørk og annen vegetasjon på stier og traseer inn til hyttene, sommer og vintertrase.
  - o **Jf. verneforskriften § 3 pkt. 2.1 er alt av vegetasjon vernet mot skade og ødeleggelse innenfor nasjonalparken, med en lignende bestemmelse for**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Arvasslia naturreservat. Et slikt forbud betyr likevel ikke at det ikke skal tillates skjøtsel av eksisterende ferdselsveier, men det krever en behandling etter naturmangfoldloven § 48.

- Rydding av bjørk og annen vegetasjon mellom hytte og fiskevann eller andre stier ut i terrenget (sommer).
  - o **Se kommentar over.**
- Særlig viktig fordi at noen av våre hytter ligger i område uten telefondekning, langt fra andre hytter samt langt fra vei og i områder med dårlig traseer.
  - o **Tatt til orientering.**

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje naturmangfold

- Innledningsvis vil Statsforvalteren påpeke at det er positivt at nasjonalparkstyret nå gjenopptar arbeidet med revideringen av forvaltningsplanene, herunder arbeidet med revideringen av forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Gjeldende forvaltningsplan fra 2007 er utdatert på en del punkter, bl.a. i forhold til beskrivelse av forvaltningsmodell. Den er heller ikke tydelig nok på hva som er søknadspliktig etter verneforskriften, spesielt i byggesaker og tiltak/inngrep knyttet til bygninger.
  - o **Tatt til orientering.**

Byggesaker og andre inngrep

- I henhold til verneforskriftens § 3, punkt 1.1 Vern mot inngrep i landskapet er inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, graving og påfylling av masse, drenering m.m. i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark forbudt etter verneforskriften. Oppstillingen er ikke uttømmende. Dette betyr i praksis at alle tiltak som medfører små og større fysiske inngrep i landskapet må det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for. **Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven eller ikke.** Dagens forvaltningsplan er ikke tydelig nok på dette punktet, noe som har skapt uheldige situasjoner der hytteeiere har blitt veiledet av kommunene etter hva som er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, og ikke etter verneforskriften. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen må dette tydeliggjøres.
- I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen bør det defineres hva som kommer inn under de forskjellige punktene i verneforskriftens § 3, punkt 1.3 a-g forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til. Dette vil være til hjelp under den daglige forvaltningen av verneområde, og skape forutsigbarhet blant brukerne/hytteeierne. Søknader om tiltak, inngrep etc. som ikke blir definert under verneforskriftens § 3, punkt 1.3 a-g, må da behandles etter naturmangfoldlovens § 48. For eksempel har styret og nasjonalparkforvalter tidligere definert oppføring av plattinger til å komme inn under § 3, punkt 1.3 d «ombygging og mindre utvidelse av bygninger», og hjemlet vedtak om oppføring av platting til dette punktet i verneforskriften. I forbindelse med klageavgjørelser av Miljødirektoratet er det nå blitt stadfestet at verneforskriften ikke hjemler oppføring av plattinger i tilknytning til eksisterende bygninger i landskapsvernområdet, slik at søknader om oppføring av platting må vurderes opp mot naturmangfoldlovens § 48. Det samme vil gjelde hvis noen søker om oppføring av f.eks. hundegård, ildsted etc. Miljødirektoratet sier videre i sin klageavgjørelse at det ikke vil være naturlig at forvaltningsplanen har retningslinjer for tiltak det ikke er åpnet for å gi tillatelse til gjennom en spesifisert dispensasjonshjemmel i verneforskriften.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- All den tid verneforskriften ikke har regler som åpner for å gi tillatelse til plattinger, skal det ikke utarbeides retningslinjer og arealbegrensninger for slike tiltak ved revisjon av forvaltningsplanen. Imidlertid bør kap. II, punkt 8 i dagens forvaltningsplan, som omhandler bruken av de generelle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriftens § 4 oppdateres til å omhandle generelle saksbehandlingsrutiner rundt naturmangfoldlovens § 48.
- Det er positivt at det settes en øvre arealgrense for hytter og uthus, og at det benyttes BYA med henvisning til Norsk Standard 3940. Imidlertid er erfaringene fra de forskjellige avvikssakene som har vært oppe til diskusjon i nasjonalparkstyret vist at det er forskjellige oppfatninger om hvordan BYA måles. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/LåarteSkæhkere nasjonalpark må dette klargjøres, og det må gå tydelig frem av forvaltningsplanen hvordan areal av bygningene skal måles. Likeledes bør det tydeliggjøres hva som inngår i arealkravet på maksimum 60 m² BYA for hytte og uthus. Er det hovedhuset som inngår, eller skal alle oppførte boder, naust, plattinger og lignende inngå. Dette er spørsmål som har skapt litt forvirring både blant hytteeiere, forvaltere og nasjonalparkstyret i enkeltsaker, og bør tydeliggjøres.

Motorferdsel

- Retningslinjene for motorferdsel i dagens forvaltningsplan har stort sett fungert godt. Det er viktig at det ikke lages retningslinjer for motorferdsel som strider med motorferdsellovgivningen. Forvaltningsplanen skal ikke utarbeide retningslinjer for motorferdselssaker som skal behandles etter naturmangfoldlovens § 48.
- Verneforskriften er ikke til hinder for bruk av beltekjøretøy på snødekt mark mellom bygda og fjellgårder med fast bosetting på Gjefsjøen og Gaundalen for fastboende og inviterte besøkende. Dagens forvaltningsplan er for så vidt tydelig på at de besøkende må kunne dokumentere at de er reelle besøkende, men erfaringsmessig er det vanskelig for tilsynsmyndighet (SNO og politiet) å kontrollere om de er besøkende eller ikke. Her bør forvaltningsmyndigheten diskutere med fjellgårdene og tilsynsmyndighet hvordan dette best mulig kan løses.
- Det må jobbes videre med reindriftas behov for dispensasjon fra verneforskriften for barmarkskjøring og bruk av helikopter, og det må utarbeides gode retningslinjer for hvordan reindriften søker om dispensasjon.

Soneinndeling

- Dagens forvaltningsplan har delt inn nasjonalparken i vernesoner, brukssoner og soner for spesiell tilrettelegging. All den tid alle sonene må forholde seg til den samme verneforskriften har soneinndelingen, etter statsforvalterens vurdering, ingen stor praktisk betydning i den daglige forvaltningen av området. Statsforvalteren anbefaler derfor, med unntak av to soner for spesiell tilrettelegging og tiltak for sommerboplassene for reindrift (Hattjønnin og Hykkelnesset) at nasjonalparkstyret går bort i fra soneforvaltningen av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.

Annet

- Fremdriftsplanen som er lagt ved oppstartsmeldingen ser ambisiøs ut, og dere må nok forvente at den må revideres. For å kjøre gode og inkluderende prosesser tar erfaringsmessig arbeidet med revidering av forvaltningsplaner tid.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje reindrift

- Det opplyses at vernemyndigheten vil ha særmøter med bl.a. samisk reindrift ved revidering av forvaltningsplanen. Vi forutsetter at dette gjennomføres på en forsvarlig måte, dvs. i tråd med samelovens kapittel 4 og regjeringens veileder for konsultasjoner.
- § 3 pkt. 1.3 b), strekpunkt 15: Det settes en retningslinje på maks 45 m² BYA for gjeterhytter. Foreløpig vurderer vi at det er en fornuftig grense, men viktig at denne diskuteres med reindriften og en felles forståelse av behovet.
- § 3 pkt. 6.3. e) strekpunkt 2: Behov for motorferdsel til utleiehytter bør synliggjøres i distriksplan. Kan hende dette er en skrivefeil, men vi presiserer at reindriften ikke har utleiehytter. Samtlige gjeterhytter godkjent etter reindriftenloven kan kun benyttes til tradisjonell reindriftnæring slik regelverket er i dag.
- Ellers er det en del retningslinjer knyttet til bl.a. gjerder og anlegg og gjeterhytter som også krever godkjenning etter reindriftenloven. Praksis i dag er at slike saker behandles etter reindriftenloven etter at tillatelse er gitt etter verneforskriften.
- Vi er kjent med at Miljødirektoratet kommer med en veileder for reindriften barmarkskjøring i verneområder. Både Laårte slette og Skæhkere slette har store deler av sine beiteområder innenfor nasjonalparken. Det er derfor viktig at forvaltningsplanen ikke innskrenker reindriften mulighet til tradisjonell drift. Bruk av barmarkskjøretøy sommerstid er også nødvendig for å etterfølge kravene i reindriftenloven om en velordnet reindrift, herunder merking av kalv før 31.oktober.

Skjækra hytteeierforening

- Som brukere og hytteeiere i nasjonalparkområdet ønsker vi oss en forvaltningsplan som er så tydelig som mulig der vi som hytteeiere har tydelige retningslinjer over hvordan vi skal forholde oss til hva som er tillatt og hva må vi søke om. Tenker da på områder som; vedhogst, hvordan arealberegning av hyttene utføres, grøftegraving rundt hyttene, steinsetting osv.

Areal på hytter

- Rundt Skjækervatnet er det fire hytter som ligger innenfor nasjonalparken. De fire hyttene har som fellesnevner at de kun ligger noen steinkast inn i nasjonalparken. Vi stiller oss uforstående til behovet for en såpass liten maksgrense som 60 kvm BYA for private hytter (medregnet hytte, uthus og utedo). I dag benyttes hyttene i større grad som familiehytter for rekreasjon og sosiale samlingssteder for hele familien. Dette kan i mange tilfeller dreie seg om tre generasjoner, noe som tilsier at dagens begrensninger på hytteareal framstår som lite brukervennlig. Med storfamilien på hytta vil det være behov for flere sengeplasser og større oppholdsrom. Dagens krav om nøktern standard kan innebære tilgang til større kjøleskap med fryser, innendørs toalettfasiliteter, vaskerom/bad, noe som krever sine kvadratmeter. Vi kan ikke se at en eventuell utvidelse av bebygd areal med noen kvadratmeter på noen måte bryter med forvaltningsplanens intensjon «å ivareta naturmangfoldet mht plante og dyreliv».
- Vi synes hyttas plassering er viktigere enn størrelsen. De fire hyttene som ligger innenfor nasjonalparken har alle en slik plassering at de glir godt inn i landskapet. Vi kan ikke se at større private hytter i nasjonalparken skulle forringe parkens verneverdi. Vi kan heller ikke se at det er noen forskjell på om hytten ligger i LVO-området eller i nasjonalparken ettersom de fire hyttene ligger i grenseland. «Streken» kunne like gjerne vært tegnet på motsatt side av hytta, slik at hytta havnet i Skjækra LVO i stedet.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Ut fra dette så ønsker hytteeierforeninga at det tillates private hytter inntil 90 kvm BYA (målt etter NS) i nasjonalparken.

Hogst av ved

- Det er positivt at det legges opp til at en slipper å søke nasjonalparkstyret for vedhogst i framtiden. Nasjonalparken er under sterk endring med gjengroing, og med det som bakteppe mener vi at årlig hogstvolum bør økes til 3 kubikkmeter for de som har behov for det. Tillatelse og hogststed avtales med grunneier. Det må være positivt at mest mulig av vedhogsten skjer i nærheten av hytta for å redusere motorisert ferdsel mest mulig.
- Private hytter bør nevnes under pinne 1, pkt 4-7, side 12. Ref utkast forvaltningsplanen pr 27.2.2023.

Scoterkjøring til hytter i nasjonalparken

- I dag så søker (delvis) både hytteeier og leiekjører om å få kjøre i nasjonalparken fram til hytta. I distanse så dreier dette seg om noen ti-meterer for to av hyttene og for de to siste er det et par hundre meter. Dette framstår som unødvendig byråkratisk. For framtiden må det være tilstrekkelig at leiekjører søker om tillatelse. Det må gå klart fram at det er tilstrekkelig at leiekjører har søkt tillatelse når hytteeier ønsker å bruke denne muligheten og ikke skal kjøre egen scooter der det er et mulig alternativ (f.eks hytter i Snåsa).
- Punktet under 6.8 der det står at det ikke kan gis tillatelse til persontransport, men at personer kan bli med ved transport av utstyr mm dersom det er plass bør vurderes/presiseres. Er bagasje/livsnødvendigheter til bruk ved samme opphold tilstrekkelig? Viss ikke, dersom det er f.eks tørrmat/utstyr til flere opphold, er det da innenfor rammen? I utgangspunktet mener vi at det bør være mulig å få persontransport innenfor maksrammen for antall turer.
- Fem turer pr sesong er for lite. Om det skal være et tak på dette bør det minst være ti turer i sesongen.
- Det er foreslått at scootersesongen avsluttes 15. april. For mange er perioden fra 15.april til 1.mai den fineste tiden på året. Ved å avslutte 15.april vil denne datoen i enkelte år falle inn i påska, og da må nasjonalparkstyret gjøre unntak, noe som virker veldig unødvendig og byråkratisk.
- Snøforhold er heller ikke noe argument for å avslutte tidligere, ettersom kjøring på barmark er forbudt.
- Avsnittet angående handicapkjøring må fjernes. Det kan ikke være begrensinger på tidspunkt og antall turer.

Ferdsel

- Det er foreslått å fjerne stier på kartet for å unngå å kanalisere ferdsel i enkelte leier. Dette må være helt uaktuelt! Et kart må være så riktig som mulig. Hva blir det neste? Fjerne høydekurvene på Skjækerhatten for å unngå at folk går dit.
- Det er positivt at forslaget om ny bru over elva mellom Skjelbreia og Skjækervatnet blir tatt inn i aktivitetsplanen for nasjonalparken.

Terje Sigurdson

- Jeg eier fritidsbolig ved Gjevsjøen Fjellgård. Adresse er Gjevsjøen 6, 7760 Snåsa. Eiendommen er bygslet siden 1983, senere utskilt som egen eiendom, og bebygd på 1990-tallet. Jeg bruker veldig mye av min tid der inne. Det å ha fritidsbolig på et slikt

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- sted, innebærer noe mere enn bare «å være på hytta». Vi frakter ofte post og varer til fastboende på gården, og deltar både sosialt og er med på diverse gjøremål der inne.
- Fjellgården ligger utenfor nasjonalparken. På vinteren er man avhengig av å kjøre snøskuter gjennom parken for å komme dit. Dette er altså ikke snakk om **bruk** av parken, men kun passering/transit etter ferdselsleder som har vært der i mange år.
  - Kjøreleia/gårdsvegen er Storåsvegen – Seisjøfiskløysa - Gjefsjøen. Dette oppleves som ei trygg og sikker rute. Man er ikke avhengig av å ferdes på islagte vatn, som kan være risikabelt. Alternativ lei er Grønningen - Langvatnet – Gjefsjøen, når isen er trygg på disse vatna. Det er viktig at førstnevnte hovedlei; Seisjødalen, ikke tas ut av planen.
  - Det er i perioden medio desember – primo mai som er aktuelt tidsrom. 15 desember – 2 mai hadde vært ønskelig. (1 mai er alltid helligdag)
  - Det hadde vært ønskelig at det ikke var begrensning på antall turer.

Odd Jostein Sellås

- Som bruker av naturen i parken og med hytte der ser jeg negativt på en del forslag til endringer. Ser at det er ønske om å redusere vintersesongen med 14 dager. Dette er svært negativt for oss brukere da det i hovedsak er i mars og april det er vær og føre for fjelliv. Det er fra før gitt løyve om fem turer, noe som også er lite. En må også stille spørsmål om fjerning av brukssoner, dette er negativt. Det rammet oss med hytter i parken hardt da det ble vernet, og håper på det sterkeste at det ikke blir ytterlige innskrenkninger. En må tenke på at det er få hytter i parken og bruken av disse er ikke et problem.

Snåsa snøscooterklubb

- Snåsa Snøscooterklubb stiller seg undrende til den innskjerpingen som styret ønsker å gjennomføre for motorferdsel i parken.
- Det er et kraftig signal parkstyret her legger ut. Det er tydelig at det **ikke er ønskelig** med folk innenfor parken i vinterperioden. Man tar ikke hensyn til de som driver fjellgårder i Snåsa, de som har hytter innenfor parken og generell fjellturisme.
- Vi har nå lagt bak oss en periode i historien som er uten sidestykke. Covid-19 slo oss ut og vi var alle i karantene i nesten 2 år. I dag står vi i krig i Europa igjen og for den gjennomsnittlige familie i Norge så har det blitt mye tøffere å leve. Kostnadene har økt eksplosivt. Strøm, mat og drivstoff koster mye mer og gir en familie kraftig økende utgifter. Vi har kraftig økende psykososiale problemer blant barn og unge, fysiske lidelser fra usunt kosthold og en økende mengde sykdom relatert til livstil og mangel på fysisk utfoldelse. Og så er dette svaret; at vi skal begrense vanlige folk sin tilgang til naturen? Alle vet at natur og naturopplevelser gir positivt utslag på både psykisk og fysisk helse.
- En nasjonalpark har strenge regler og det er naturlig, og det er ingen allemannsrett å bruke snøscooter. En nasjonalpark har blitt en nasjonalpark for en grunn, den er unik og vakker og slike perler må få oppleves, også av Ola Nordmann. Det må være mulig for folk å bruke disse parkene uten å hete Lars Monsen, som kan ta 3 uker i parken som naturinfluencer. Er det slik vi vil ha det at naturen i Norge er for de privilegerte få og de rikeste. DNT drifter flere bemannede hytter i Nasjonalparker i Norge. Noen av disse serverer de fineste retter med god vin og alle rettigheter. Er det å gå dit på felleski «tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging»?
- **Fjellgårdene i Snåsa** er i særklasse, og det å begrense deres ferdselsårer og mulighet til bedriftsutvikling, samt et normalt liv med besøk og hjelp til hverdagen er det samme som å si at vi ikke vil ha dem her. De må få muligheten til utvikling og de bidrar til Snåsabygda sin identitet. Hvis det er slik at en sitter på data som sier at

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

trafikken er for stor innenfor parken, så må man se på totalen for alle næringsdrivende innenfor parken og legge føringer for å redusere det totale næringstrykket.

- Det er et hardt press på bygdefolket sine muligheter til å bruke fjellheimen i Snåsa. Nasjonalparkstyret ønsker å begrense bruken og statsforvalteren er ute etter kjøring til utleieleiehytter. Snåsa består av ca. 2300 km² og ca. 1000 km² av dette er i dag nasjonalpark. Parken dekker mye av det vi har av fjell og slik vi ser det så er det liten trafikk inn i fjellheimen. Det er god plass i den 4 største Nasjonalparken i Norge, og det er fullt mulig å legge til rette for alle som vil, kan nyte den.
- Snåsa reklamerer for natur som en av årsakene til at folk skal flytte hit, men lite er lagt til rette for at naturen skal nytes. Det brukes ord som tradisjonelt naturbruk, noe som sikkert betyr ski med klister og svære sekker. Noe som er fengende for mange, men det nevnes ikke noe om moderne bruk av fjellet. Dagens ungdom f.eks. trekker til fjellet for å utøve en annen type aktivitet enn det tradisjonelle. F.eks. toppturer, randonee, kiting, klatring etc. Hvorfor skal dette begrenses? Kan man ikke legge til rette for et fornuftig planverk i nasjonalparken? Vi legger aldri til rette for naturbruk innenfor enkelte rammer. Hvor vi utvikler, bruker ny teknologi, åpner og stenger traseer og stier etter hvor trykket er og dyrene vandrer. Det er kun tanker om hvordan vi skal begrense bruken av naturen på naturen sin vegne.

Snåsa snøscooterklubb mener:

- Det må være minimum to innfallsporter til Gjevsjøen. Skromoen og Ismenningen. Bli fortetning av trafikk med en led.
- Sesongen må vare til 1. mai og helst lengre. Regulering av trafikk og løypevalg bør vurderes.
- Hytteeiere innenfor parken må få økt mulighet til bruk av hyttene. De fleste hadde hytte der lenge før parken kom, her snakker vi mange generasjoner bakover og det vil neppe komme nye hytter i nasjonalparken. Det er ikke mange hytter dette gjelder, og ting som løypevalg, elektronisk GPS-basert kjørebok må vurderes istedenfor. Soneinndeling er også noe som må videreføres.
- Antall turer må økes fra 5 til 10, og man kan ikke legge føringer på ukedager vs. helg/ferier.

Skjækra samarbeitlag

Transportbehov

- Vintertransport: av saltstein, ved, bygningsartikler / materialer (f.eks gjerdestolper, nettgjerder) til anlegg (hytter, kruer, bruer osv), propan, bensin, lampeolje samt proviant og hygieneartikler. Nedtransport av avfall og utrangerte nettinggjerder. Andre oppgaver (anlegg må holdes vedlike, f.eks bruer og tak må måkes for snø, vedarbeid, andre forberedelser til beitesommeren).
- Sommertransport: Ferskvarer til letemannskap. Akutte behov ifm rovdyrproblemer (leite kadaver / dokumentasjon av kadaver / skadefelling, (tidlig) sanking) bør også nevnes i forvaltningsplanen s. 19.
- Ønsker å slippe søknader om motorferdsel: Særlig ifm kjøring til gjeterhytte i Storbrenta, da det er snakk om få meter. Vi kan evt. rapportere kjøring av saltstein til saltsteinsplasser, da dette krever 1-2 turer pr år lenger inn i nasjonalparken.
- Ønsker samme vilkår som reindrifta (andre beitebrukere)
- S. 19 om Motorferdsel: «det skal stimuleres til bruk av leiekjørere». Dette er ikke aktuelt i næringsammenheng.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- S. 19 om Motorferdsel: «bruk av snøscooter i forbindelse med dagens reindrift anses som helt nødvendig for næringa». Det gjelder også saudrift, selv om behovene er ulike (vi bruker vinteren til forberedelser til beitesesongen).
- S. 19 om Motorferdsel: «Bruk av snøscooter for transport av utstyr i forbindelse med bruk av private hytter og setre har vært og er vanlig.» Uklart om man her mener setre som kun er i bruk som fritidsbolig eller om også vår bruk inkluderes her. Ønsker et tydelig skille mellom næring og private transportbehov.
- S. 21. «Motorferdsel og kulturminner reguleres ikke av verneforskriften for landskapsvernområdet, og forvaltes derfor ikke av nasjonalparkstyret». Hvorfor må vi søke Nasjonalparkstyret / nasjonalparkforvalter om motorferdsel da?
- S. 21. «Før et tiltak kan iverksettes må det foreligge en tillatelse fra grunneier, kommunen, nasjonalparkstyret og eventuell annen myndighet.» Viser til erfaring fra 2022 hvor vi måtte kontakte 8 instanser (!) før vi kunne bruke helikopter ifm tidlig nedsanking (akuttiltak ifm rovdyrproblemer og krav fra Mattilsynet).

Kommunikasjonsbehov

- Størstedelen av beiteområdet har dårlig mobildekning, (1) krever bruk av satellittbaserte sporingsenheter på dyrene → mobilapp (behov for å komme på nett), (2) Dokumentasjon av kadaver (SNO).
- Evt. antenner for å avhjelpe kommunikasjon kan bli nødvendig.

Anlegg i fjellet

- Vi har alltid hatt behov for ulike anlegg i fjellet (gjeterhytter, bruer, kruer, sperregjerder, saltsteinsplasser, klopper, naust/båter...). (1) Dagens anlegg viser også endrede behov gjennom tidene, og det må forventes at det kan bli andre behov for anlegg også i framtida. (2) Kan f.eks bli behov for nye saltsteinsplasser / flytting av saltsteinsplasser ifm endring av beitemønster (da beitemønster påvirkes f.eks av rovdyrpolitikken). (3) Ved bygging evt restaurering kreves mer mht transport etc.
- Gjeterhytta Storbrenta ligger ca **90 meter** innenfor grensanbmjhk til nasjonalparken. For å kjøre dit med snøskuter må man velge en trase som er i underkant av 300 meter. (1) Krav og arbeidet for å kjøre en distanse **300 meter i næring** i nasjonalparken er for krevende. (2) Skjækra samarbeidlag opplever dette som meningsløst byråkrati og overadministrasjon som har minimal verdi hva gjelder motorferdsel i (kilometer) i nasjonalparken. (3) Nasjonalparken oppleves som ett **direkte hinder** for vår næringsutøvelse.
- S. 18 om Bygg og installasjoner. Mangler mye her (f.eks naust, bruer, innhegninger/kruer, sperregjerde, klopper, saltsteinsplasser).
- Vedhogst i tilknytning til våre anlegg. (1) Klokt å ta ut mer ved i Gomolia for å opprettholde kulturlandskapet her. (2) Utvide kua for å bremse gjengroing.
- Vi ser med utgangspunkt i hyttebranner etc at vi har behov for ei nødbu i Brenta, med tanke på sikkerhet.

Behov ifm rovdyrproblemer

- Kommunikasjonsbehov (se tidligere punkter).
- Transportbehov (se tidligere punkter).
- Større behov for tilsyn og flere sankedager (som innebærer flere døgn i fjellet, som igjen innebærer andre behov for inntransport).
- Skadefelling er IKKE jakt og flere midler bør kunne / må tas i bruk også i nasjonalparken: (1) Uttak på vårsnø, (2) Plotthunder, (3) Helikopter, (4) ...

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Tida og tilhøva

- Det må ikke legges begrensninger for utvikling og endring.
- Selv om vi ikke kan se alle behov i framtida, har vi erfaring med at behovene endrer seg. For neste 10årsperiode kan dette for eksempel gjelde: (1) Droner, (2) Antennet (både på gjeterhytter og fjelltopper), (3) helikopter (tilsyn, sanking, transport).

Vedlikehold av gammel kultur- og beitemark av spesielle verdier

- S. 17 om Kulturminner, Seterdrift: «Det vil bli en stor utfordring å ta vare på setermiljøet som dokumentasjon på den kulturhistoriske bruken av utmarka.» Det er nettopp dette beitelaget bidrar til. Setervoller i Gomolia og Åsvasseteren er i dag inngjerda innmark.
- S. 18 om Kulturminner, stedsnavn: Hva med stedsnavn knyttet til utmarksbeiting?

Andre innspill

- S.8: Beskrivelse: «Sau slippes årlig på beite ved Gaulstad (Steinkjer), Skjækerdalen (Verdal) og Roktdalen (Snåsa).» Stemmer ikke at det slippes sau i Roktdalen. Vi driver sauene flokkvis fra Litjfordhalla og Roktdalen og slipper sauene i Åsvasseteren og Brenta.
- S. 13 om Landbruk: «I dag brukes de fleste seterhusene til fritidsboliger og noen av vollene som beite for ungnaut. I Skjækerdalen knyttes seterdriften til sauehold, med tilsyn, samling og sortering av dyr. Det er ikke kartlagt hvor mange gamle seteranlegg som finnes innenfor nasjonalparken.» Sauehold drives ikke kun i Skjækerdalen. Noen seterhus brukes også i næring.
- S. 16 om Forskning og undervisning: Mære landbruksskole er bruker i Skjækra samarbeidslag og driver utmarksbeite i nasjonalparken. Skolen har med elever og lærere på f.eks sanking. Vegeforsøk fra 1981-89. Jmf. Graffers beitegransking i 1952 er beitet i Skjækra vurdert som "godt beite" (beiteverdi = 5,2).
- S. 13 om uttale av Holden er feil.
- Forvaltningsplanen er delvis for detaljert, f.eks «I forbindelse med henger på kjøretøyet, bør det ikke benyttes hjul her eller, og canadapulk er et godt alternativ.»
- S.22: «Viktig å overvåke bruken av området». Hvorfor er dette viktig? Feil prioritering.
- S. 24, TILVVO_0001562000000007: «Årlig dialog/møter med de mest sentrale brukerinteressene av verneområdet». Regnes vi som sentral her?
- S. 25 ID_TILVVO 0001562_000000012: «Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet». NB! Mære landbruksskole.

DNT Nord-Trøndelag

- Side 15: Eget avsnitt om DNT Nord- Trøndelag. Skjækerdalshytta: Stien til Malså mangler i beskrivelsen.
- Side 15: Fjellgårdstien mangler i beskrivelsen.
- Synes generelt det står lite om friluftsliv og friluftslivkvalitetene
- Mangler i tiltaksplan ny bru over Storbekken og evn hengebru over Skjækra. Og også her mangler det informasjon om ferdselstellere ifm Fjellgårdstien.
- Vi mener også at det bør være en streng dispensasjonspraksis for helikopterbruk i forbindelse med transport av jegere/personer og utstyr ifm jakta. Som en del av FNF sendte vi et innspill om dette 08.04.2022.

Helikoptertillatelser (brev 08.04.2022)

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- FNF Trøndelag har registrert det som synes å være en økende trend av helikopterflyging i forbindelse med drift og utleie av hytter i nasjonalparken. Dette reiser en del bekymringer hos natur og friluftsansjoner som er tilsluttet FNF Trøndelag. Vi ønsker ikke at det skapes en presedens som uthuler verneforskriften og forvaltningsplans strenge dispensasjonspraksis. En eventuell endring av forvaltningspraksisen må være gjenstand for en bred høring i en rullering av forvaltningsplanen.
- Grunnen til at dette har havnet på vår radar er de to sakene med omsøkte helikopterturer til hyttedrift og persontransport i Lierne og Snåsa i jaktseasonen 2021. Begge sakene ble påklaget av reindrifutøverne i de berørte områdene, og begge klagen ble tatt til følge. I klagevedtakene pekes det på at praksisen som legges opp til av Nasjonalparkstyret i Blåfjella Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark ikke har hjemmel i verneforskrift eller forvaltningsplan.
- Etter vårt syn er det en uheldig utvikling om vernet svekkes til fordel for «bedagelig» friluftsliv. Det er forståelig at man ønsker å drive en næringsvirksomhet basert på turisme i nasjonalparken, men det er nettopp de kvalitetene som verneformålet beskytter som gjør nasjonalparkene unike, også for naturbasert turisme. Det er ikke alle forunt å bedrive friluftsliv i avsidesliggende områder og slik må det faktisk være. Å kunne kjøpe motorisert transport inn i nasjonalparken vil skape en uheldig presedens, også i andre store verneområder.
- Føringene i verneområdeforskriften og forvaltningsplanen er begge tydelige på at dispensasjoner til helikopterbruk i forbindelse med drift av hytter og infrastruktur kun skal gis unntaksvis. Vi ønsker at nasjonalparkstyret tydeliggjør hvilken linje de skal legge seg på, og ikke overlater dette til tilfeldighetenes spill og hva som til enhver tid oppleves som presserende for brukere og rettighetshavere i nasjonalparken. Vi bidrar gjerne med konstruktive tilbakemeldinger i prosessen med revisjon av nasjonalparkenes forvaltningsplan og ser frem til en god prosess som tar sikte på å ta vare på naturgrunnlaget og bevare nasjonalparkenes status som friområder fra motor- og helikopterdrur.

Statnett

- Statnett har ikke merknader til forvaltningsplanen.

Værdalsbruket

- Vi diskuterte dette på møtet, men i dette avsnittet defineres grunneiere inn under begrepet brukerinteresser. Slik vi opplevde det er det utfordrende å sitte i rådgivende utvalg som grunneier, sammen med brukerinteresser som i utgangspunktet er avhengig av grunneiers samtykke eller godkjenning for alle sine ønsker om tiltak. Som grunneier blir man i mindretall i en slik konstellasjon som diskuterer og fremmer saker som på et senere tidspunkt krever grunneiers vurdering. Opplevs i mange sammenhenger som en uheldig sammensetning av interesser og forvaltning/beslutningsmyndighet.
  - o **Tatt til følge under Forvaltningsmyndighetens oppgave →**

Tilsyn og oppsyn (Usikker hvor dette innspillet hører hjemme i planen)

- I den gamle forvaltningsplanen var det en slik formulering: "En del større grunneiere i området har egne tilsynsordninger med egen grunn, men som i mindre grad vil være aktuelle i forhold til de offentligrettslige oppgavene i nasjonalparken."
  - o **Delvis tatt til følge under Innledning → Tilleggsopplysninger → Grunneiers oppsyn og tilsyn. Teksten er modifisert noe ettersom fjellstyrets virksomhet anses som offentligrettslige oppgaver.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- SNO er forvaltningsmyndighetens feltapparat i forhold til oppsyn og tilsyn i verneområdet. Med bakgrunn i verneformålet og forvaltningsmyndighetens ansvarsområder. Fjellstyrene er Statskog's feltapparat i forhold til oppsyn og tilsyn på statens eiendommer og ansvarsområder.
  - o **Tatt til orientering.**
- På samme måte som Statskog, har private grunneiere egne oppsyn og tilsynsordninger som grunneiere innenfor nasjonalparken. Denne aktiviteten gjennomføres både til fots på barmark, men også med snøscooter på snødekt mark. Spesielt tilsyns-biten, og ansvaret man har som grunneier med egen eiendom genererer noe motorferdsel. Et godt eksempel kan være nødvendigheten av kontroll med tiltak som offentlig forvaltning har godkjent med forbehold om, eller der det er nødvendig, med grunneiers tillatelse. For å finne ut av om tiltak er gjennomført uten (noe det ofte er) at premissene for gyldig vedtak er oppfylt, er det nødvendig med tilsyn med eiendommene. Likens kan det være en del forsikringsrelaterte og lovpålagte tilsyn med eiendom, installasjoner og bygninger som fordrer slik aktivitet. Mye av dette gjennomføres på snødekt mark med snøscooter. Kontroll med og oversikt over ulovlig motorferdsel er også et slikt ansvarsområde, selv om dette også er en naturlig del av forvaltningsmyndighetens ansvarsområde.
  - o **Tatt delvis med i beskrivelsen under Innledning → Tilleggsopplysninger → Grunneiers oppsyn og tilsyn. Klima- og miljødepartementet har i brev til Stjørdal kommune 25.04.23 opplyst om at lovpålagt rutinemessig feiing og tilsyn av fyringsanlegg ikke er unntatt det generelle forbudet for motorferdsel nasjonalparker.**
- Vi mener det er naturlig at grunneiers behov for slikt tilsyn med egen eiendom nevnes i forvaltningsplanen, spesielt når det kommer til behovet for motorisert ferdsel på snødekt mark.
  - o **Tatt til orientering.**

Landbruk

- Det er omtvistet hvilke krav som stilles til innholdet i begrepet "seterdrift". Det hadde vært ryddigere å bruke "setervollene" eller "setrene".
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Landbruk → Jordbruk.**

Reindrift

- §26 i reindriftsloven: "Jakt, fangst og fiske i det samiske reinbeiteområdet" gjelder kun på statsallmenning/statsgrunn. Setningen bør omformuleres i forhold til privat eiendom, hvor slik rett ikke er lovfestet.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Reindrift → Forvaltning av reindriften.**

Jakt og fiske

- Værdalsbruket forvalter, ikke organiserer, jakt og fiske i området.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Jakt og fiske → Jordbruk.**

Kulturminner

- Det er omtvistet hvilke krav som stilles til innholdet i begrepet "seterdrift". Det hadde vært ryddigere å bruke "setervollene" eller "setrene". Det er godt formulert i dette avsnittet.
  - o **Tatt til orientering.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Andre installasjoner

- Det stemmer ikke at det ikke finnes veier innenfor nasjonalparken. Forlandsvegen går inn i nasjonalparken.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Bygg og installasjoner → Andre installasjoner.**

Motorferdsel

- Bruker snøscooter til tilsyn av eiendommen. Se innspill over.
  - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Motorferdsel → Snøscooter, siste avsnitt.**
- Vurdere annen setningsoppbygging under Motorferdsel→Barmark→Andre avsnitt.
  - o **Tatt til følge og modifisert noe av setningene.**

Droner

- Stemmer det at man kan benytte drone innenfor nasjonalparken uten å måtte søke eller informere om dette? Jf. *ADM-2023-10 – bruk av drone rundt utleiehytte – Tverråkroken.*
  - o **Nei, dette er korrigert i tråd med brev fra Miljødirektoratet 06.03.2019.**

Dispensasjonssøknader og samhandling med kommunene

- Formuleringen "Før et tiltak kan iverksettes" må følges opp. Det er en rekke tiltak som er utført i parken uten at det foreligger tillatelse fra grunneier. Disse tiltakene er oppført uten at premissene for gyldig vedtak er oppfylt.
  - o **Det er satt inn en setning om at *det er den respektive myndighet og rettighetshaver som er ansvarlig for at ens egne regler og retningslinjer følges. Nasjonalparkstyret kan ikke påta seg oppgaven å sjekke om alle aktuelle tillatelser er hentet inn, utover å veilede søker om hvilke tillatelser som må innhentes.***
- Erfaringsmessig er dessverre ikke kommunen noe bedre på å involvere grunneier enn andre instanser. Vi forventer at at dette grepet ikke er en manøver for å skyve ansvar over på kommunen i forhold til involvering av grunneier i vedtak som krever grunneiertillatelse.
  - o **Det er korrigert til at kommunen *bidrar godt istedenfor vil sørge for at en søknad er tilstrekkelig opplyst.***

Tiltaksplan

- Også årlige møter med grunneiere. Ser ikke at begrepet *brakerinteressene* involverer grunneiersiden.
  - o **Tatt til følge under Forvaltning → Tiltaksplan.**

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

- Eier av privat eiendom som berøres av skjøtselstiltak, skal så vidt mulig varsles på forhånd (§47). Vi vil mene det skal noe til for at et slikt varsel ikke er mulig. Ot.prp. nr. 52 sier noe om forståelsen av "så vidt mulig".
  - o **Tatt til følge og tilføyd i første avsnitt under Sentrale føringer → Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47.**
- Vurderer innspill på setningene *adgang til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel... og dersom det er nødvendig å passere eiendom...* formuleringen ved et senere tidspunkt.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- **Tatt til orientering.**

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

- 1.3 Generelt byggt tekniske spesifikasjoner: Utfordringen med å holde seg innenfor eksisterende BYA (+30%/10²) når man erstatter små "skogskoier" med utleiehytter åpen for almenheten, kunne med fordel vært nevnt her. Selvfølgelig ikke ubegrenset størrelse, men innenfor "kravene" til å oppfylle arealbehovet som en funksjonell og rasjonell utleiehytte (jfr Tveråkroken).
- 3.3 Bufehold – ombygging og mindre utvidelser, om aktiv beitevirksomhet: Dette punktet bør følges opp særskilt. Det er stor sannsynlighet for at det finnes bygninger i parken i dag som forvaltes og gis dispensasjoner som om det er setre/gjeterhytter tilknyttet aktiv beitevirksomhet, men hvor realiteten er at husdyrholdet har opphørt forlenget, og bygningen burde vært omregulert eller behandlet som fritidsbolig (bruksendring).
- 3.4 Bufehold – oppføring av sanketrøer og bygg, om oppføring av gjerder: Det burde være et generelt krav om at gjerder, og spesielt nettinggjerder, legges ned utenom sesong. Rapporter viser at nettinggjerder og tråder dreper et relativt stort antall fugl. Spesielt hønefugl rammes, da disse er å anse som klumsete flyvere. Det finnes eksempler på at slike tiltak gjennomføres.
- 3.4 Bufehold – oppføring av sanketrøer og bygg, om sanketrøer med tau og liner: Ved etablering av nettinggjerd med topptråd, har vi erfart at topptråden utgjør en betydelig risiko for at dyreliv setter seg fast. Spesielt elg, hjort, rådyr og reinsdyr. Ved forsering av slike gjerder kommer bakføttene under topptråden og tvinnes seg sammen med nettinggjerdet. Prinsippet blir som en snare. Topptråd over gjerdeinstallasjoner bør unngås.
- 4.3 Hytter – gjenoppføring av bygg, om benyttelse av lokal torv til torvtak: Denne formuleringen går igjen i flere kapitler. I praksis hindrer dette muligheten til å etablere torvtak på hytter, selv om torvtak har en rekke positive egenskaper i så måte. VB hadde 3 prosjekter i parken rundt 2008 hvor stedegen torv ble benyttet. Det viser seg å være svært utfordrende å etablere et langsiktig robust torvtak av stedegen torv. Kravet til tykkelsen som kreves for å unngå uttørring/erosjon er så stort at inngrepet i torv-uttaket vil være betydelig. Ingen av torvtakene fra 2008 er intakt i dag, men torv-uttakene "leger" seg svært sakte... Det burde vært sett på hvor stor risikoen for å introdusere nye arter faktisk er, ved å hente torv utenfra. Bestemmelser om krav til frøblanding, i dialog med torvprodusenter, burde heller være en løsning.
- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om bruksendring: Omfanget av utleie av "seter" til jakt, fiske og friluftsliv virker å være økende. Hvor omfattende kan slik utleie være før seterhus er å betrakte som utleiehytter.
- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om solcellepanel: Det er en utfordring å sørge for nok strøm på en utleiehytte. Det er mange brukere, og man tenker antagelig litt annerledes som leier enn eier hva kommer til strømsparing.. VB har benyttet et panel som er 210x104, altså over minstemålet, men til gjengjeld så er det et såkalt ALL BLACK panel. Dette er en teknologi som hindrer gjenskin/blanke overflater, men som samtidig produserer godt med strøm. Dette er teknologi som kunne vært et kriterium istedet for en størrelsesbegrensning. Spesielt på utleiehytter hvor nok strøm (paneleffekt) er en utfordring.
- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om benyttelse av lokal stein: Isteden for å bryte/lete/plukke stein i verneområdet kunne det med fordel vært en åpning for å hente "hoppesteiner" utenfor verneområdet.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- 4.4. Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om kvm BYA: For utleiehytter hadde BYA kunne vært satt til 85 m². Øverbyggs modell "Flåtjønna" er benyttet både på Lakavassbu og i Storbekkdalen (samt på Verdalsgrønningen). Dette er en rasjonell og funksjonell modell som utleiehytte. Enkel tradisjonell hyttemodell med 6 sengeplasser. I kombinasjon med uthus på 14 m² blir BYA 82 m². Man kunne oppnådd en mer enhetlig/lik utforming av utleiehytter uten behov for dispensasjonssøknad hvis man hadde utvidet BYA med 15 m².
- 5.4 Ferdsløse – generelt, om bruk av drone: Oppsyn burde også være et unntak.
- 6.3 Motorferdsel – felt storvilt og skadd storfe, om ATV med belter: Bra! I utgangspunktet bør all kjøring på barmark ha krav om bruk av belter. Også utkjøring av skadd storfe osv.
- 6.8 Motorferdsel – transport av ved/materiale/utstyr snødekt mark, om vintersesong: Her burde den generelle regelen om "ut april" gjelde. I de etablerte faste trasene langs snørike dalganger til utleiehyttene, observeres det sjelden eller aldri rein i april. Reinen står høyere i terrenget/fjellet eller oppholder seg i lavlandet på denne tiden. Det er først senere i mai/juni, når snømengden har krympet, at disse områdene taes i bruk. Slutten av april er ofte preget av stabile snømengder og nattekaldt, noe som gjør gjennomføring av driftsturer til utleiehyttene mer effektiv. Da får man også fylt etter med ved og gass til en lang barmark-sesong, etter at beholdningen er redusert i forbindelse med utleie i påsken.
- 6.11 Motorferdsel – barmark for reindrift, om utleiehytter: Utleiehytter?
- 6.16 Motorferdsel – barmarkskjøring til jaktbase, om beltegående kjøretøy: Bør være "skal" eller "må".
- 8.5 Saksbehandling – Interne retningslinjer, om kopiliste: Motorferdsel burde også stå spesielt, men innholdet i "o.l." vil likevel være omfattende. Ideelt sett burde grunneier få mulighet til å uttale seg i forkant. Dette kunne belyst saken fra et lokalt perspektiv, og kunne gjort saksbehandlingen enklere. Det er tungt å bringe frem argumentasjon i etterkant av at det er fattet et vedtak. De fleste oppfatter vedtaket som gyldig, uavhengig av eventuelle forutsetninger/premisser.
- 8.5 Saksbehandling – Interne retningslinjer, om rådgivende utvalg: Det er relativt få grunneiere i parken, og det hadde vært like naturlig at grunneier og nasjonalparkforvalteren hadde tett dialog. Spesielt i saker som berører den enkelte grunneiendom (I forkant av vedtak, som for RU).

Skæhkere, Låarte og Tjæhkere sijte

Distriksplan og verneforskrift

- Skal ikke trenge å søke om barmarkskjøring og helikopterflyving om det er beskrevet i distriksplanen.
- Bruk av snøscooter i forbindelse med skadefelling bør være en del av reindriftretten, altså ikke søknadspliktig.
- Hvordan står verneforskriften i forhold til reindriften, ILO-konvensjonen og urfolksretten. Nasjonalparkforvalter tar dette opp med Miljødirektoratet, og anmoder dem om å ta det høyere opp i forvaltningsapparatet.

Sommerboplasser

- Solceller bør være fastmontert på bygg, og ikke frittstående.
- Bør ikke trenge å søke om vedhus, røykeri og andre mindre bygg på sommerboplassene.
- Nasjonalparkforvalter hører med Miljødirektoratet om mulighet for egne soner innenfor nasjonalparken (S1 og S4 i dag), og om de sonene kan unntas fra verneforskriften. Dette

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

begrunnes med at man bor her gjennom sommeren i tillegg til urfolks rettigheter. I tillegg var dette egentlig en forutsetning til at området ble vernet.

Ferdsel

- Rovdyrpresset gjør at reinen jages til tider. Forstyrrelsen fra turgåere blir en ytterligere forstyrrelse på reinen.
- Ønsker fiskeforbud i vannene som ligger ved sommerboplassene ettersom det er det eneste som er av fersk mat ved sommerboplassene. Det blir opplyst om at Snåsa fjellstyre begrenser muligheten til garn og oter i Fjellskjækra.
- Det stilles spørsmål til om salg av fiskekort kan reguleres ettersom det stimulerer til ferdsel.
- Det stilles spørsmål om hvordan nasjonalparkstyret stiller seg til kiting, sykling og nymoderne fremkomstmidler. Det nevnes at det er forbud mot kiting i Femundsmarka.
- Bør begrense kloppegging og tilrettelegging i nasjonalparken. Det har blitt mer ferdsel etter at nasjonalparken ble oppretta.
- Det er mest utfordrende at folk har med seg hund på tur, særlig at man går uten bånd. Det blir også sagt at en topptur, f.eks. 10 på topp, gjør at folk tror de kan slippe hunden fritt.
- I Børgefjell er det ikke lov å bruke hund under jakta.
- Det bør ikke åpnes for at fjellstyrene kan begynne å fly inn jegere med helikopter.

Motorferdsel

- Gjevsjøtraséen gjennom Seisjødalen går rett gjennom beitehagen til Låarte sijte.
- Det snakkes om at det er økt motorferdsel til Gjevsjøen de siste årene.
- Snøscootertraséene inn til fjellgårdene oppleves som rekreasjonsløyper, altså mye motorferdsel.
- Det er en uklar definisjon av hva «én tur» innebærer.

Annet

- Reindrifta ønsker ikke at det stilles vilkår om at reindrifta skal godtas et tiltak, kall det en slags «veto-rett». Det setter reindrifta i veldig dårlig lys dersom de sier nei. Nasjonalparkforvalter opplyser at andre aktører heller ikke synes det er heldig at reindrifta har «veto».

Gjevsjøen fjellgård

- Jeg vil understreke at man må på best mulig måte legge til rette for fortsatt fast bosetting og næringsmessig drift på Gjevsjøen Fjellgard. Det må tillates funksjonelle transportløsninger. Dette gjelder særlig vår, vinter og høst når Gjevsjøen inn fra Sverige ikke kan benyttes.
- Fast bosetting på Gjevsjøen Fjellgard har betydning forsvars- og sikkerhetsmessig.
- Fjellgardene har også vært til stor hjelp og nytte i forbindelse med redningsoperasjoner i fjellene.
- På fjellgardene anfører man også at den hjelp, bistand og gjestfrihet man yter ovenfor reindriftsnæringen bør vektlegges.
- Til slutt må det understrekes at det er gitt tillatelse og bygd 2 fritidseiendommer av nære familiemedlemmer på Fjellgarden. Begrunnelsen for fradeling og byggetillatelse er at de deltar og har stor betydning for den næringsmessige drift av Fjellgarden. Familiemedlemmene har på denne bakgrunn hatt de samme adkomst- og transportløsninger som fastboende.
- Det anmodes om at man gis tillatelse til ytterligere innspill og dokumentasjon.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Tensio TN

- Tensio TN er områdekonsesjonær for området, og har dermed løyve til å bygge og drive fordelingsnett. Tensio TN er ikke eier av nett i området i dag og det foreligger ingen fremtidige planer om nettutbygging eller tilknytning som er kjent for oss.
- På bakgrunn av dette har Tensio TN ingen anmerkninger til revisjonsprosessen.

Gaundalen fjellgård

- Gaundalen kan vise til busetning som er eldre enn Gjefsjø, Holden og Gressåmoen. Helt fra midten av 1600-talet vet man med sikkerhet at det har vært busetning på Gaundal, og kanskje er busetningen eldre. Av rapport nr 3 1998 fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen fremgår det at: "Da allmenningskommisjonen i 1799 gikk opp grenser for statsallmenningen var det 2 hester, 10 naut og 40 sauer på Gaundalen. I myra tok de 40 lass høy, og på vollen 80 lass." At det har eksistert ferdselsruter i samme tidsperiode mellom Norge og Sverige er en kjent sak.
  - o **Tatt med under Bruk-historikk→Landbruk→Gaundalen fjellgård.**
- Driften på eiendommen, gnr 71 bnr 1 og bnr 3 drives i dag med fast bosetning som en tradisjonell landbrukseiendom med omsetning fra 30 – 50 vinterfôret sau med tillegg av og utleie av jakt- og fiskeutleie. Gårdens eget behov for jakt, fiske og sanking kommer i tillegg. Foruten våningshuset drifter gården to bygg for overnatting. I tillegg er det gjelder rettigheter til dagens eier om oppsetting av hytte på bnr 1. Eiendommen har egen kraftstasjon ved Grønnlielva (Grønnlivassbekken) med luftlinje til gården. Kraftstasjonen krever regelmessig tilsyn både i driftsfase så vel som service og reparasjoner. Fra Grønnlivatnet har gården et regulert fiske, dels for utleie og dels til gårdens eget bruk. Dagens drift må sikres, likeså etableres rom for næringsutvikling innenfor det som i dag anses å være en del av landbruksdriften.
  - o **Tatt med under Bruk-historikk→Landbruk→Gaundalen fjellgård.**
- Tradisjonelt har det vært flere adkomstveien til eiendommen, fra Imsdalen, fra Grønningen, fra Vera, fra Sverige, fra Holden/Gjefsjø mv. i Forhandlingene om skogfredning ble disse veiene kartfestet, og så langt vi har forstått akseptert av Staten. I tilbudet om skogvern ligger det til grunn for ferdselsveien notat 15.3.2022, endringspunkter forskrift av samme dato, sonerkart kjørelei Ryplia, hoveddokument og avtalekart. Dokumentene følger vedlagt her.
  - o **Trasé fra Imsdalen tas med under Forvaltning→Forvaltningsmyndighetens retningslinjer→6.5 Motorferdsel – snødekt mark til fjellgårder og →→10.6 Motorferdsel – barmarkstransport til fjellgårder**
- Fra Gaundal sin side er det viktig at prinsippene som ligger til grunn for skogvernet videreføres i arbeidet med endring av forvaltningsplanen. Det vises særlig til adkomsttraseene og pkt. 6. til 6.3 i forskriftsendringen. Videre pekes det på at for å sikre kjøreleie før sikker is på vann må det åpnes for alternative kjøreleier til Grønningen i tillegg til vinteradkomsten til Imsdalen. I forhold til bruken av kjøreleiene er det tale om "fastboende og inviterte besøkende.", jf. pkt. 6.2, bokstav e. I forhold til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark er det altså fastboende sin invitasjon som legitimerer kjøringen, og det uavhengig av hva som er bakgrunnen for invitasjonen. Slik bør det være også være etter forvaltningsplanen som nå er under endring. Videre er det grunn til å vise til at Staten i tilbudet åpner for kjørelei barmark, langt på vei etter den historiske barmarksveien til Imsdalen. Adkomst og kjøreleier er dessuten omfattende drøftet i forbindelse med skogvernforhandlingene med Staten og som gjøres gjeldende her, og det vises derfor til det. Det samme gjelder retten til jakt,

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

fiske, sanking mv. innenfor forslaget til skogvern. Det bør vurderes permanent isfiskeløype fra gården til Grønnlivatnet til ut mai hvert år for inviterte.

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer – Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Dette er arbeidsdokumentet som etter hvert skal ligge inne i forvaltningsplanen under Forvaltning→Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

NB! Direktesitat fra verneforskriften eller tilfeller der verneforskriften er helt tydelig er markert med *kursiv skrift*. Disse linjene er det derfor ikke rom for å endre på ifm revidering av forvaltningsplan.

Innhold

1. Generelt.....	2
2. Reindrift	3
3. Bufehold	6
4. Hytter	9
5. Ferdsel	12
6. Motorferdsel	14
7. Tilrettelegging	20
8. Forurensning	21
9. Saksbehandling	22
10. Utvidelse Gaundalen med revidert forskrift	24

Tema	Forskrifts-referanse	Retningslinje
1. Generelt		
1.1 Generelt - verneformål	§ 2	<p><i>-Nasjonalparken skal ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Oppføring av nye bygg behandles derfor strengt.</i></p> <p><i>-Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv.</i></p> <p><i>-De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Tiltak som endrer landskapet i disse dalførene behandles strengt.</i></p> <p><i>-Kulturminner skal ivaretas.</i></p> <p><i>-Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Naturopplevelser skal primært skje gjennom tradisjonelt og enkelt friluftsliv.</i></p> <p><i>-Ivaretakelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift. Det skal i behandling av søknader fra reindriften legges vekt på nærings egenart og kultur.</i></p>
1.2 Generelt - forbud mot inngrep	§ 3 pkt. 1.1	<p><i>-Området skal vernes mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.</i></p> <p><i>-Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse.</i></p> <p><i>-Dette betyr at tiltak som kan endre landskapet eller naturens funksjoner er forbudt. I forvaltningsplanen er det oppgitt hva som er tillatt uten å måtte søke, hva som kan tillates gjennom søknad og hva som ikke tillates i det hele tatt.</i></p>
1.3 Generelt byggetekniske spesifikasjoner	§ 3 pkt. 1.1	<p><i>-Benevnelsen bebygd areal (BYA) jf. Norsk Standard 3940 skal benyttes ved byggesøknader. Nyeste versjon av «Grad av utnytting» kan benyttes som veiledning.</i></p> <p><i>-BYA måles etter utvendig kledning/panel.</i></p> <p><i>-For all byggevirksomhet i nasjonalparken skal det tas hensyn til at man oppnår best mulig løsning for verneverdiene.</i></p> <p><i>-Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet og nasjonalparkstyret.</i></p> <p><i>-For alle byggetiltak som innebærer nybygg vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket, jf. kravene i naturmangfoldloven § 48.</i></p>

2. Reindrift		
2.1 Reindrift – vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<p><i>-Reindriffta har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk, reindrifftsanlegg, samt vedlikehold av ledningsnett, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking o.l.</i></p> <p><i>-Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader.</i></p> <p><i>-Vedlikehold som endrer et byggs fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 d).</i></p> <p><i>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</i></p>
2.2 Reindrift – gjerder og samleanlegg (midlertidig)	§ 3 pkt. 1.2 b)	<p><i>-Reindriffta har tillatelse til å sette opp gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter på tradisjonelle plasser i forbindelse med reindrift.</i></p> <p><i>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan gjerder og anlegg skal plasseres og utformes, herunder om materialer og oppbevaring.</i></p> <p><i>-Forvaltningsmyndigheten kan kreve at gjerder og samleanlegg oppført etter vernetidspunktet fjernes.</i></p> <p><i>-Midlertidig betyr i denne sammenheng at det tas ned og fraktes ut av området etter bruk.</i></p> <p><i>-Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast.</i></p> <p><i>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</i></p> <p><i>-Dersom gjerder og samleanlegg blir stående til neste sesong kan forvaltningsmyndigheten kreve en forklaring for det faktiske forholdet, og be om å søknad for oppføring av gjerde jf. § 3 pkt. 1.3 a).</i></p>
2.3 Reindrift – nye gjerder, hytter, gammer, o.l.	§ 3 pkt. 1.3 a)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av gjerder, hytter, gammer, o.l. for reindrift er derfor søknadspliktig.</i></p> <p><i>-Tiltak som er nødvendig for å kunne utøve reindrift skal vektas positivt i behandling fra forvaltningsmyndigheten.</i></p> <p><i>-Eventuelle behov for slike tiltak bør være beskrevet i siktens/reinbeitedistriktets distriktsplan.</i></p> <p><i>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. Slike tiltak bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg.</i></p> <p><i>-Gjerder rundt hytter/gammer for å holde reinsdyr, beitedyr og vilt vekk bør begrenses. Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast.</i></p> <p><i>-Hytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert.</i></p> <p><i>-Solcellepanel (inntil 2 stk à 1,7x1 m), parabolantenne, markiser, utvendig belysning, veggpryd mm på vegg vil vektas positivt i behandling fra forvaltningsmyndigheten.</i></p> <p><i>-Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta/gamma ikke er i bruk.</i></p> <p><i>-Dersom eksisterende gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. ikke er i bruk de siste 5 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet.</i></p> <p><i>-Felles søknader med f.eks. beitenæringa som viser rasjonelle og gode løsninger på nødvendige tiltak vil bli prioritert.</i></p> <p><i>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</i></p> <p><i>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av</i></p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p>vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tilknyttet en gjeterhytte/gamme tillates det maksimalt (til sammen) 45 m²-BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfeller bli vurdert.
2.4 Reindrift – bygninger/anlegg ved sommerboplasser	§ 3 pkt. 1.3 b)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av bygninger/anlegg som er nødvendig for å ivareta sørsamisk kultur og næring på sommerboplassene i Hykla/Såaloegorre og Hattjørnin/Huvhpienjaevrien er derfor søknadspliktig.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Søknad om oppføring av bygninger/anlegg som er nødvendig for å kunne utøve sørsamisk kultur og næring vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Forvaltningsmyndigheten skal ta hensyn til at sørsamsk kultur og næring ikke bare innebærer reindrift, men også f.eks. utvikling av språk og tradisjoner. -Det skal tas hensyn til at bygninger/anlegg ved sommerboplassene har andre behov enn gjeterbuer. -Hytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert. -Solcellepanel (inntil 5 m²), parabolantenne, markiser, utvendig belysning, veggpryd mm på vegg vil vektes positivt i behandling fra forvaltningsmyndigheten. -Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta/gamma ikke er i bruk. <p>Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</p> <ul style="list-style-type: none"> -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Gjerder rundt hytter/gammer for å holde reinsdyr, beitedyr og vilt vekk bør begrenses. Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Lederen i sijten/reinbeitedistriktet skal på forespørsel fra forvaltningsmyndigheten bekrefte at vedkommende som søker har siidaandel i tilknytning til sommerboplassen.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p>-Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.</p>
2.5 Reindrift – gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 c)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er derfor søknadspliktig.</i></p> <p>-Dette avsnittet gjelder for bygg tilknyttet reindrift.</p> <p>-Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er tilsvarende bygget som ble skadet. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</p> <p>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</p> <p>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p> <p>-Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiener, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 d).</p>
2.6 Reindrift – ombygging og mindre utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 d)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging, fasadeendring og mindre utvidelse er derfor søknadspliktig.</i></p> <p>-En bruksendring fra f.eks. gjeterhytte til fritidsbolig eller utleiehytte er ikke søknadspliktig etter verneforskriften.</p> <p>-Endring i f.eks. fasade og størrelse er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, parabol, markiser o.l.</p> <p>-Med mindre utvidelse menes inntil 30% utvidelse, dog ikke mer enn 10 m2.</p> <p>-Retningslinjene her følger det som er beskrevet i 2.4 Reindrift – bygninger/anlegg ved sommerboplasser og 2.5 Reindrift – gjenoppføring av bygg.</p>
2.7 Reindrift – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 g)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bygging av bruer og klopper.</i> Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig.</p> <p>-Søknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til setre, gjeterhytter, o.l. på samme tun.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</p>
2.8 Reindrift – planter og vekster	§ 3 pkt. 2.1	<p><i>-Planting, såing, gjødsling og innføring av nye plantearter er forbudt.</i></p> <p>-Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm.</p> <p>-Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter.</p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		-Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.
2.9 Reindrift – uttak av trevirke	§ 3 pkt. 2.2 c)	- <i>Reindriften har tillatelse til å gjøre nødvendig uttak til brensel og til vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr så lenge man følger retningslinjene under.</i> -Dette er ikke søknadspliktig. -Hogst bør gjennomføres utenfor sårbare perioder og lokaliteter for dyr- og planteliv, f.eks. hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. mai – 15. juli. -Lukkede hogstformer skal benyttes, og aller helst plukkhogst, slik at man ivaretar skogmiljøet og naturlig foryngelse. All hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares. -Ivaretagelse av fjellskogen som et leveområde mellom fjell og skog er viktig for mange arter. -Høsting av bark, never, tæger o.l. skal ikke være til skade for plantelivet, jf. § 3 pkt. 2.1. - <i>Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas.</i> -Dersom ressursene må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel på barmark krever egen tillatelse etter § 3 pkt. 6.3 e).
2.10 Reindrift – naturressurser til samisk husflid	§ 3 pkt. 2.3 b)	-Det er et generelt forbud mot inngrep av enhver art. Det er likevel tillatt med uttak av materiale (bark, never, tæger o.l.) til samisk husflid. -Dette gjelder kun for reindriften og sørsamisk kultur tilknyttet sommerboplassene ved Hykla/Såaløgorre og Hattjörn/Huvhpienjaevrien.
3. Bufehold		
3.1 Bufehold - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	- <i>Beitenæringa har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk, samt vedlikehold av ledningsnett, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking o.l.</i> -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftninger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Vedlikehold som endrer et byggs fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 d). -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1..
3.2 Bufehold – gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 c)	- <i>Det er et generelt forbud mot inngrep som bl.a. oppføring bygninger. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er derfor søknadspliktig.</i> -Dette avsnittet gjelder for bygg tilknyttet beitenæring/bufehold. -Søknad vil bli positivt vektet dersom gjenoppføring av bygget er tilsvarende bygget som ble skadet. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiener, zip screen, tykke sprosser, o.l.) kan

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p>avbøte dette.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 d).</p>
3.3 Bufehold – ombygging og mindre utvidelser	§ 3 pkt. 1.3 d)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging, fasadeendring og mindre utvidelse er derfor søknadspliktig.</i></p> <p>-Dette avsnittet gjelder for setrer og gjeterhytter tilknyttet aktiv beitevirksomhet.</p> <p>-En bruksendring fra f.eks. gjeterhytte til fritidsbolig eller utleiehytte er ikke søknadspliktig etter verneforskriften.</p> <p>-Endring i f.eks. fasade og størrelse er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, parabol, markiser o.l.</p> <p>-Med mindre utvidelse menes inntil 30% utvidelse, dog ikke mer enn 10 m².</p> <p>-Det kan tillates inntil 5 m² solcellepanel montert på vegg.</p> <p>-Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta/setra ikke er i bruk.</p> <p>-Nybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes.</p> <p>-Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</p> <p>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</p> <p>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p> <p>-Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiener, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette.</p> <p>-Legging av "hoppesteiner" mellom bygg er ikke søknadspliktig. Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting er det søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Tilknyttet en gjeterhytte/seter tillates det maksimalt (til sammen) 45 m²-BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, annekset og uthus.</p> <p>-Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfelle bli vurdert.</p>
3.4 Bufehold – oppføring av sanketrøer og bygg	§ 3 pkt. 1.3 e)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av sanketrøer og enkle hytter/buer er derfor søknadspliktig.</i></p> <p>-Søknad om oppføring av gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. som er nødvendig for å opprettholde beitenæring/bufehold i området vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten.</p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<ul style="list-style-type: none"> -Det bør unngås å bruke sanketrøer med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Slike tiltak bør ikke endre landskapets karakter og bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg. -Oppføring av gjerde krever egen tillatelse fra grunneier. -Gjerder for å holde beitedyr vekk (f.eks. rundt gjeterhytter) er ikke tillatt. -Gjerder i skogen, som ikke stenger for allmenn ferdsel (innlagt grind, trapp over gjerdet eller lignende), vurderes som lite konfliktylft så lenge de ikke dekker for store arealer. -For oppføring av enkle hytter/buer i forbindelse med nødvendig gjeting gjelder samme retningslinjer som er beskrevet i 3.2 <i>Bufehold – gjenoppføring av bygg</i> og 3.3 <i>Bufehold – ombygging og mindre utvidelser</i>.
3.5 Bufehold – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 g)	<ul style="list-style-type: none"> -<i>Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bygging av bruer og klopper.</i> Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig. -Søknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til setre, gjeterhytter, o.l. på samme tun. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1..
3.6 Bufehold – planter og vekster	§ 3 pkt. 2.1	<ul style="list-style-type: none"> -<i>Planting, såing, gjødsling og innføring av nye plantearter er forbudt.</i> -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter. -Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.
3.7 Bufehold – beite	§ 3 pkt. 2.2 a)	<ul style="list-style-type: none"> -<i>Beite er tillatt.</i> -<i>Jf. § 3 pkt. 2.4 kan Miljødirektoratet ved forskrift regulere beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet. Dette gjelder ikke reinbeite.</i> -Forvaltningsmyndigheten ønsker å ivareta beitenæring og bærekraftig utnyttelse av utmarksressursene i nasjonalparken.
3.8 Bufehold – hogst	§ 3 pkt. 2.3 a)	<ul style="list-style-type: none"> -Hogst i tilknytning til setrer/gjeterhytter er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under. -Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til setrer. -Med setrer i denne sammenheng menes setrer, gjeterhytter, o.l. tilknyttet aktiv beitevirksomhet. -Hogst skal ikke gjennomføres i perioden 1. mai-1. juli av hensyn til hekkende fugler. -Maksimal god tatt hogst av trevirke for setrer er 2 m³ per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m³ annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig. -Vedressursen skal ligge i setras nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt setra. Forvaltningsmyndigheten kan i samarbeid med grunneier anvisse hogst i områder med kulturskog eller preg av gjengroing. -All vedhogst skal skje som plukkhogst. De største og groveste trærne skal ikke hogges. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares av hensyn til landskapet og skogmiljøet. -Ivaretakelse av fjellskogen som et leveområde mellom fjell og skog er viktig for mange arter.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p><i>-Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas.</i></p> <p><i>-Dersom trevirket må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel krever egen tillatelse etter § 3 pkt. 6.3 b).</i></p>
4. Hytter		
4.1 Hytter – vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<p><i>-Rettighetshaver har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l.</i></p> <p><i>-Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader.</i></p> <p><i>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</i></p> <p><i>-Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om hvordan bygg på deres eiendom skal se ut.</i></p> <p><i>-Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast.</i></p> <p><i>-Vær oppmerksom på at det er en forskjell på vedlikehold og oppgradering. Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 d).</i></p> <p><i>-Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm).</i></p>
4.2 Hytter – drift av utleiehytter	§ 3 pkt. 1.2 c)	<p><i>-Rettighetshaver har rett til tradisjonell drift av fjellstyrehytter og turisthytter.</i></p> <p><i>-Dette gjelder utleiehytter i regi av fjellstyrene, DNT Nord-Trøndelag, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog o.l..</i></p> <p><i>-Drift av utleiehytter skal ses i sammenheng med at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging, jf. verneformålet.</i></p> <p><i>-Retten til drift gir ikke fritak fra andre punkter i verneforskriften og annet lovverk.</i></p>
4.3 Hytter – gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 c)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er søknadspliktig.</i></p> <p><i>-Dette avsnittet gjelder for private hytter, åpne buer og utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm).</i></p> <p><i>-Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er av samme størrelse, har tilsvarende påvirkning på verneverdiene eller er innenfor retningslinjene av forvaltningsplanen. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted.</i></p> <p><i>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</i></p> <p><i>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</i></p> <p><i>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</i></p> <p><i>-Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiener, zip screen, tykke sprosser, o.l.) kan</i></p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p>avbøte dette.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 d).</p>
4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 d)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging, fasadeendring og mindre utvidelse av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig.</i></p> <p>-Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm).</p> <p>-En bruksendring fra f.eks. privat hytte eller åpen bu til utleiehytte eller seter er ikke søknadspliktig etter verneforskriften.</p> <p>-Med mindre utvidelse menes inntil 30% utvidelse, dog ikke mer enn 10 m².</p> <p>-Private hytter, åpne buer og utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) kan vurderes på ulikt grunnlag så lenge det er tilstrekkelig begrunnet. Det er eksempelvis naturlig at det er forskjellig behov på en privat hytte og en utleiehytte (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm).</p> <p>-Endring i f.eks. fasade og størrelse er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, parabol, markiser o.l.</p> <p>-Det kan tillates inntil 5 m² solcellepanel montert på vegg.</p> <p>-Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta ikke er i bruk.</p> <p>-Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli positivt vekta ved behandling.</p> <p>-Nybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes.</p> <p>-Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø.</p> <p>-Søknader om sikringsbu i tilknytning til utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) vil bli positivt vekta ved behandling så lenge det ikke påvirker verneverdiene.</p> <p>-Gjerder rundt hytter/gammer for å holde reinsdyr, beitedyr og vilt vekk bør begrenses. Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</p> <p>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</p> <p>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p> <p>-Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette.</p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<ul style="list-style-type: none"> -Legging av "hoppesteiner" mellom bygg er ikke søknadspliktig. Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt plattning er det søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området. -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tilknyttet en privathytte tillates det maksimalt (til sammen) 60 m²-BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, uthus og sikringsbu. - Tilknyttet en utleiehytte (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) tillates det maksimalt (til sammen) 70 m²-BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus. Sikringsbu er ikke inkludert i dette og skal maksimalt være på 15 m²-BYA. Det er positivt hvis utleiehytte disponerer en åpen del for allmennheten på linje med ubetjente turisthytter. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfelle bli vurdert.
4.5 Hytter – oppsynsbu og naust	§ 3 pkt. 1.3 e)	<ul style="list-style-type: none"> -<i>Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger. Oppføring av buer og naust ved viktige fiskevann er derfor søknadspliktig.</i> -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -En bruksendring fra f.eks. oppsynsbu til utleiehytte eller seter er ikke søknadspliktig etter verneforskriften. -Det skal etterstrebtes å finne samordnede løsninger med reindrift, beitenæring og utleiehytter for å begrense antall bygninger i nasjonalparken. -Oppsynsbuer skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli positivt vekta ved behandling. -Solcellepanel (inntil 5 m²) for oppsynsbu er ikke søknadspliktig. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Gjerder rundt buer og naust for å holde reinsdyr, beitedyr og vilt vekk bør begrenses. Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Fellesnaust i regi av grunneier eller fjellstyrene vil bli positivt vekta ved behandling dersom behovet er beskrevet i driftsplan eller båtplan. -For naust tillates det ikke pipe, vinduer, solcellepanel, e.l. -Eventuelle behov for slike tiltak bør være beskrevet i en driftsplan. -Dersom eksisterende bygninger/anlegg ikke er i bruk de siste 3 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p>fjernet.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Maksimal BYA for oppsynsbuer er 20 m2.</p> <p>-Maksimal BYA for naust er 15 m2 for enkeltnaust og 50 m2 for fellesnaust.</p>
4.6 Hytter – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 g)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bygging av bruer og klopper.</i> Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig.</p> <p>-Søknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til hytter, buer og gjeterhytter.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</p>
4.7 Hytter – hogst	§ 3 pkt. 2.3 a)	<p>-Hogst i tilknytning til setrer/gjeterhytter er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under.</p> <p>-Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til privathytter, utleiehytter, o.l.</p> <p>-Med setrer i denne sammenheng menes setrer, gjeterhytter, o.l. tilknyttet aktiv beitevirksomhet.</p> <p>-Hogst skal ikke gjennomføres i perioden 1. mai-1. juli av hensyn til hekkende fugler.</p> <p>-Maksimal godtatt hogst av trevirke for privathytter er 2 m3 per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m3 annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig.</p> <p>-Maksimal godtatt hogst av trevirke for utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) er 4 m3 per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 8 m3 annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig.</p> <p>-Vedressursen skal ligge i hyttas nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt hytta. Forvaltningsmyndigheten kan i samarbeid med grunneier anvisse hogst i områder med kulturskog eller preg av gjengroing.</p> <p>-All vedhogst skal skje som plukkhogst. De største og groveste trærne skal ikke hogges.</p> <p>-Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares av hensyn til landskapet og skogmiljøet.</p> <p>-Ivaretagelse av fjellskogen som et leveområde mellom fjell og skog er viktig for mange arter.</p> <p><i>-Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas.</i></p> <p>-Dersom trevirket må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel krever egen tillatelse etter § 3 pkt. 6.3 b).</p>
5. Ferdsl		
5.1 Ferdsl – høsting av plantevekster	§ 3 pkt. 2.2 d) og e)	<p>-Plukking av vanlige planter til eget bruk er tillatt.</p> <p>-Plukking av bær og sopp er tillatt.</p>
5.2 Ferdsl – jakt	§ 3 pkt. 3.2 a)	<p><i>-Jakt er tillatt etter det som er beskrevet i viltloven, reindrifstloven og fjelloven.</i></p> <p><i>-Innenfor det som tilsvare tidligere Gressåmoen nasjonalpark (Snåsa/Snåase) er jakt på hjortevilt forbudt.</i></p> <p><i>Ettersøk av skadet vilt og annen jakt er likevel tillatt.</i></p> <p>-Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at nasjonalparken brukes til jakt som en form for <i>tradisjonelt og</i></p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p><i>enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.</i></p> <p>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftslvsloven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.</p>
5.3 Ferdsel – fiske	§ 3 pkt. 3.2 b)	<p><i>-Fiske er tillatt etter det som er beskrevet i lakse- og innlandsfiskeloven, reindriftsloven og fjelloven.</i></p> <p>-Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at nasjonalparken brukes til fiske som en form for <i>tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.</i></p> <p>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftslvsloven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.</p>
5.4 Ferdsel – generelt	§ 3 pkt. 5.1	<p><i>-All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.</i> Varsom og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftslvsloven § 2 og reindriftsloven § 65.</p> <p>-Varsom og hensynsfull ferdsel betyr at man ikke skal aktivt oppsøke eller forstyrre dyr, ødelegge vegetasjon eller ødelegge kulturminner.</p> <p>-Et tegn på at et dyr er forstyrret kan være at den endrer atferd, f.eks. følge med på forbigående folk istedenfor å spise, flukt fra stedet eller prøver å skremme forbigående folk bort.</p> <p>-Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at motorferdsel holdes på et minimum i hekke- og yngletiden av hensyn til dyrelivet.</p> <p>-Bruk av drone for å filme naturen vil i mange tilfeller forstyrre dyrelivet. Dersom bruken ikke er tilknyttet reindrift, aktivt bufehold, oppsyn i regi av SNO eller grunneier, eller skjøtsel i regi av forvaltningsmyndigheten er det søknadspliktig og skal behandles etter naturmangfoldloven § 48.</p>
5.5 Ferdsel – organisert	§ 3 pkt. 5.2	<p><i>-Tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager og ideelle lag og foreninger er tillatt.</i></p> <p><i>-Annen organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet er søknadspliktig. Dette gjelder f.eks. kommersiell turvirksomhet.</i></p> <p>-All organisert ferdsel bør kommuniseres med forvaltningsmyndigheten. Slik kan vi sammen finne de beste opplevelsene samtidig som vi ivaretar verneverdiene og sårbare naturverdier.</p>
5.6 Ferdsel – hest	§ 3 pkt. 5.3	<p><i>-Kjøring med hest og vogn er bare tillatt på trasé som er særskilt fastsatt av forvaltningsmyndigheten.</i></p> <p>-Kløving med hest for transport av utstyr til hyttefolk, jegere o.l. er tillatt.</p> <p>-Med organisert bruk menes organisert ferdsel med hest.</p> <p>-All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til andre mennesker, vegetasjon og dyreliv, jf. naturmangfoldloven § 6, friluftslvsloven § 2 og reindriftsloven § 65.</p>
5.7 Ferdsel – forbudssoner og begrensning	§ 3 pkt. 5.4 a)	<p><i>-Miljødirektoratet kan innenfor nærmere avgrensede område(r) regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljø.</i> Dette gjøres eventuelt gjennom en ny forskrift. Før et forbud er aktuelt skal minimum punktene nevnt under være vurdert og utprøvd i prioritert rekkefølge.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sørge for god informasjon til brukerne. 2. Begrense tilretteleggingstiltak i sårbare områder. 3. Begrense eller nekte tillatelse til organiserte turer. 4. Legge om eller legge ned merkede stier/leier. 5. Legge ned forbud mot all ferdsel eller spesielle former for ferdsel.
5.8 Ferdsel –	§ 3 pkt. 5.4 b)	<p><i>-Nasjonalparkstyret kan av hensyn til naturmiljøet eller kulturminner legge om eller legge ned løyper og stier. Før</i></p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

nedlegging av stier		dette er aktuelt skal minimum punktene nevnt under være vurdert og utprøvd i prioritert rekkefølge. 1. Sørge for god informasjon til brukerne. 2. Begrense tilretteleggingstiltak i sårbare områder. 3. Begrense eller nekte tillatelse til organiserte turer. 4. Legge om eller legge ned merkede stier/leier.
6. Motorferdsel		
6.1 Motorferdsel – operativ virksomhet	§ 3 pkt. 6.2 a)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> - <i>Det er likevel tillatt med motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver, samt gjennomføring av skjøtsel og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.</i> -Forsvarets ordinære øvingsvirksomhet er ikke å anse som «militær operativ virksomhet». -All øvelseskjøring er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 6.3 a). -Gjeldende retningslinjer for bruk av motorkjøretøy i redningstjenesten skal følges, f.eks. «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og verneområder» fra Klima- og miljødepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.2 Motorferdsel – reindrift snødekt mark	§ 3 pkt. 6.2 b)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Reindriften har tillatelse til å benytte beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med utøving av reindrift.</i> -Det skal tilstrebes å kjøre med lav hastighet for å redusere støynivået og forstyrrelser på det enkle friluftslivet. -All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsom og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8.
6.3 Motorferdsel – felt storvilt og skadd storfe	§ 3 pkt. 6.2 c)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Rettighetshaver har tillatelse til utkjøring av felt storvilt, samt sjuk/skadd/nødslaktet storfe.</i> - <i>Storfeet må være lokalisert før motorkjøretøy for dette formål medbringes inn i nasjonalparken.</i> - <i>Kjøretøy som brukes skal være skånsom mot markoverflaten, og forvaltningsmyndigheten kan fastsette et maksimalt tillatt marktrykk.</i> - <i>Utkjøring av felt storvilt skal skje med beltegående kjøretøy («elgtrekk») som er skånsom mot markoverflaten.</i> ATV med belter, jernhest og snøscooter anses som lett beltekjøretøy og skånsom mot markoverflaten. -Det bør kjøres i gangfart for å minimere risikoen for uhell, skader på vegetasjonen/markoverflaten og støy til omgivelsene. -Kravet til skånsomhet mot markoverflaten gjelder også eventuelle tilhengere o.l. Det tillates ikke hjulgående tilhenger. Canadapulk er et godt alternativ for tilhenger som setter minimalt med spor på markoverflaten. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		-Transport av beltegående kjøretøy inn til jaktbase er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 6.3 j).
6.4 Motorferdsel – båt på navngitte vann	§ 3 pkt. 6.2 d)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Rettighetshaver har tillatelse til bruk av motor på båt i tilknytning til fiske og transport på Vivassfiskløysa, Holderen og Gjevsjøen (Snåsa).</i> -Bruk av motor på båt i tilknytning til transport på andre vann er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 6.3 f). -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.5 Motorferdsel – snødekt mark til fjellgårder	§ 3 pkt. 6.2 e)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Fastboende og inviterte besøkende har tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark mellom bygda og fjellgårder på Gjevsjøen og Gaundalen.</i> -Denne paragrafen gir ikke tillatelse til transport av personer som leier hytter, husvær, e.l. ved fjellgårdene. -Kjøring skal følge de faste traséene: (1) Grønningen-Heinådalen-Gaundalen, (2) Imsdalen-FinnvollanGaundalen (3) Grønningen-Langvatnet-Gjevsjøen eller (4) Skromoen-Seisjødalen-Gjevsjøen. -Ved kontroll skal de fastboende på fjellgårdene kunne bekrefte at besøkende er invitert. -Med beltekjøretøy menes kjøretøy med belter som f.eks. snøscooter, beltebil, atv med belter, weasel, ziesel. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.6 Motorferdsel – luftfartøy til reindrifstas sommerboplasser og fjellgårder	§ 3 pkt. 6.2 f)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> - <i>Reindrifstas har tillatelse til å benytte luftfartøy for nødvendig person- og godstransport til og fra reindrifstas sommerboplasser i Hykla/Såaløgorre og ved Hattjørnin/Huvhpienjaevrieh.</i> - <i>Fastboende på fjellgårdene på Gjevsjøen og Gaundalen har tillatelse til å benytte luftfartøy for nødvendig person- og godstransport til og fra fjellgårdene.</i> -All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsomt og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8.
6.7 Motorferdsel – øvelseskjøring for operativ virksomhet	§ 3 pkt. 6.3 a)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> - <i>Det kan søkes om tillatelse for øvelseskjøring ifm formålene som er nevnt under 6.1 Motorferdsel – operativ virksomhet.</i> -Motorferdsel bør gjøres utenom helger og helligdager, og begrenses i skoleferier av hensyn til tradisjonelt og enkelt friluftsliv. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.
6.8 Motorferdsel – transport av ved/materiale/utstyr snødekt mark	§ 3 pkt. 6.3 b)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> - <i>Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av ved/materiale/utstyr til hytte, drift av utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm), drift av landsbruksanlegg og transport av båt er søknadspliktig.</i>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p><i>-I særskilte tilfeller kan det tillates lufttransport av ved/materiale/utstyr, f.eks. der tid eller mengde ved/utstyr/materiale er svært avgjørende. Lufttransport skal prioriteres der transporten skjer over lang distanse.</i></p> <p><i>-Med beltetkjøretøy menes kjøretøy med belter som f.eks. snøscooter, beltebil, atv med belter, weasel, ziesel o.l.</i></p> <p><i>-Det stilles vilkår om bruk av kjelke ved transport etter denne hjemmelen.</i></p> <p><i>-For privathytter kan det maksimalt tillates 5 turer + 1 dag vedkjøring per vintersesong.</i></p> <p><i>-For utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) kan det maksimalt tillates 5 driftsturer + 1 dag vedkjøring per vintersesong. Antall turer i forbindelse med utleie reguleres av mengden utleie.</i></p> <p><i>-For landbruksanlegg kan det maksimalt tillates 8 turer + 1 dag vedkjøring per vintersesong. Det stilles vilkår om at landbruksanlegget er i aktiv drift, hvis ikke blir man kategorisert som privathytte.</i></p> <p><i>-For transport av båt forutsetter det avtale med grunneier/rettighetshaver.</i></p> <p><i>-Det kan søkes om inntil 3 ekstra turer ved ekstraordinært behov.</i></p> <p><i>-En vintersesong varer fra snøen har lagt seg om høsten (tidligst 1. desember) til 30. april av hensyn til reindrift og annet dyreliv.</i></p> <p><i>-1 tur tilsvarer 1 gang tur/retur hytta med egen snøscooter eller 2 ganger tur/retur (bringe og hente) med leiekjører/erverskjører. Det tillates at det kan kjøres 2 snøscootere per 1 tur, av sikkerhetsmessige hensyn.</i></p> <p><i>-Det kan gis tillatelse til bruk av luftfartøy for transport av proviant og utstyr for jegere til Værdalsbrukets hytter ved Bjarnetjønnna og Bellingtjønnin. Det kan tillates maksimalt 8 turer ila september, hvor en tur er lik en landing.</i></p> <p><i>-Behov for motorferdsel for utleiehytter og landbruksanlegg bør synliggjøres i driftsplan. Driftsplan godkjent av forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse for opptil 4 år. Uten godkjent driftsplan kan det kun gis 1-årig tillatelse.</i></p> <p><i>-Alle søknader skal behovsvurderes etter opplysninger i innsendt søknad. Det gis ikke flere turer enn nødvendig.</i></p> <p><i>-Motorferdsel i næringsøyemed bør gjøres utenom helger og helligdager, og begrenses i skoleferier av hensyn til tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Forvaltningsmyndigheten kan i enkelte tilfeller spesifisere datoer og tidspunkt utover dette.</i></p> <p><i>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</i></p> <p><i>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.</i></p>
6.9 Motorferdsel – luftfartøy reindrift, beitedyrleting, felt storvilt og skadd storfe	§ 3 pkt. 6.3 c)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Bruk av luftfartøy over 300 meter er tillatt og ikke søknadspliktig.</i></p> <p><i>-Bruk av luftfartøy under 300 meters høyde eller landing i forbindelse med reindrift, beitedyrnæring, utfrakt av felt storvilt og utfrakt av sjuk/skadd/nødslaktet storfe er søknadspliktig.</i></p> <p><i>-Motorferdsel skal minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli.</i></p> <p><i>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</i></p> <p><i>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8</i></p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		skal følges.
6.10 Motorferdsel – transport av funksjonshemmede	§ 3 pkt. 6.3 d)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av funksjonshemmede som skal til egen hytte er søknadspliktig.</i></p> <p>-Saker som behandles etter denne paragrafen er unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13.</p> <p>-I søknaden stilles det krav til dokumentasjon for funksjonsnedsettelse.</p> <p>-En vintersesong varer fra snøen har lagt seg om høsten (tidligst 1. desember) til 30. april av hensyn til reindrift og annet dyreliv.</p> <p>-Det gis ikke tillatelser for transport til fiskevann.</p> <p>-Motorferdsel bør gjøres utenom helger og helligdager, og begrenses i skoleferier av hensyn til tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Forvaltningsmyndigheten kan i enkelte tilfeller spesifisere datoer og tidspunkt utover dette.</p> <p>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</p> <p>-Aktomsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.</p>
6.11 Motorferdsel – barmark for reindrift	§ 3 pkt. 6.3 e)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Motorferdsel på barmark i forbindelse med utøving av reindrift er søknadspliktig.</i></p> <p>-Distriktsplan godkjent av forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse for opptil 4 år. Uten godkjent distriktsplan kan det kun gis 1-årig tillatelse.</p> <p>-Det skal i behandling av søknader legges vekt på reindriftas egenart og kultur, og søknader vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten.</p> <p>-Det skal tilstrebes å bruke kjøretøy og hastighet som er skånsom mot markoverflaten.</p> <p>-Det skal tilstrebes å kjøre med lav hastighet for å redusere støynivået og forstyrrelser på det tradisjonelle og enkle friluftslivet.</p> <p>-Det bør kjøres mest mulig etter faste traséer og fastmark.</p> <p>-Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli.</p> <p>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</p> <p>-All ferdsl er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8.</p>
6.12 Motorferdsel – båt på øvrige vann	§ 3 pkt. 6.3 f)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Bruk av motor på båt i tilknytning til transport på andre vatn enn nevnt i 6.4 Motorferdsel – båt på navngitte vann er søknadspliktig.</i></p> <p>-Motorstyrke skal ikke overgå 20 hk på grunn av støy og hensyn til dyreliv og tradisjonelt og enkelt friluftsliv.</p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p>-Det er fordelaktig å bruke båt istedenfor motorferdsel på barmark der det lar seg gjøre.</p> <p>-Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli.</p> <p>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</p> <p>-Aksomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.</p>
6.13 Motorferdsel – barmark grunnet akutte forhold eller godsets karakter	§ 3 pkt. 6.3 g)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Bruk av barmarkskjøretøy til seter med aktiv landbruksdrift for nødvendig transport som ikke kan gjennomføres på snøføre, enten p.g.a. akutte forhold, eller godsets karakter er søknadspliktig.</i></p> <p>-Utkjøring av sjuk/skadd/nødslettet storfe trenger ikke dispensasjon etter denne paragrafen, da gjelder retningslinjene i 6.3 Motorferdsel – felt storvilt og skadd storfe.</p> <p>-Akkutte forhold kan f.eks. være utkjøring av sjuk/skadd/nødslettet annet dyr enn storfe som er tilknyttet aktiv landbruksdrift, transport for vedlikehold på aktiv landbruksdrift av akutt karakter, sanking av beitedyr av akutt karakter, rovdyrangrep o.l.</p> <p>-Karakter på godset kan være relatert til godsets holdbarhet/tilstand, slått ved aktiv landbruksdrift, o.l.</p> <p>-Det skal i alle tilfeller vurderes om transport kan gjennomføres til kommende vinter eller på annen skånsom måte for markdekke og sårbar natur.</p> <p>-Det bør brukes beltegående kjøretøy som er skånsom mot markoverflaten, f.eks. ATV med belter. Canadapulk er et godt alternativ for tilhenger som setter minimalt med spor på markoverflaten.</p> <p>-Det skal så langt det lar seg gjøre holdes gangfart for å minimere slitasje på markoverflaten.</p> <p>-Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli.</p> <p>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</p> <p>-Aksomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.</p>
6.14 Motorferdsel – barmark til reindrifstas sommerboplasser	§ 3 pkt. 6.3 h)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Bruk av barmarkskjøretøy for nødvendig person- og godstransport til og fra reindrifstas sommerboplasser i Hykla/Såaloegorre og ved Hattjørmin/Huvhpienjaevrieh er søknadspliktig.</i></p> <p>-Kjøring skal skje etter fast trasé, hhv Sigurd tjønna-Ryplia-Hattjønna/Huvhpienjaevrieh (Snåase/Snåsa) og Lifjellet-Kjørskardet-Hykla/Såaloegorre (Lierne). Faste traséer bør tilrettelegges i sårbare områder i samarbeid med forvaltningsmyndigheten.</p> <p>-Det skal i behandling av søknader legges vekt på næringas egenart og kultur, og søknader vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten dersom den følger nevnte faste traséer.</p> <p>-Det skal etterstrebtes å kjøre færrest mulig turer.</p> <p>-Det bør kjøres i lav hastighet, gjerne gangfart, for å minimere støynivået og skadepotensialet på markdekket.</p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p>-Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli.</p> <p>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</p> <p>-All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsom og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8.</p>
6.15 Motorferdsel – skiløyper	§ 3 pkt. 6.3 i)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for oppkjøring av tradisjonell løype for turgåing er søknadspliktig.</i></p> <p>-Med beltekjøretøy menes kjøretøy med belter som f.eks. snøscooter, løypemaskin, beltebil, atv med belter, weasel, ziesel o.l.</p> <p>-Skiløyper bør primært legges utenfor nasjonalparken, eventuelt i randsonen.</p> <p>-Det kan gis tillatelse til 15 dager per vintersesong.</p> <p>-En vintersesong varer fra snøen har lagt seg om høsten (tidligst 1. desember) til 30. april av hensyn til reindrift og annet dyreliv.</p> <p>-Motorferdsel bør gjøres utenom helger og helligdager, og begrenses i skoleferier av hensyn til tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Forvaltningsmyndigheten kan i enkelte tilfeller spesifisere datoer og tidspunkt utover dette.</p> <p>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</p> <p>-Aktomsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.</p>
6.16 Motorferdsel – barmarkskjøring til jaktbase	§ 3 pkt. 6.3 j)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Bruk av kjøretøy inn til hytte/jaktbase under jaktperioden er søknadspliktig. Dette fordrer at kjøretøyet skal brukes for utfrakt av felt storvilt.</i></p> <p>-Det bør brukes beltegående kjøretøy som er skånsom mot markoverflaten, f.eks. ATV med belter.</p> <p>-Eksempler på beltegående kjøretøy for barmarkskjøring er atv med belter, snøscooter, elgtrekk og jernhest.</p> <p>-Det skal kjøres i gangfart for å minimere risikoen for uhell, slitasje på vegetasjonen/markoverflaten og støy til omgivelsene.</p> <p>-Kravet til skånsomhet mot markoverflaten gjelder også eventuelle tilhengere o.l. Canadapulk er et godt alternativ for tilhenger som setter minimalt med spor på markoverflaten.</p> <p>-Motorferdsel bør minimeres i tid og rom.</p> <p>-Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfyllt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.</p> <p>-Aktomsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.</p>
6.17 Motorferdsel –	Nml § 48	-Det kan gis tillatelse til transport av personell i forbindelse med akutt rovdyrangrep.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

luftfartøy annet		<p>-Nml § 48 skal ikke bidra til å utvide eller uthule verneforskriften, men skal fungere som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.</p> <p>-Nml § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det skal vises til hvilke(t) av disse tre alternativene man eventuelt hjemler en dispensasjon i.</p> <p>-Selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt er det ingen automatikk i at det gis dispensasjon. Det skal vurderes i</p>
7. Tilrettelegging		
7.1 Tilrettelegging - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<p><i>-Rettighetshaver har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l.</i></p> <p>-Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader.</p> <p>-Dersom eksisterende bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. forfaller grunnet mangel på vedlikehold kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. Dette fordrer at det ikke har noen verdi som kulturminne.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlige materialer.</p>
7.2 Tilrettelegging – skilt og stimerking	§ 3 pkt. 1.3 f)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppsetting av skilt, merking av stier, løyper, mm. Stimerking og oppsetting av skilt er søknadspliktig.</i></p> <p>-Forvaltningsmyndigheten har myndighet til å gjennomføre tiltak uten søknad, jf. § 5.</p> <p>-Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e) og eierskap for tiltaket. Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes.</p> <p>-Tilretteleggingen i nasjonalparken skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. Søknader som er i tråd med gjeldende besøksstrategi vil bli positivt vekta ved behandling.</p> <p>-Tilrettelegging for tradisjonelt og enkelt friluftsliv skal ses i sammenheng ferdselstall og verneverdier. I tilfeller der det er allmenn interesse for en tilrettelegging kan forvaltningsmyndigheten bidra økonomisk gjennom midler fra Miljødirektoratet.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes.</p> <p>-Dersom bru eller klopper gis som gave til allmennheten skal det skriftlig avtales hvem som har ansvar for vedlikehold og tilsyn.</p> <p>-I forkant av merking, varding og oppretting av stier skal kulturminnemyndighetene høres.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Tjenestekjøp skal primært gjøres med grunneier, eventuelt en aktør med lokal tilknytning.</p> <p>-Merking og tilrettelegging av sti bør følge nasjonale standarder.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

7.3 Tilrettelegging - bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 g)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Bygging av bruer og legging av klopper er derfor søknadspliktig.</i></p> <p><i>-Forvaltningsmyndigheten har myndighet til å gjennomføre tiltak uten søknad, jf. § 5.</i></p> <p><i>-Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e) og eierskap for tiltaket. Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang.</i></p> <p><i>-Tilretteleggingen i nasjonalparken skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. Søknader som er i tråd med gjeldende besøksstrategi vil bli positivt vekta ved behandling.</i></p> <p><i>-Tilrettelegging for tradisjonelt og enkelt friluftsliv skal ses i sammenheng ferdselstall og verneverdier.</i></p> <p><i>-Det er bedre å ha færre godt tilrettelagte/robuste stier enn flere dårlig tilrettelagte/sårbare stier.</i></p> <p><i>-I tilfeller der det er allmenn interesse for en tilrettelegging kan forvaltningsmyndigheten bidra økonomisk gjennom midler fra Miljødirektoratet.</i></p> <p><i>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes.</i></p> <p><i>-Dersom bru eller klopper gis som gave til allmennheten skal det skriftlig avtales hvem som har ansvar for vedlikehold og tilsyn.</i></p> <p><i>-Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</i></p> <p><i>-Tjenestekjøp skal primært gjøres med grunneier, eventuelt en aktør med lokal tilknytning.</i></p> <p><i>-Det skal benyttes miljøvennlige materialer, jf. § 3 pkt. 7.1.</i></p>
7.4 Tilrettelegging – i regi av nasjonalparkstyret	§ 5	<p><i>-Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre tiltak for å fremme verneformålet.</i></p> <p><i>-Forvaltningsmyndigheten i denne forstand er Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.</i></p> <p><i>-Merking og tilrettelegging bør følge merkehåndbokas (2019 eller nyere) premisser.</i></p> <p><i>-Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang.</i></p> <p><i>-Tilretteleggingen i nasjonalparken skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi.</i></p> <p><i>-Forvaltningsmyndigheten skal følge tiltaksplanen som medfølger forvaltningsplanen og besøksstrategien.</i></p> <p><i>-Tiltak som gjøres på vegne av forvaltningsmyndigheten (f.eks. gjennom tjenestekjøp) er ikke søknadspliktig så lenge det foreligger en formell oppdragsbeskrivelse.</i></p>
8. Forurensning		
8.1 Forurensning – generelt	§ 3 pkt. 7.1	<p><i>-Forurensning og forsøpling er forbudt, samt bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet.</i></p> <p><i>-Bruken av materiale impregnert med gift skal unngås.</i></p> <p><i>-Behandlet materiale som ikke skal benyttes mer skal leveres ved godkjent gjenvinningsstasjon.</i></p>
8.2 Forurensning – kalking, gjødsling og nedsmelting	§ 3 pkt. 7.2	<p><i>-Forurensning og forsøpling er forbudt, samt bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Kalking og gjødsling av innmark i tilknytning til seter- og gårdsanlegg, samt bruk av hjelpemidler til nedsmelting av sperregjerder for reindrifta er søknadspliktig.</i></p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		-Det skal være minimum en buffersone på 50 m til nærmeste vannvei i forbindelse med kalking og gjødsling. -Behovet for nedsmelting av sperregjerder skal være av akutt karakter.
8.3 Forurensning – støy	§ 3 pkt. 7.3	-Unødig støy fra høytaleranlegg, maskiner, motorer o.l. er forbudt. -Nødvendig støy bør begrenses på natta, søndager og helligdager. -Forbudet inkluderer også droner og modellfly. Det kan gis tillatelse med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.
9. Saksbehandling		
9.1 Saksbehandling - miljørettslige prinsipp	Naturmangfoldloven § 7	-Nml § 7 sier: <i>Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.</i> -§ 8 Kunnskapsgrunnlaget -§ 9 Førre-var-prinsippet -§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning -§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver -§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder
9.2 Saksbehandling - nasjonalpark	Naturmangfoldloven § 35	-Denne paragrafen påpeker viktigheten av å se på samlet belastning og hvordan presedens av en enkeltsak kan påvirke landskapets særpreg eller karakter vesentlig. -Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles så lenge det ikke forringer verneverdiene. -Nye tiltak skal tilpasses landskapet. -I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Forskriften skal verne landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner mot utbygging, anlegg, forurensning og annen aktivitet som kan skade formålet med vernet, og sikre en uforstyrret opplevelse av naturen. Ferdsel til fots i samsvar med friluftslovens regler er tillatt. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i en nasjonalpark, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster.
9.3 Saksbehandling - generelle dispensasjoner	Naturmangfoldloven § 48	-Søknader om dispensasjon som ikke omfattes av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften skal eventuelt vedtas med hjemmel i nml § 48. Det vil si at denne paragrafen skal brukes istedenfor § 4 i verneforskriften. -Frittstående bygg, plattinger, jordkjeller, gapahuk, naust, brygge, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel/vindturbin/mobilmast, grøfting, planering, graving, nyplanting, boring, sikteskive og benker er eksempler på tiltak som er søknadspiktig og skal vurderes etter nml § 48 siden det ikke er noen spesifisert dispensasjonsbestemmelse for det i verneforskriften. -Etter veiledning fra Miljødirektoratet i tidligere saker skal det på generelt grunnlag ikke settes retningslinjer for tiltak som ikke har direkte dispensasjonshjemmel i verneforskriften. Saker som behandles etter nml § 48 skal derfor vurderes uten retningslinjer i forvaltningsplanen og fra sak til sak. -Forvaltningsmyndigheten har jf. forvaltningsloven § 11 en alminnelig plikt til å veilede parter og andre interesserte dersom det er nødvendig. Ta gjerne kontakt med nasjonalparkforvalteren(e) for spørsmål og avklaringer.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

		<p>-Nml § 48 skal ikke bidra til å utvide eller uthule verneforskriften, men skal fungere som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.</p> <p>-Nml § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det skal vises til hvilke(t) av disse tre alternativene man eventuelt hjemler en dispensasjon i.</p> <p>-Nml § 48 er en kan-bestemmelse, som betyr at en søknad kan avslås selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt. Omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten skal tillegges vekt i vurderingen.</p> <p>-Nml § 48 påpeker at "søknader skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene". Søknader som ikke begrunner tiltaket tilstrekkelig eller belyser tiltakets virkning på verneverdiene kan regne med å bli nødt til å beskrive dette bedre.</p> <p>-"Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48" fra Klima- og miljødepartementet skal følges med mindre annet er opplyst.</p>
9.4 Saksbehandling – håndheving og sanksjoner	Naturmangfoldloven kap. IX	<p>-Forvaltningsmyndigheten har noen verktøy med hjemmel i naturmangfoldloven til å etterfølge ulovlige tiltak eller tiltak som kan skade verneverdiene og naturmangfoldet.</p> <p>-Sanksjoner kan innebære anmeldelse, pålegg om å stoppe iverksatt tiltak, krav til retting, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr.</p> <p>-En sanksjon skal stå i stil til tiltakets grad av ulovlighet.</p>
9.5 Saksbehandling – generelle interne retningslinjer		<p>-Ved utsending av enkeltvedtak skal den lokale kommune og Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen Staatehaaltoje settes på kopiliste.</p> <p>-Øvrige som er interessert i vedtak fattet av nasjonalparkforvaltningen bes følge med på Miljøvedtaksregisteret og www.nasjonalparkstyre.no/blafjella/. Nasjonalparkforvalteren(e) veileder gjerne i hvordan man benytter disse tjenestene.</p> <p>-Nasjonalparkforvalteren(e) skal ha tett dialog med Rådgivende Utvalg (RU) slik at det er enkelt å forhøre seg med de i utfordrende saker eller saker som angår deres virksomhet.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten skal være en forgangsmyndighet til å fremme samisk kultur og bruk av det sørsamiske språket. Dette inkluderer særlig bruk av kartfestede stedsnavn.</p> <p>-Sijtene skal heller omtales med de sørsamiske navnene enn de norske.</p> <p>-Søknader til forvaltningsmyndigheten bør prioriteres etter hvor raskt søker trenger svar. Uansett gjelder forvaltningsloven § 11 a. tredje ledd: I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt.</p> <p>-Tiltak som er søknadspliktig men kan regne med positiv behandling/vekta positivt skal være søknadspliktig slik at forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår for gjennomføring av tiltak/aktivitet.</p> <p>-Ved tjenestekjøp skal det skrives en oppdragsbeskrivelse som fungerer som dispensasjon for et tiltak. Slik kan det også noteres vilkår for et tiltak på vegne av forvaltningsmyndigheten, men som forvaltningsmyndigheten ikke gjennomfører selv.</p>
9.6 Saksbehandling		-Alle saker som kan medføre inngrep i forhold til kulturminner skal legges fram for kulturminnemyndigheten for

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

– interne retningslinjer kulturminner		<p>vurdering. Dette gjelder for eksempel bygningstiltak, etablering og merking av nye stier etc.</p> <p>-Restaurering, dvs tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke sterke hensyn til verneverdiene eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til rekonstruksjoner som tar sikte på å tilbakeføre seteranlegg til komplett tilstand.</p> <p>-Rekonstruksjon av kulturminner som har forfalt hinsides restaurering, som nedraste gammer, tufter uten påstående hus og lignende, skal kun unntaksvis tillates og da bare etter godkjenning fra kulturvernmyndighetene. Forholdet til verneverdiene skal tillegges avgjørende vekt.</p> <p>-Ved vedlikehold/restaurering/ombygging/rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi og andre kulturminner skal det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Torvtak kan utføres etter dagens bygningstekniske krav.</p> <p>-Når det gis tillatelse til tiltak som forutsetter terrenginngrep skal det settes vilkår om at objekter av kulturhistorisk verdi ikke skades. Eksempelvis skal ikke stein fra gamle tufter, dyregraver eller lignende brukes i byggevirsomhet.</p> <p>-Når det er ønskelig av hensyn til kulturminnevernet, kan det gis tillatelse til skjøtsel av kulturminnet, som fjerning av vegetasjon og lignende.</p> <p>-Når det av hensyn til særlig verdifulle kulturminner er nødvendig med et vern utover det som verneforskriften gir rom for, bør det vurderes vedtaksfredning etter kulturminneloven.</p>
---------------------------------------	--	---

10. Utvidelse Gaundalen med revidert forskrift

Tatt utgangspunkt i slik høringsforslaget forelå høsten 2022. Denne delen er kun aktuell dersom det blir vedtatt utvidelse av nasjonalparken i Gaundalen.

Tema	Forskrifts-referanse	Retningslinje
10.1 Tilrettelegging – vei Gaundalen	§ 3 pkt. 1.2 d)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bl.a. veibygging og drenering.</i></p> <p><i>-Rettighetshaver har tillatelse til å gjennomføre vedlikehold og utbedring av vei mellom Gaundalen og grensa til Sverige.</i></p> <p>-Vedlikehold og utbedring skal ikke føre til at veien heves betraktelig i standard.</p> <p>-Tiltak som drenerer eller risikerer å endre økosystemene bør koordineres med nasjonalparkstyret.</p> <p>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.</p>
10.2 Grustak – grus område A Gaundalen	§ 3 pkt. 2.2 f)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bl.a. veibygging og bergverksdrift.</i></p> <p><i>-Rettighetshaver har tillatelse til å gjøre uttak av grus i eksisterende gustak, område A i kart.</i></p> <p>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.</p>
10.3 Grustak – grus område B Gaundalen	§ 3 pkt. 2.3 c)	<p><i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bl.a. veibygging og bergverksdrift.</i></p> <p><i>-Uttak av grus i område B i kartet er søknadspliktig.</i></p> <p>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.</p>

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

10.4 Motorferdsel – båt på navngitte vann	§ 3 pkt. 6.2 d)	<i>Ta med «Gauna» i opprømsingen.</i>
10.5 Motorferdsel – Gaundalen	§ 3 pkt. 6.2 g)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Motorferdsel på veien mellom Gaundalen og grensa til Sverige er tillatt.</i></p> <p><i>-Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli.</i></p> <p><i>-Aktsonhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.</i></p>
10.6 Motorferdsel – barmarkstransport til fjellgårder	§ 3 pkt. 6.3 k)	<p><i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i></p> <p><i>-Bruk av terrenggående barmarkskjøretøy for nødvendig person og godstransport for fast bosetning på Gaundalen og Gjevsjøen er søknadspliktig.</i></p> <p><i>-Denne paragrafen gir ikke tillatelse til transport i forbindelse med kjøp av mat, kjøp av kaffe, fiske, rekreasjon e.l., med mindre du er fastboende på fjellgårdene på Gjevsjøen og Gaundalen.</i></p> <p><i>-Denne paragrafen gir ikke tillatelse til transport av personer som leier hytter, husvær, e.l. ved fjellgårdene.</i></p> <p><i>-Kjøring skal følge de faste traséene: (1) Imsdalen-Finnvollan-Gaundalen eller (2) Nyseteren-Seisjødalen-Gjevsjøen.</i></p> <p><i>-Det bør brukes beltegående terrengkjøretøy, f.eks. ATV med belter eller snøscooter som er skånsom mot markoverflaten.</i></p> <p><i>-Aktsonhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.</i></p>

FORVALTNINGSPLAN

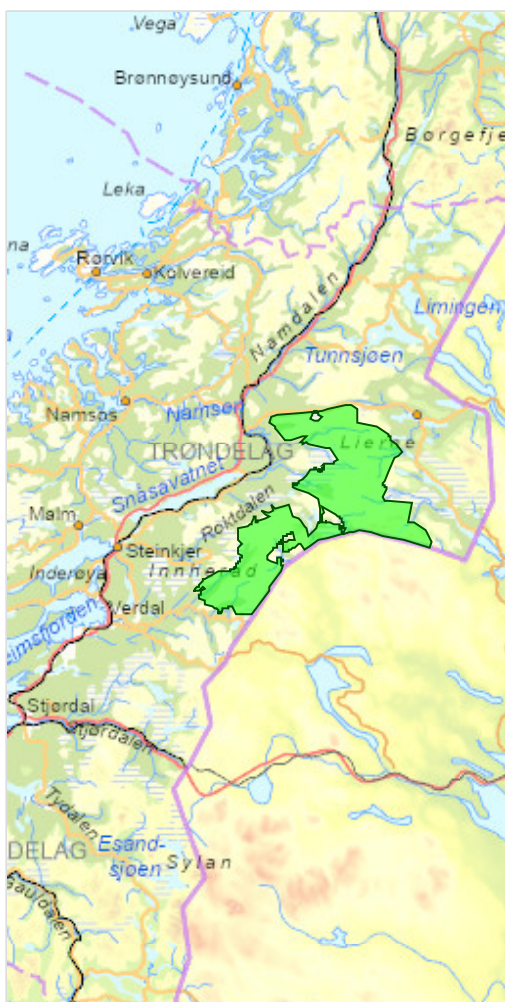
Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte- Skæhkere

Verneområde	VV00001562_RP
Utskriftsdato	23.05.2023
Planstatus	Intern kladd

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-
Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe

INNLEDNING

BLÅFJELLA-SKJÆKERFJELLA/LÅARTE-SKÆHKERE (VV00001562)

Godkjent av	
Oppstartsdato	21.06.2016
Planlagt revisjon	01.09.2023
Sametingskonsultasjon	
Godkjent dato	
Høringsdato	

ephorthe
saksnummer

Forvaltningsmyndighet
Blåfjella-Skjækerfjella-
Lierne nasjonalparkstyre /
Låarte-Skæhkeren-Lijre
nasjonalpaarhkeståvroe

Forvaltningsmyndighetstype
Nasjonalparkstyre

Oppsyn
<http://www.naturoppsyn.no/lokalkontorer/>

Fylker
Trøndelag

Kommuner
Steinkjer, Verdal, Snåsa-
Snåase, Lierne, Grong

Verneform
nasjonalpark

Verneplan

Verneplan for
nasjonalparker og andre
større verneområder

Vernet dato

17.12.2004

OM FORVALTNINGSPLANEN

Tidligere forvaltningsplan og verneformål

Forskrift om vern av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve ble fastsatt ved kongelig resolusjon 17.12.2004. I §5 i forskriften heter det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, registrering, tilrettelegging, informasjon m.v. Første forvaltningsplan ble godkjent av Direktoratet for naturforvaltning i 2007, og dette er første gangs revidering av forvaltningsplanen.

Forvaltningen av nasjonalparken skal skje ut fra en tidshorisont på 200 år. Denne forvaltningsplanen gjelder inntil ny revidert forvaltningsplan er vedtatt, noe som skal vurderes etter 10 år.

Formålet med vernet er fastsatt i § 2 i verneforskriften: *Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.*

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Generelt om forvaltningsplan

Forvaltningsplanen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å beskrive brukerinteressene i området, gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging og andre tiltak. Forvaltningsplanen skal avklare hvordan ulike bruker- og verneinteresser skal håndteres i den daglige forvaltningen av området, og gi et felles grunnlag for utøvelse av skjønn i behandling av enkeltsaker. Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen.

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av forvaltningsplan, og planen skal faglig godkjennes av Miljødirektoratet. Forvaltningsplanen er delt opp i flere kapitler. De fleste av kapitlene beskriver området. Retningslinjene/utdypingen av verneforskriften finnes under Forvaltning --> [Forvaltningsmyndighetens retningslinjer](#).

Revidering av forvaltningsplan

Arbeidet med revideringen ble opprinnelig startet i 2016, og stoppet av ulike årsaker opp, før det ble gjenoppstartet høsten 2022. I tilknytning til gjenoppstart er det gjennomført åpne folkemøter og egne møter med berørte kommuner og viktige brukerinteresser. I tillegg er det tilrettelagt for at interesserte skal kunne komme med innspill i gjenoppstartsarbeidet og en senere høringsrunde.

Generell tolkning av verneforskriften

Dersom det i verneforskriften står at bestemmelsene *ikke er til hinder for* betyr det at de påfølgende punktene ramser opp tillatte (ikke søkandspliktige) aktiviteter. Dette er i noen sammenhenger kalt at man har direkte hjemmel i verneforskriften. Dersom det står at *forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse* eller *forvaltningsmyndigheten kan tillate* betyr det at det primært er søknadspliktig. Presiseringer og eventuelle unntak fra disse hovedreglene er beskrevet i denne forvaltningsplanen.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS OPPGAVE

Forvaltningshierarkiet

Klima- og miljødepartementet (KLD) er overordna miljøvernmyndighet i Norge, og er ansvarlig for å gjennomføre den statlige miljøpolitikken som er vedtatt av Stortinget. KLD er overordna ansvarlig for forvaltning av alle områder vernet etter naturmangfoldloven og den tidligere naturvernloven.

Miljødirektoratet er et nasjonalt forvaltningsorgan med faglig ansvar for forvaltning av natur i Norge. Miljødirektoratet er underlagt KLD og er departementets rådgiver i spørsmål som har med miljøforvaltning å gjøre. Hovedansvaret for nasjonalparkene er lagt til Miljødirektoratet som også godkjenner forvaltningsplanene. I Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve er Miljødirektoratet klageinstans for vedtak som treffes av nasjonalparkstyret.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje er et regionalt statlig forvaltningsorgan med helhetsansvar for den samlede statlige virksomhet i fylket. Statsforvalteren kan bistå med faglige råd og veiledning, og er nasjonalparkforvalteren(e)s formelle arbeidsgiver. Statsforvalteren har riktignok klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

Nasjonalparkstyret

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkestávrao er forvaltningsmyndighet for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues. Nasjonalparkstyret består av 10 medlemmer fra kommunene Lierne/Lijre (1), Grong/Kråangke (1), Snåase/Snåsa (1), Steinkjer/Stientje (1) og Verdal/Verdaelie (1) i tillegg til Trøndelag Fylkeskommune/Trööndelagen fylhke (1) og Sametinget/Sámediggi (4). Nasjonalparkforvalteren(e) fungerer som sekretær for nasjonalparkstyret.

I den daglige forvaltningen av verneområdene har nasjonalparkstyret delegert noe myndighet til nasjonalparkforvalteren(e). Slik kan nasjonalparkforvalteren(e) fatte vedtak uten at alt skal gå via nasjonalparkstyret. Hva slags saker nasjonalparkforvalteren(e) kan behandle uten å gå via styret eller arbeidsutvalget (AU)

er beskrevet i styrets vedtekter og delegasjonsvedtak. Praksis er at enklere saker med retningslinjer og etablert praksis behandles delegert, mens saker av større eller prinsipiell betydning blir tatt opp i nasjonalparkstyret.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret på <https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/>.

Arbeidsutvalg

Nasjonalparkstyret har også et arbeidsutvalg (AU), som består av representanter fra styret. Det står i nasjonalparkstyrets vedtekter at minst et medlem i AU bør være representant fra Sametinget/Sámediggi. AU gjør vedtak med myndighet delegert fra nasjonalparkstyret.

Rådgivende utvalg

Nasjonalparkstyret har et rådgivende utvalg (RU) til rådighet. Her er en rekke interessegrupper representert, som f.eks. naturvernorganisasjoner, reiselivsorganisasjoner, friluftslivsorganisasjoner, grunneiere og beitelag. RU fatter ingen vedtak, men kan bistå i komplekse diskusjoner og hvordan veie ulike interesser mot hverandre. Rådgivende utvalg har egne vedtekter.

Administrativt kontaktutvalg

Det er satt sammen et administrativt kontaktutvalg (AK) som består av en administrativt ansatt fra hver av vertskommunene. AK fatter ingen vedtak, men kan bistå i forståelse av annet lovverk og komme med innspill til forvaltningen.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret på <https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/>.

Nasjonalparkstyrets myndighet og mandat

Forvaltningsmyndigheten (nasjonalparkstyret) utøver myndighet etter verneforskriften. Dette omfatter myndighet til å gjøre vedtak om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel.

Forvaltningsmyndigheten har videre ansvar for informasjon til grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten har som oppgave å planlegge og utføre skjøtsel i verneområdet, og å registrere og dokumentere naturverdier i området.

Forvaltningsmyndighetens handlingsrom følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene jf. naturmangfoldloven § 48. Søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i landskapsvernområdet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører. Grunneier skal prioriteres ved tjenestekjøp.

Forvaltningsmyndigheten skal sikre miljømessig, kulturell, sosial og økonomisk verdiskaping. Dette er videre beskrevet i **Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene**. FNs naturpanel sier at til tross for økende krav om å vurdere naturens verdier som grunnlag for politiske beslutninger, rapporterer kun 5 % av de publiserte vitenskapelige studiene om faktisk bruk av verdivurderinger i beslutningene. Det vil derfor være viktig i den kommende planperioden at naturverdier vektlegges tyngre enn det er gjort til nå.

TILLEGGSSOPPLYSNINGER

Lierne Nasjonalparksenter IKS

Lierne Nasjonalparksenter IKS er et autorisert besøksenter for nasjonalparker ihht Miljødirektoratets autorisasjonsordning. Nasjonalparkstyret og nasjonalparksenteret har en partnerskapsavtale som skal ivareta god samhandling mellom partene. Nasjonalparksenteret bidrar særlig med arbeid tilknyttet informasjon, kommunikasjon og besøksforvaltning.

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er forvaltningsmyndighetens feltapparat. SNO har en todelt tilsynsmyndighet som retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og menneskets atferd i naturen. Veiledning og informasjon er også en viktig del av oppgavene. Samtidig utfører SNO registrering, overvåking, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. SNO fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. I tilknytning til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve pleier SNO å inngå tjenestekjøpsavtaler.

Grunneiers oppsyn og tilsyn

Grunneier har et ansvar for tilsyn av egen eiendom, og grunneierne har egne tilsyns- og oppsynsordninger med egen grunn. Fjellstyre er Statskogs feltapparat, mens private grunneiere har egne oppsyns- og tilsynsordninger.

OMRÅDEFAKTA

Landareal (daa)	1923687
Sjøareal (daa)	Nei
IUCN-status	IUCN_II
Ramsar-status	
Emerald-status	Ja

INTERNASJONALE FORPLIKTELSER

Miljø

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis. Mer informasjon på [Miljødirektoratets nettside om konvensjoner](#).

Norges arbeid med FNs bærekraftsmål er beskrevet i Stortingsmeldingen **Mål med mening. Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 - Melding.St. 40 (2020-2021)**. Det sentrale bærekraftsmålet for verneforvaltningen er nr 15 - Livet på land, men også en rekke andre mål er relevante, herunder nr 13 - stoppe klimaendringene, nr. 6 - rent vann og gode sanitærforhold, nr 3 god helse og livskvalitet, nr, 11 - bærekraftige byer og lokalsamfunn og nr 12 - ansvarlig forbruk og produksjon, samt mål nr 17 - samarbeid for å nå målene. Norge har 6 resultatområder med til sammen 24 nasjonale miljømål og 83 indikatorer. Norges Miljømål har mange likheter med FNs Bærekraftsmål. De mest relevante resultatområdene er Naturmangfold, Kulturminner og kulturmiljø, og Friluftsliv.

Sørsamisk kultur

ILO-konvensjonen nr. 169 for urfolk gjelder for samer i Norge. Den slår bl.a. fast at samer har rett til kulturell utvikling, benyttelse av eget språk og opprettelse av egne institusjoner. Den forankrer også konsultasjonsplikten offentlig myndigheter har ovenfor Sametinget i saker som angår samiske interesser.

IUCN

Norge er medlem i **Den internasjonale naturvernunionen (IUCN)**. Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (**Protected Areas**). Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalt **IUCN kategorier**. Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

BERNKONVENSJONEN

Bernkonvensjonens formål er å verne om europeiske ville dyr og planter og deres levesteder, med særlig vekt på truede og sårbare arter. Målet er også å fremme samarbeid mellom medlemslandene. Mer

info: <http://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/internasjonalekonvensjoner/bernkonsvensjonen/>

Det er vedtatt fire lister (I-IV) som angir hvordan bestemte arter skal beskyttes (totalfredning, sikre leveområder, regulering av jakt og bruk av jaktredskap). I tillegg er det vedtatt resolusjoner for å beskytte bestemte naturtyper (Resolution No. 4 (1996)) og arter (Resolution No. 6 (1998)). Medlemslandene må rapportere om bevaringsstatus for de listede naturtypene og artene som finnes på eget territorium. I tillegg må landene opprette et nettverk av områder som skal bidra til å beskytte de aktuelle naturtypene og artene. Dette nettverket har fått navnet **Emeral Network**.

NATUR

BESKRIVELSE

Deler av den nordlige delen av nasjonalparken ble første gang vernet den 06.02.1970 som Gressåmoen nasjonalpark. Sammen med tilgrensede verneområder utgjør dette et av de største sammenhengende verneområdene i Norge. Store deler av området inngår også som vernede vassdrag.

Nasjonalparkens område har en rik historie. Det er en rekke slåttemyrer innenfor og i randsonen til nasjonalparken som vitner om høy grad av ressursutnyttelse. Utnyttelse av jakt- og fiskeressursene har vært og er viktig for folk i regionen. Sau slippes årlig på beite ved Gaulstad (Steinkjer), Skjækerdalen (Verdal) og Roktdalen (Snåsa). Sørsamer har holdt til i området i et ukjent antall år, og i dag drives det reindrift i regi av Skæhkere sijte og Låarte sijte.

Det er store grunneiere i området, både statsallmenninger (Statskog/Norges fjellstyresamband) og et lavt antall private grunneiere. Det er et generelt fokus blant grunneierne på å tilrettelegge for tradisjonelt friluftsliv for å utnytte ressursene i fjellet.

Nasjonalparken er rik på granskog, da den forekommer naturlig i disse trakter. Landskapet er typisk for indre strøk av Nord-Trøndelag ved overgangen mellom skog og fjell. Jordsmonnet er temmelig skrint, da de mest frodige områdene ligger i den nordlige delene av parken. I den sørlige delen og ved Gamstuhaugane finner man urskog.

Det har de siste årene vært årlige ynglinger av fjellrev i nasjonalparken, og området er viktig for flyt mellom fjellrevpopulasjoner i Nordland, Trøndelag, Innlandet og Sverige. Det er også regelmessige observasjoner av kongeørn, bjørn, jerv og gaupe og sporadiske observasjoner av ulv.

NATURTYPER BESKRIVELSE

Generelt

Fjellskogen i området tilhører den nordboreale vegetasjonsregion og karakteriseres av glissen, saktevoksende barskog, ofte med et bredt bjørkeskogsbelte opp mot fjellet. Den skogfaglige definisjonen av begrepet fjellskog viser at forhold for vekst og foryngelse har vært førende betingelser. I biologisk sammenheng legges det vekt på andre forhold. Fjellskogen utgjør en randsone mellom skog og fjell, og dette medfører at arter fra ulike naturtyper møtes her for å finne skjul og mat. Artsrikdommen i fjellskogen er lav sammenlignet med annen skog, og fordi forholdene er marginale er fjellskogen et langt mer sårbart økosystem enn skogsystemer i lavlandet.

Slåttemyr

Det er gjennomført flere kartlegginger av slåttemyr i tilknytning til nasjonalparken, både på slutten av 1990-tallet og i 2013-2014. Det er funnet arealer med slåttemyr i Verdal, Snåsa og Lierne. Slåttemyr er en utvalgt naturtype, med særskilt vern etter **Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven**. Det vil være viktig i den kommende planperioden å skjømte flest mulig av disse myrene for å ivareta naturtypen. Rapporten fra Lyngstad (2016) er et godt utgangspunkt for dette.

NiN-kartlegging

En naturtypekartlegging fra Tverrådalen (Verdal) i 2017 (Kornstad m.fl., 2018) skriver at *det kartlagte området består av store områder med fattig myr, iblandet mer kalkrike partier. Det finnes en del gammel slåttemyr. Skogen i området er nokså gammel, men mesteparten har ikke nådd naturskogsfase ennå.*

ARTER BESKRIVELSE

Området er et av de laveste fjellpassene mellom øst og vest, og mye av plantekoloniseringa etter siste istid har gått over her. Man er blant annet rimelig sikker på at grana først innvandret Norge i Lierne. I plantegeografisk sammenheng anses området som interessant fordi arter fra flere elementer møtes her: Kystplanter, sørlige arter, østlige arter, nordlige arter og fjellplanter.

I fjellskogen er gjort flere funn av sjeldne sopparter som sibirkjuke (*Skeletocutis odora*), svartsonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*), duftskinn (*Cystostereum murrainii*) og harekjuke (*Inonotus leporinus*). Av høyere planter av spesiell interesse med tanke på utbredelse og plantegeografi som kan nevnes er hvitkurle (*Leucorchis albida* ssp. *albida*), engmarihånd (*Dactylorhiza incarnata*), fjellmarihånd (*Dactylorhiza lapponica*), reinmjelt (*Oxytropis lapponica*), blåmjelt (*Astragalus norvegicus*), myrtust (*Kobresia simpliciuscula*) og fjellkurle (*Chamorchis alpina*). NiN-kartleggingen fra Tverrådalen i 2017 viser også funn av engmarihånd (*Dactylorhiza incarnata*), breiull (*Eriophorum latifolium*), dvergjamne (*Selaginella selaginoides*), gulstarr (*Carex flava*), jåblom (*Parnassia palustris*), fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*) og svarttopp (*Bartsia alpina*). I tillegg ble myggblom (*Malaxis paludosa*) registrert like utenfor vernegrensa.

Den store variasjonen av biotoper gir grunnlag for stor diversitet av fauna. Fjellområdene har bestander av bjørn (*Ursus arctos*), jerv (*Gulo gulo*) og gaupe (*Lynx lynx*), i tillegg har fjellrev (*Vulpes lagopus*) hatt årlige ynglinger i Blåfjella de siste åra. Blant hjortevilt finner vi elg (*Alces alces*), hjort (*Cervus elaphus*), rådyr (*Capreolus capreolus*) og tamrein (*Rangifer tarandus*). Fuglelivet kan lokalt være meget rikt og spesielt myr- og våtmarksområdene og kulturlandskapet rundt fjellgårdene tiltrekker seg mange arter. Av de mer sjeldne funnene innenfor nasjonalparken kan nevnes fjellmyrløper (*Limicola falcinellus*), svømmesnipe (*Phalaropus lobatus*), fjelljo (*Stercorarius longicaudus*), dobbeltbekkasin (*Gallinago media*), hagesanger (*Sylvia borin*) og munk (*Sylvia atricapilla*). Kongeørn (*Aquila chrysaetos*), hønsehauk (*Accipiter gentilis*), fjellvåk (*Buteo lagopus*) og jaktfalk (*Falco rusticolus*) er kjente rovfugler som hekker i området. Bestandene av lirype (*Lagopus lagopus*) og fjellrype (*Lagopus muta*) er jevnt over gode, og fjellområdene betegnes som å ha vesentlige kvaliteter som jaktterreng. I fjellskogen kan man finne gode bestander av storfugl (*Tetrao urogallus*), orrfugl (*Lyrurus tetrix*) og jerpe (*Tetrastes bonasia*). I nasjonalparken finnes det mange produktive fiskevann som domineres av ørret (*Salmo trutta*) og/eller røye (*Salvelinus alpinus*). I enkelte vann er lake (*Lota lota*) vanlig, og ørekyte (*Phoxinus phoxinus*) er også registrert. Kanadarøye (*Salvelinus namaycush*) er en fremmedart og er påvist i Rørtjønna (Snåsa/Snåase).

Liste over observerte arter i nasjonalparken i perioden 2010-2022 ligger vedlagt.

RØDLISTEARTER BESKRIVELSE

Norsk rødliste for arter 2021 er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fagekspertene. Årsaken til at en art er rødlistet kan være nedgang i populasjon, lavt antall individer, fragmentering av leveområder eller gjerne en kombinasjon av disse faktorene. Observerte arter i perioden 2010-2022 som er rødlistet per 2021 er presentert i vedlagt fil.

GEOLOGI BESKRIVELSE

Berggrunnsforholdene innenfor nasjonalparken kan grovt deles i to. Fra Knulen i Verdal i sør og opp til Grønningen-Holden i Snåsa/Snåase lenger nord er det bergarter tilhørende Trondheimsfeltet som dominerer. Stort innslag av glimmerskifer gir opphav til en relativt frodig vegetasjon. Videre nordover overtar næringsfattige gneisbergarter som gir mer sparsom vegetasjon. Store områder i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark domineres av bart fjell.

Av spesielle kvartærgeologiske former er det drumliner (lang morenerygg dannet under bre) i Skjækerområdet og lenger øst. Mot nord finnes løsavsetninger ved Gaundalen, Holderen, Gjevsjøen og Gressåmoen. Det mest interessante kvartærgeologiske området ligger i Gaundalen. Her finner man glasifluviale avsetninger, og langs Gauna går det en flere kilometer lang og nesten sammenhengende esker.

Langs Klumplifjellet og Deakahjappe ligger seter (strandlinjer avsatt i en bredemt sjø) i sju nivåer. Store, velformede drumliner ligger både på støt- og lesiden av Klumplifjellet, noe som er typisk beliggenhet for drumlioneide former i denne regionen. Langs Blåsjøelva fra midtre Blåsjøvatnet og noen kilometer nedover, ligger det et system av store, delvis parallelle eskere.

KLIMAENDRING

Værdata de siste 20 årene

Målinger de siste 20 åra fra like vest for nasjonalparken (Kjevlia, Snåsa/Snåase) viser variasjoner av årsnedbør mellom 797-1449 mm. Høye nedbørsnivåer bidrar til at de lavereliggende områdene er preget av myr og våtmark. I samme periode ligger middeltemperaturen på 1,4-5,5 grader celsius. Makstemperatur og minimumstemperatur har vært henholdsvis 32,7 og -36,3 grader celsius. Dataen er hentet fra **Norsk Klimaservicesenter**.

Endring av vær

Klimaendringer som følge av økt temperatur kan gi kortere periode med snødekke og tilsvarende lengre barmarksperioder. Svingende temperaturer kan føre til nedising av vegetasjon og beite, som er en trussel mot artsmangfoldet og naturgrunlaget til reindrift og sørsamisk kultur. Med økte temperaturer kan vi også forvente mer gjengroing av området, og ivaretagelse av beite vil være et viktig tiltak mot endring av landskapets karakter og egenart. Artene som lever i de lavereliggende dalførene kan forventes å flytte seg mot fjellet.

Det forventes hyppigere nedbørsperioder med større intensitet (mer nedbør på kortere tid) og med kraftig vind. Dette kan være utfordrende for flere arter som lever i høyfjellet og som er tilpasset et kaldt klima. Hyppigere nedbørsperioder kan gi større vannføring i vassdrag i tillegg til høyere risiko for erosjon på sårbare stier. Risikoen for økt erosjon ifm hyppigere nedbør gjelder også f.eks. sår i landskapet fra motorferdsel på barmark. Det er de siste årene flere eksempler på at isgangen på våren har tatt med seg bruer, noe man må ta stilling til i videre forvaltning.

Endring av hekke- og yngletid

Som følge av klimaendringer kan noen arter igangsette hekking og yngling tidligere på året. Dersom ny kunnskap tilsier at dyrenes sårbare perioder er i endring, kommer dette til å ha en innvirkning på saksbehandling og gjennomføringen av tiltak.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING

Økt ferdsel og annen menneskelig aktivitet i verneområdet kan være utfordrende for slitasje av vegetasjon og forstyrrelse av sensitive arter og den sørsamiske kulturens naturgrunnlag. Friluftslivet og samfunnet er i stadig endring, så en kan forvente nye problemstillinger etterhvert som tiden går og nye trender etablerer seg. Per nå er det likevel «tradisjonelle» friluftaktiviteter som er mest populært, herunder fottur og høsting (Selvaag & Wold, 2018).

Slitasjeproblemene på stier forsterkes av klimaendringene med mer og kraftigere nedbør og større fare for flom og erosjon. Det er derfor viktig å sikre stier med høye ferdselstall mot erosjon og utvasking. Utvasking og erosjon kan også forekomme som følge av motorferdsel på barmark.

BRUK OG HISTORIKK

EIERSTRUKTUR

Eierforhold

I Lierne og Snåsa/Snåase er hovedandelen av det totale verneområdet statsgrunn og statsallmenning, der Statskog er grunneier og fjellstyrene forvalter bruksrettene. Tre fjellgårder i Snåsa/Snåase ligger innenfor eller i "uvernete bobler" i nasjonalparken, to av dem er privat eiendom mens en er statsgrunn. I tillegg ligger noe privat grunn i Imsdalen (Snåsa) og Fossdalen/Holdeslia (Lierne) innenfor nasjonalparkgrensen. Nasjonalparkområdene i Verdal kommune er privat grunn som eies og drives av Værdalsbruket AS. Steinkjer Kommuneskoger-Ogndalsbruket KF er eier av grunnen som ligger innenfor Steinkjer kommune. I Grong eies grunnen i nasjonalparken av Gusli kommuneskog og Ulvig Kiær AS.

Hytter

Det er et lite antall privathytter i nasjonalparken i forhold til det store arealet og Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde. Det er noen privathytter ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, Gjevsjøen og på grensa mellom Grong og Snåsa/Snåase. Privathyttene ved Gjevsjøen er hytter som disponeres at folk som bidrar til gårdsdrifta, og er sånn sett av særegen karakter. Det er også et godt tilbud av utleiehytter i nasjonalparken, som eies og driftes av Værdalsbruket, DNT Nord-Trøndelag, Snåsa fjellstyre/Snåasen vaeriståvro, Statskog og Fjellstyrene i Lierne. Det er også utleiehytter i randsonen til nasjonalparken og i tilgrensende naturreservat, som driftes av flere av de nevnte i tillegg til Gusli Skog og Ulvig Kiær. For at en hytte skal kunne defineres som privathytte skal den være tilgjengelig for utleie til allmennheten året rundt. Dersom en hytte kun leies ut i mindre perioder eller for åremål anses den som privathytte i denne forvaltningsplanen.

Bruksretter

Den historiske bruken av fjellområdene dannet grunnlag for bosetting og næring i bygdene her. Disse store fjellområdene, statsallmenningene, ble og blir brukt til jakt, fangst, fiske, setring, beite med mere, kalt bruksretter. Kategorisert under bruksrettene anses beite som en almenningrett, mens jakt, fangst og fiske anses som en allmennsrett. Det er disse bruksrettene fjellstyret er satt til å forvalte med hjemmel i fjelloven. Statskog SF er grunneier på statsallmenningene, og forvalter grunneierretten.

Fjellstyrets allmenningshytter er satt opp i medhold av fjelloven for at de bruksberettigede skal kunne ta i bruk sine rettigheter. Private hytter er ikke tilknyttet noen bruksrett i lys av fjelloven.

Sørsamisk kultur

Reindriftas og samers rettigheter i nasjonalparken har sin rot i historisk bruk av området. Det er altså aktiv reindrift i nasjonalparken. Etter reindriftsloven inngår nasjonalparken i Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt og Låarte sijte/Luru reinbeitedistrikt. Det er også to samiske sommerboplasser tilknyttet sijtene, som ligger ved hhv Hattjønning/Huvhpienjaevrie og Hykkelnestjønna/Såaloegorre.

VERNEPROSESS

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve ble opprettet ved Kgl.res. 17.12.04. Opprettelsen skjedde samtidig med vernet av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde og Berglia og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat. Nasjonalparken er på ca 1931 km², landskapsvernområdet er ca 96 km² og naturreservatet 14,8 km², til sammen om lag 2035 km². Dette gjør Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve med tilgrensende verneområder til et av de største vernede områdene i Norge.

Den tidligere nasjonalparken Gressåmoen i Snåsa kommune/Snåasen tjielte ble innlemmet som en del av dagens nasjonalpark, og verneforskriften viser til egne jaktregler innenfor tidligere Gressåmoen nasjonalparks grenser. Grensa for den tidligere nasjonalparken strakk seg fra Bukvassfjellet i nord, langs kommunegrensa sørøst og sørover mot Gaarkestjaerhvienjaevrie, vestover mot Djuptjønna, norover mot Gaasjaevrie, nordvestover mot Grøntjønna og nordøstover til Buksvassfjellet.

Før vernevedtaket i 2004 ble det i perioden 1995-2002 gjennomført et omfattende forarbeid som har vært forankret i nasjonale politiske vedtak og føringer. De eldste dokumentene er fra 1986 (NOU 1986:13 "Ny landsplan for nasjonalparker) som på begynnelsen av 1990-tallet ble etterfulgt av St.meld.nr. 62 (1991-92) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge" og tilhørende Innst.S.nr. 124 (1992-93). Denne ble behandlet og vedtatt i Stortinget 19.04.93 og Regjeringen blir bedt om å utarbeide forslag til vern i de områdene som i dag hører til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve.

Da nasjonalparken ble vernet ble Raudfjellet ikke tatt med i verneområdet for å vurdere muligheten for utvinning av mineraler. Dette ble gjort med en Rikspolitisk bestemmelse som skulle gjelde i 10 år frem til 17.12.2014. Dersom mineralforekomsten ikke var utnyttbar innen 17.12.2014 skulle området innlemmes i nasjonalpark. Per februar 2023 er området fortsatt verken nasjonalpark eller regulert for mineralutvinning.

RESTRIKSJONSOMRÅDER

Restriksjoner i rom

Det foreligger ingen romlig sonering eller restriksjonsområder ved denne forvaltningsplanen. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd eller strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Dagens bruk legger likevel visse føringer for hvor i verneområdet man ønsker mer og mindre ferdsel, behov for tiltak, osv.

Restriksjoner i tid

Det foreligger ingen tidsmessig sonering eller restriksjonsområder ved denne forvaltningsplanen. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd eller strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Tiltak som kan være forstyrrende på dyrelivet bør ikke gjennomføres på våren og forsommeren når det er yngle- og hekketid.

LANDBRUK

Alle de fem berørte kommunen har vært og er fremdeles typiske landbrukskommuner. Selv om både Steinkjer og Verdal kommuner har sterke by- og tettstedssentra gjenspeiler jord- og skogbruket seg i både bosettingsmønster, næringsliv og kultur også i disse kommunene.

Jordbruk

Opp gjennom jernalderen og middelalderen ble utmarksbeite, setring og fjellslått stadig viktigere i det fjellnære jordbruket. Slåtteretter i allmenning omtales i Landloven av 1247, som igjen bygger på Frostatingsloven, og fjell- og myrslåtter i fjellene rundt Blåfjella-Skjækerfjella er dokumentert gjennom rettssaker alt fra det 16. og 17. århundre. Seterdrift ble først aktuelt i Skjækerfjella fra 1800-tallet.

Fjellslåtten og setringa avtok på slutten av 1800-tallet, men mange av setrene var i drift til midt på 1960-tallet. I dag brukes de fleste seterhusene til fritidsboliger og noen av vollene som beite for ungnaut. I Skjækerdalen knyttet setrene til sauehold, tilsyn, samling og sortering av dyr. Det er ikke kartlagt hvor mange gamle seteranlegg som finnes innenfor nasjonalparken. Det er gjennomført kartlegginger av slåttemyrer, og det er spor av slåttemyrer ved Vera og Skjækerdalen i Verdal, omkring Grønningen i Snåsa og like østenfor nasjonalparken i Lierne.

Skogbruk

Skogen i fjelldalene ble tidligere hogd og hentet ut med hest eller fraktet ut via vassdragene. Fløting av tømmer var vanlig helt fram til 1965, men samtidig med at aktiviteten rundt setrene forsvant, ble det også mindre aktivitet i skogen. Skogbruket ble på denne tiden også mer kostnadseffektiv, maskiner tok over mye av drifta og fjellskogen ble stående fordi det var lite lønnsomt å hente den ut.

Seisjødalen, Almdalen og Holden-Grønningen i Snåsa har hatt kommersiell skogsdrift helt frem til nasjonalparken ble vernet. Ved Holden-Grønningen var det stor drift i 1947-1950 med uttak av 33.000 m³ til Tågefors bruk i Järpen (Sverige). I Seisjødalen kan man på flyfoto se mer enn 900 da med kulturskog i tillegg til to skogstuer. I Almdalen ligger en skogstall inne i plantefeltene langs Alma.

Innenfor nasjonalparken er det til dels betydelige skogressurser, det meste som høyereliggende fjellskog. Fjellskogen vokser i lisdene og dalene og utgjør et viktig landskapsøkologisk element mellom mer lavereliggende områder og fjellet. I nasjonalparker og naturreservater er det et generelt forbud mot skogsdrift.

Holden Fjellgård

Holden Fjellgård (440 m.o.h.) ligger sentralt i nasjonalparken ca 1400 m fra grensa til Sverige. Statskog eier eiendommen som er på 40 200 da (inkludert vannareal).

Holdens opprinnelse henger sammen med ferdselen og handelen østover mot Sverige. Det er dokumentert fast bosetting på Holden helt tilbake til 1778, men det kan ha vært bosetting tidligere. I følge tradisjonen skal snåsninger og kallsokninger (svensker) før 1780 hatt byttehandel i Hallaren, et bratt overhengende berg nær Holden. Snåsningene kom med smør, korn og sild og byttet mot svenskene sine jernvarer. Hester ble også byttet på "Hallarmarknaden". Om ikke dette er dokumentert, var det livlig byttehandel i 1800-årene. Vinterstid kunne opptil 12 - 15 hestekjørere dra innover fra Belbu med sledelass på 15 - 16 våg (nær 300 kg). Det var korn sild og tørrfisk. I bytte med svenskene fikk de spader, karder, grev, spiker og stangjern, ofte også lin, silke, spillkort og røde toppluer. I Snåsa/Snåase ble varene kjøpt opp av handelsmenn. Omkring 1880 tok ferdselen slutt, og handelsvarene tok andre veier. I 2005 ble det startet opp med setring på Holden, og i dag brukes innmarka (70 da) rundt gården som beite for ungdyr.

Husene leies ut til overnatting for fotturister, jegere og fiskere. Letteste adkomst til fjellgården er langs sti fra Björkedet på svensk side. Holdenstien fra Grønningen i Snåsa er også et godt alternativ, som regel i kombinasjon med båt over Grønningen.

Gjefsjøen fjellgårder

Ved Gjevsjøen (skrives med v hos Kartverket, men med f lokalt) er det 2 fjellgårder. Fjellgårdene ligger riktignok ikke innenfor nasjonalparken, men man må gjennom nasjonalparken for å komme seg hit. Begge gårdene ligger på samme tun, hvorav den ene er fast bosatt med aktiv drift mens den andre er fraflyttet og benyttes som fritidsbolig og husvær når det hjelpes til på den aktive gården. Det har vært fast bosetning her siden 1791. I starten var det kun én gård her, men på slutten av 1800-tallet ble gården delt i to gårder slik det fortsatt er. Området har senere vært viktig under de siste månedene av 2. verdenskrig. Da hadde en

amerikansk fallskjermgruppe under kodenavnet RYPE tilholdssted her for å sabotere jernbanen. I dag er det et muesum om Operasjon Rype på Gjefsjøen fjellgård.

I dag tilbyr Gjefsjøen fjellgårder overnatting og gode jakt- og fiskemuligheter i området. Det er også skjært ut et svært lite antall hytter på eiendommen til folk med nær relasjon til gårdseieren, for å bidra til driften av gården. Disse folkene anses som avgjørende for at driften skal kunne vedvare.

Gaundalen fjellgård

Gaundalen fjellgård ligger tilsvarende som Gjefsjøen fjellgård, altså ikke innenfor nasjonalparken, men man må gjennom nasjonalparken for å komme seg hit fra norsk side. Dersom nasjonalparken utvides i Gaundalen vil det i mange tilfeller være slik fra svensk side også. Her har det vært bosetning siden midten av 1600-tallet, og kanskje tidligere enn dette også. I rapport nr 3 1998 fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen står det bl.a. "Da almenningsskjemisjonen i 1799 gikk opp grenser for statsallmenningen var det 2 hester, 10 naust og 40 sauer på Gaundalen. I myra tok de 40 lass høy og på vollen 80 lass".

Driften på eiendommen, gnr 71 bnr 1 og bnr 3 drives i dag med fast bosetning som en tradisjonell landbrukseiendom med omsetning fra 30 - 50 vinterfôret sau med tillegg av og utleie av jakt- og fiskeutleie. Gårdens eget behov for jakt, fiske og sanking kommer i tillegg. Foruten våningshuset drifter gården to bygg for overnatting. I tillegg er det rettigheter til dagens eier om oppsetting av hytte på bnr 1. Eiendommen har egen kraftstasjon ved Grønnlielva (Grønnlivassbekken) med luftlinje til gården. Kraftstasjonen krever regelmessig tilsyn både i driftsfase så vel som service og reparasjoner. Fra Grønnlivatnet har gården et regulert fiske, dels for utleie og dels til gårdens eget bruk.

REINDRIFT

Generelt

Reindriftssamene har utmarka og fjellene som heltids- og helårs arbeidsplass. Kulturminner forteller en historie der sørsamene fra å drive fangst, etter hvert utvikla tamreinhold og tamreindrift. Det er indikasjoner om reindrift i Jämtland tilbake til 1000-tallet, og utviklingen har antakelig variert geografisk. Reinmelkhusholdet bredte seg fra slutten av 1400-tallet, og fram til begynnelsen av 1900-tallet var husholdet og inntekta basert på råstoff fra reinen. Reinen ble brukt som kløv- og trekkdyr, den ble melket, melka ble foredlet til ost, og skinnen ble brukt til klær og sko. I løpet av 1900-tallet gikk reindriften over fra naturalhushold til pengehushold, og kjøttproduksjon er i dag dominerende for næringa. Tekniske hjelpemidler som reingjerder, snøscooter, motorsykler og helikopter blir i dag benyttet i den daglige driften. Beitetrykk fra rein gjennom lang tid har bidratt til å forme landskapet og det biologiske mangfoldet.

Tradisjonell samisk næringsutøvelse er arealutnyttende. Det ble foretatt en konsekvensutredning for reindrift-samisk næring i forbindelse med opprettelse av nasjonalparken, og den belyser ulike problemstillinger næringa må ta stilling til i sin daglige drift. Utredningen viser imidlertid at vern av områder vil bidra til å sikre næringsgrunnlaget for reindriften på sikt. I dag er reindriften den viktigste bæreren av samisk språk, bosetting og kultur.

Norge har vedtatt flere internasjonale erklæringer og konvensjoner som skal sikre reindriftsamenes medbestemmelsesrett, bosetting, språk og kultur. ILO-konvensjonen nr. 169 sikrer samer som urfolk rett til å utøve og utvikle sin kultur. Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter sier blant annet at etniske, språklige eller religiøse minoriteter ikke skal nektes å dyrke sin kultur, utøve sin religion eller bruke sitt eget språk. Offentlige myndigheter har et overordnet ansvar for å bidra til at disse følges opp slik at samenes tradisjonelle former for næringsutøvelse og kultur sikres for framtida. Dette ser vi blant annet gjennom verneformålet, naturmangfoldloven § 14, reindriftenloven og sameloven.

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene påpeker at økt ferdsel kan gi økt forstyrrelse på rein og være negativt for samisk bruk av områdene.

Forvaltning av reindriften

Reindriftsloven hjemler reindriftras rettigheter som omfatter rett til opphold med rein og til ferdsel, flytting og flyttleier, rett til beite for rein, rett til å sette opp anlegg som trengs til reindrifta, rett til brensel og trevirke, rett til jakt, fangst og fiske på statsallmenning/statsgrunn.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje er faglig rådgiver og premissgiver ovenfor offentlig forvaltning og andre i saker som angår reindrifta i Trøndelag/Trööndelagen. Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje skal utføre de oppgaver som er gitt i eller med hjemmel i reindriftsloven.

Gjennom rettspraksis er det lagt til grunn at samisk reindrift er en del av samisk kulturutøvelse som har krav på beskyttelse etter art. 27 i *FN-konvensjon av 1966 om sivile og politiske rettigheter* som Norge ratifiserte i 1972. Reindriftnæringa, uavhengig av om den har tilpasset seg nye og moderne metoder for utøvelse, er dermed en felles kulturbærer for den samiske kultur, og dette stiller forvaltningen av samiske områder i en særstilling.

Sørsamisk språk

Sørsamisk er på UNESCOs liste over truede språk, men er i positiv utvikling. Snåasen tjjelte/Snåsa kommune ligger under "Forvaltningsområdet for samisk språk", som betyr at samisk og norsk språk skal være likestilt i kommunen. Å synliggjøre samisk språk og kultur er derfor viktig i det offentlige rom for å bevisstgjøre og ivareta den samiske kulturen. Dette gjelder også informasjon som utarbeides av nasjonalparkforvaltningen i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkere-Lijre. Nasjonalparkstyret skal derfor være en foregangsmyndighet i bruk av sørsamisk språk.

Stadnamnlova § 11 sier blant annet at offentlig forvaltning skal benytte stedsnavn som er registrert i stedsnavnregisteret. Dette inkluderer samiske stedsnavn, og gjelder f.eks. kart og skilt.

Sijtene/reinbeitedistriktene

Nasjonalparken ligger innenfor svært sentrale sørsamiske bruks- og bosettingsområder. Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt ligger i sør og Låarte sijte/Luru reinbeitedistrikt i nord. Til sammen utgjør de to reinbeitedistriktene 10 driftsenheter der høyeste tillatte reintall er totalt 4400 rein. Skæhkere sijte har sommerboplass ved Hattjønnin øst for Skjækerfjella/Skæhkere i

Snåsa/Snåase. Låarte sijte har sommerboplass ved Hykkelnestjønnna like sør for Almdalen i Lierne. I tilknytning til sommerboplassene ligger det arbeidsgjerde/merkegjerde.

Det er ikke grenseoverskridende beite mellom norsk og svensk reindrift i området. For å unngå sammenblanding av dyr er det satt opp et grensegjerde på hele strekningen. Gjerdet følger i hovedsak riksgrensa.

Distriktsplan

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert/distriktsplanbasert forvaltning av reindriften. En distriktsplan som er godkjent av nasjonalparkstyret kan legge opp til flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

FRILUFTSLIV

Friluftsliv og ferdsel

Friluftsliv er regulert av friluftsløven og allemannsretten. Retten til fri ferdsel i utmark kombinert med gamle høstingstradisjoner er grunnlaget for de tradisjonelle og enkle friluftslivet man kjenner fra området. I de mer avsidesliggende og indre områdene av nasjonalparken møter man sjelden folk, og organisert ferdsel er lite utbredt. Utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging står som en del av formålet med nasjonalparken.

Friluftsliv er i **Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet** definert som *Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse*. Der står det også beskrevet at det er nødvendig å avgrense og skille friluftsliv fra annen aktivitet, hvor blant annet motorisert ferdsel ikke omfattes av friluftsbegrepet i denne forstand. Det legges til grunn at det er samhandlingen mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse nasjonale myndigheter ønsker å legge til rette for, hvor bl.a. oppleve kulturminner i naturen anses som naturopplevelse.

Tilrettelegging

DNT Nord-Trøndelag, fjellstyrene og grunneierne er viktige tilretteleggere for allmennhetens friluftsliv. Flere av de merkede stiene er utviklet med bakgrunn i gamle ferdselsårer, og merking og klopplegging gjør det lettere for flere å komme seg ut på turer inn i fjellheimen. Grunneierne tilrettelegger særlig med tanke på adgang til nasjonalparken, f.eks. adkomstveger til innfallsporter. Graden av tilrettelegging skal stå i stil til gjeldende besøksstrategi og trussel på verneverdier.

Fritidshytter/privathytter

Det som er av privathytter i nasjonalparken ligger spredt. Dette er i all hovedsak gamle jakt- og fangsthytter for å utnytte ressursene som er i utmarka. Enkelte privathytter ligger over 20 km fra brøytet vei og opp til 15 km fra nærmeste hyttenabo. Tatt i betraktning at det flere plasser er dårlig telefondekning gir dette et annet behov enn hyttefelt nært brøytet vei. Behovet gjelder både med tanke på sikkerhet og transport for vedlikehold av egen eiendom og verdier.

JAKT OG FISKE

Generelt

Den lokale jakt- og fisketradisjonen i området er sterk. Mesteparten av arealene innenfor nasjonalparken er statsallmenning, og disse områdene har hatt en særlig betydning for allmennhetens mulighet til å utøve jakt og fiske. Områdene er kjent for gode bestander av rype, storfugl og hare, ørret og røye og andelen tilreisende jegere og fiskere er forholdsvis høy.

Mange av jakt- og fiskebuene har nær tilgang til gode fiskevann der folk har kunnet hente seg vinterforråd med fjellfisk. Garn- og oterfiske har vært og er mest vanlig, men også fiske med stang og isfiske er attraktivt. Flere av de høyereliggende vatna i nasjonalparken kan gi fine fangster av ørret og røye og kvaliteten på fisken betegnes som meget god.

Fiske med garn og oter betinger bruk av båt og opp gjennom tidene har det blitt fraktet en god del båter inn til ulike fjellvatn. De fleste av disse båtene er private, og bruken kan ha endret seg siden båten ble fraktet inn. Fjellstyrene i Snåsa og Lierne ønsker å få båttopplagene og båtbruken ved enkelte vatn i mer ordnede former og er i ferd med å kartlegge behov og aktuelle tiltak. Fjellstyrene jobber også med et register av båttopplag.

Tilgang på jakt og fiske

I Snåsa og Lierne har snarefangst av ryper hatt lange tradisjoner og tidligere hadde snarefangsten vesentlig næringsmessig betydning for mange. Snarefangsten har også i dag et visst omfang, men bevaring av kultur og tradisjon betyr generelt mer nå enn den næringsmessige utnyttelsen. Fjellstyrene forvalter jakt og fiske i statsallmenningene (jfr. fjelloven). Fjellstyrene disponerer både utleiehytter, naust og båter, og legger til rette for at utnyttelse av utmarksressursene kan foregå slik den alltid har gjort. Den sterke tradisjonen for utøvelse av jakt og fiske gjenspeiler seg i antall jakt- og fiskehytter som ligger i området. Til sammen har fjellstyrene i Snåsa og Lierne over 20 hytter (innenfor og utenfor verneområder) som i hovedsak benyttes som overnatting i forbindelse med jakt, fiske og friluftsliv, hvorav et fåtall ligger innenfor nasjonalparken.

Værdalsbruket AS er grunneier av skog- og fjellområdene i Verdalen og forvalter jakta og fisket i dette området. Værdalsbruket har lange tradisjoner med å drive aktiv utnyttelse av sine jakt- og fiskerettigheter, og inntektene fra utmarka har stor betydning for

selskapet. Enkelte terreng og hytter leies ut eksklusivt i kortere perioder, men også allmennheten har god tilgang til å drive jakt og fiske.

Statskog forvalter jakt og fiske i Holden statsskog og Gressåmoen statsskog. I tillegg driver de utleie av Holden fjellgård og to andre hytter innenfor nasjonalparken.

Gusli skog og Ulvig Kiær forvalter jakt og fiske på arealene i Grong kommune. Gusli skog har en utleiehytte i Guslia naturreservat, like i utkanten av nasjonalparken.

REISELIV

Reiseliv med utgangspunkt i naturopplevelse, jakt og fiske, er i all hovedsak knyttet til bygdene og randområdene rundt nasjonalparken. Mye av virksomheten er småskalabasert, og innkvartering og overnattingstilbud er som regel hytter eller hus som ligger i tilknytning til landbrukseiendom.

FORSKNING OG UNDERVISNING

Generelt

Det er gjennomført noe forskning og undersøkelser på blant annet på sopp, rype, jaktfalk, kongeørn, vann og bjørn. Det er en generell utfordring for nasjonalparkstyret at den innhentede kunnskapen ofte ikke distribueres til nasjonalparkstyret, ettersom det enten kan være unntatt offentlighet eller at nasjonalparkstyret ikke er oppdragsgiver.

Det mest omfattende prosjektet som er gjennomført er "Jakt i Lierne" i perioden 2015-2019. Prosjektets mål var å minske tettheten av smårovvilt for å øke den jaktbare bestanden av hønefugl i Lierne, noe man lykkes med.

Formidling

Formidling av arkeologi og historie er viktig. Verdal kommune driver i 2023 et formidlingsprosjekt om samisk historie/arkeologi i Veraområdet.

Bokutgivelser i tilknytning til området

- Historier fra Skjækerfjella, utgitt av Ogdal Historielag, revidert utgave 2021.
- Nasjonalparker i Trøndelag, Kjartan Trana og Steinar Johansen, utgitt av besøkssenter nasjonalpark på Røros og i Lierne, 2018.
- I fjelli, Oddvar Åsvoll, utgitt av Embla forlag, 2010.
- Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker - blå fjell og gylne drømmer, Tormod Aune, Kjartan Trana og Steinar Johansen, utgitt av Lierne nasjonalparksenter, 2009.

KULTURMINNER

Generelt

Det finnes mange og verneverdige spor etter den historiske bruken i form av kulturminner. Kulturminnene i området er i all hovedsak knyttet til bruk av utmarka og ut fra det kan man dele kulturminnene i nasjonalparken inn i fire hovedgrupper: samiske kulturminner, kulturminner fra eldre tider, setervoller og ferdsel. Navnsettingen man finner igjen på dagens kart gjenspeiler hvordan områdene er brukt opp gjennom tidene og navnebruken er dermed svært verdifull i kulturhistorisk sammenheng.

Alle kulturminner fra før 1537 og samiske kulturminner fra før 1917 er automatisk fredet etter kulturminneloven. Bygninger utover dette kan også være fredet/vernet. Sametinget/Sámediggi har myndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner tilsvarende den Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjielte har for det øvrige kulturminnevernet.

Askeladden er et nasjonalt register for kulturminner. Det er tilgjengelig for allmennheten gjennom nettstedet www.kulturminnesok.no, og man finner oversikt over alle registrerte kulturminner. Publikum har også anledning til å legge inn egne observasjoner og kommentarer.

Kulturminner fra eldre tider - til og med 537 e.v.t.

Forhistorien deles inn i periodene Steinalder (før 1800 f.v.t.), Bronsealder (1800 - 500 f.v.t.), Jernalder (500 f.v.t. - 1030 e.v.t.), Middelalder (1030 - 1537 e.v.t.) og nyere tid (etter 1537 e.v.t.). Dette innebærer også eldre samisk bosetning og forløperne til disse. Det er lite kunnskap om steinalderens pionérbosettinger, men ut fra bosettings- og innvandringsmønster andre steder i landet kan man anta at det langs vassdragene i området (for eksempel langs Grønningen-Skjelbreia-Holden) og i de store dalførene (Almdalen, Seisjødalen, Gaundalen og Skjækerdalen) har vært bosetting tilbake til steinalderen. Registrerte kulturminner langs hovedvassdragene som ligger utenfor nasjonalparken (Sørlivassdraget i Lierne og Vera i Verdal) underbygger dette. Spor etter dyregraver i området forteller at ressursgrunlaget (elg og rein) hadde stor betydning for jakt og fangst.

Fra slutten av steinalder og gjennom bronsealder og tidlig jernalder er sporene etter boplasser få, sannsynligvis fordi de er vanskelige å finne. Men samtidig øker andre typer kulturminner i omfang, blant annet fangstgroper og etter hvert jernvinneanlegg. I

tillegg til disse finnes det særlig fra jernalder og middelalder en lang rekke spesielle kulturminnetyper.

Nasjonalparken ligger innenfor et av de mest sentrale jernvinneområdene i Skandinavia, der funn kan dateres tilbake til tidlig jernalder. Omfanget av produksjonslokaliteter tilsier at Midt-Norge må ha eksportert jern til andre regioner og at jernvinninga har vært en viktig del av næringsgrunlaget for bosetterne i de skogkledte dalene. Det er gjort funn av jernvinneplasser og tjæremiler ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie.

Det er vanskelig å forvalte noe man nesten ikke kjenner. Kunnskapen om kulturminner i områdene er liten, tilfeldig og uten systematiserte undersøkelser. Det er derfor viktig å gjøre systematiske registreringer.

Samiske kulturminner

Nasjonalparken ligger i gamle samiske bruksområder. Hvor langt tilbake i tid samene har hatt tilhold i området er det ingen som vet, da mange spor er svake og usynlige fordi livsform og materialbruk har vært tilpasset omgivelsene. Tidligste sikre funnet er et ildsted i Lakadalen som er datert til midten av 1600-tallet. Fra og med 1890-årene med inndeling av reinbeitedistrikter og i overgangen fra reinnomadisme til tamreindrift kan man finne synlige kulturminner som gamleplasser, gjerder, oppbevaringsplasser for melk og mat og drikkevannskilder. Disse kulturminnene er i hovedsak knyttet til fjellskogen og samenes sommerland. Det er gjort flere registreringer av samiske kulturminner i Lakadalen/Njaaka i Verdal og ved Langvatnet/Loesjaevrie, Lakavatnet/Råapejaevrie, Fossdalen/Boerne, Urddalsvatnet/Sjaarejaevrie og Hykkelnestjønn/Såolegorre i Lierne. I tillegg er noen samiske kulturminner som står uten direkte tilknytning til andre og klulturminner like utenfor nasjonalparken.

Det er vanskelig å forvalte noe man nesten ikke kjenner. Kunnskapen om samiske kulturminner i områdene er svært liten, tilfeldig og uten systematiserte undersøkelser. Det er derfor særlig viktig å gjøre systematiske registreringer av samiske kulturminner ettersom det kan antyde et skjevt bilde av samspillet mellom norsk og samisk historisk bruk av området.

Setervoller

Det gamle kulturlandskapet finner man i tilknytning til de store skogkledde fjelldalene. Gjennom tidene er nye setre bygd opp og andre lagt ned. Bygninger som ikke er i bruk forfaller fort. Den tradisjonelle seterdrifta er ikke lenger en vanlig del av gårdsdrifta, men setrene er i enkelte områder sterkt knyttet til sauehold med tilsynsfunksjon, samling og sortering av dyr. På andre setre foregår det utmarksbeiting med storfe. Det vil bli en stor utfordring å ta vare på setermiljøet som dokumentasjon på den kulturhistoriske bruken av utmarka.

Skogsdrift

Skogbruket har gjennom tiden etterlatt seg kulturminner i form av terrenginngrep, bygninger og skogbilde. F.eks. i Seisjødalen er det opparbeidet traktorveg (synlig på flyfoto 1974), myrgrøfter og to skogstuer og en stall/garasje. Her er det også store områder med kulturskog. I Almdalen ligger det en skogstall inne blant plantefeltene langs Alma.

Ferdsel

Det er mange gamle ferdselsveier i nasjonalparken. Folk bodde spredt i disse områdene, og det var lange avstander mellom gårdene, setrene, handelsstedene og kirkene. Den norske koloniseringen av Jämtland i jernalderen, som vi kan se i både stedsnavn og sagatekster, vitner om at fjellene ikke har vært til hinder for kontakt øst-vest. *Prestevegene* over fjellet mellom Gressåmoen i Snåsa/Snåase og Sørsetran, Aunet, Aspneset og Berglia i Lierne er noen av de eldste ferdselsleiene som er beskrevet. Stiene fra bygda og inn til fjellgårdene Gjevsjøen, Gaundalen og Holden i Snåsa har også mye kulturhistorie i seg. *Holdenstien*, fra Grønningen og til Holden fjellgård, følger i dag samme leia som ble gått den gang snåsningene utvekslet varer med svenskene. Det er også en rekke tradisjonelle stier og leier fra bygda og inn mot seterdalene og fjellet som er etablert i forbindelse med seterdrift, beitebruk, jakt og fiske. Det kan være aktuelt å kartlegge og kartfeste disse eldre ferdselsveiene.

Kulturminner kan være en viktig faktor for å øke aktiviteten og interessen for friluftsliv i dag, men det kan også være en utfordring. Såkalt "villvarding" og slitasje på kulturminner kan forringe verdien av kulturminnene, og det er viktig at forvaltningsmyndigheten tar hensyn til dette i den daglig forvaltningen og tilretteleggingen.

Stedsnavn

Den muntlige tradisjonen vi alltid være viktig for å forstå den historiske bruken av et område. På kart over nasjonalparken finner man både samiske og norske navn, og navnene forteller hvordan områdene er brukt av menneskene opp gjennom tiden. Detaljer er det imidlertid vanskelig å få med på de tradisjonelle kartene i målestokk 1:50000 som folk vanligvis bruker, og det er derfor viktig at de muntlige tradisjonene ivaretas ved å bli skrevet ned i andre sammenhenger. Det sørsamiske språksenteret Gielem nastedh i Snåsa/Snåase har de siste årene kartlagt og etter hvert kartfestet sørsamiske stedsnavn i området. Dette er et fortsatt pågående arbeid.

BYGG OG INSTALLASJONER

Bygg

De fleste husværene som opp gjennom tidene er bygd i området er satt opp med bakgrunn i behov tilknyttet reindrift, tradisjonell landbruksdrift (setring, gjeting og tilsyn), skogsdrift eller høsting av utmarksressurser (jakt og fiske). Eksakt tall på antall bygninger innenfor nasjonalparken finnes ikke, men ut fra de bygningsdata som finnes og lokal kjennskap anslås det rundt 50 hytter/setre/skogskoier/gjeterbuer. I tillegg kommer bygninger i forbindelse med reindriftsamenes sommerboplasser.

Skæhkere sijte har sin sommerboplass ved Hattjønnin øst for Skjækerhatten/Huvhpie i Snåsa kommune/Snåsen tjelte og Låarte sijte har sommerboplass ved Hykkerneset sør for Almdalen i Lierne kommune.

De fleste bygningene i nasjonalparken er satt opp før plan- og bygningslovens eksistens, og den langsiktige og forsiktige arealplanforvaltningen til kommunene siden slutten av 1960-tallet har gjort at det er generelt få søknader knyttet til byggevirksomhet i fjellområdene.

Andre installasjoner

Det finnes ingen veger innenfor nasjonalparken, med unntak av en liten bit av Forlandsvegen i Verdal. Ferdsel til og fra hyttene skjer som regel til fots, og om vinteren benyttes snøscooter og ski. Tidligere har det vært en trasé med telefonstolper som går mellom fjellgårdene i Gaundalen, Holden og Gjevsjøen, som nå er sanert. Det er fortsatt gamle telefonstolper mellom Angelltjønnbukta ved Gjevsjøen og mot Sverige.

Telenor har installasjoner på Imsdalsfjellet, Heggsjøfjellet/Laedteke og vest for Nordre Gjevsjøhatten/Voenjeåelkie. I tillegg er det et flyvrak sørvest for Plukktjønnfjellet/Vaalta.

INFRASTRUKTUR

Tilrettelegging

Stier gir trygghet og fellesskapsfølelse, de gir mulighet for trygg og sikker ferdsel, de viser oss steder og opplevelser i naturen og de binder sammen fortid og nåtid. Tilretteleggingen kan og bør bidra til å heve naturopplevelsen for turgåeren.

For å gjøre tilretteleggingstiltak tilstrekkelig motstandsdyktige mot fremtidens klima, må utbyggere ta hensyn til de utfordringene klimaendringer innebærer for funksjonalitet og levetid for blant annet broer, ilandstigningsbrygger og turveier. Tilrettelegging skal skje i tråd med verneforskriften og besøksstrategien.

MOTORFERDSEL

Generelt

Det er et mål fra nasjonalparkstyret at motorferdselen skal begrenses til kun det som er nødvendig. I tilfeller der motorferdsel på snødekt mark kan benyttes fremfor på barmark, f.eks. ved transport av årlig behov for ved, skal dette gjøres på snødekt mark. Alt dette er for å begrense barmarkskjøring og dens slitasje på vegetasjonen og kulturminner, og forstyrrelser på dyreliv og friluftsliv.

Snøscooter

Snøscooteren kom på begynnelsen av 1960-tallet og er et viktig fremkomstmiddel. I Snåsa og Lierne har det i lengre tid blitt benyttet snøscootere som transportmiddel for å utøve enkelt og tradisjonelt friluftsliv som f.eks. isfiske.

Størstedelen av motorferdselen i området har vært og er fremdeles knyttet til næringsutøvelse, i hovedsak reindrift. Bruk av snøscooter i forbindelse med dagens reindrift anses som helt nødvendig for næringa.

For å sikre adkomst til fastboende på fjellgårdene på Snåsa/Snåase er det etablert egne transportleier fra bygda og inn til gårdene. Disse leiene brukes i tillegg til de fastboende av folk som skal besøke gårdene.

Bruk av snøscooter for transport av utstyr i forbindelse med bruk av private hytter og setre har vært og er vanlig. Grunneiere og rettighetshavere bruker snøscooter til drift og vedlikehold av utleiehytter.

Politi, SNO, fjellstyrene og grunneiere bruker snøscooter i sin oppsyns- og tilsynsvirksomhet. Forskningsprosjekter initierer ofte behov for motoriserte hjelpemidler. Prosjektene er imidlertid tidsbegrenset og foregår kun i perioder av året. Andre utøvere som bruker snøscooter i området er turistforeningen i forbindelse med drift av foreningens hytter, redningstjenesten i forbindelse med øvelse og sporadiske rednings- og leteaksjoner.

Barmark

Bruk av terrengkjøretøy på barmark har vært lite utbredt, men i forbindelse med næringsutøvelse som reindrift, landbruk og elgjakt er det kjent at ulike typer terrenggående kjøretøy blir brukt også på barmark. Skadeomfanget av barmarkskjøring blir generelt oppfattet som mye mer alvorlig enn snøscooteren, og det er derfor ønskelig å holde dette omfanget så lavt som mulig, også for næringsutnyttelse. Det har derfor blitt oppfordret til bruk av helikopter i enkelte områder for å avlaste skadeomfanget av barmarkskjøringen.

Det er kjent at terrengkjøretøy med belter gjør mindre skade på vegetasjon enn terrengkjøretøy med dekk. I tilfeller der det er nødvendig med barmarkskjøring skal det helst brukes terrengkjøretøy med belter. I tilfeller der felt vilt skal transporteres ut båt canadapulk benyttes.

Rullestol

I **forskrift om kjørende og gående trafikk** er det spesifisert retningslinjer for hvordan en rullestol skal være for å bli kategorisert som gående trafikk. Dersom disse retningslinjene ikke er oppfylt er en rullestol å regne som kjøretøy, og omfattet av regelverket om motorferdsel. **NAV Hjelpemiddelsentral Trøndelag** kan benyttes til veiledning for spørsmål om dette.

El-sykkel

Jf. brev fra Miljødirektoratet 14.05.2019 er bruk av el-sykkel i verneområder å regne som motorferdsel. Dette gjelder selv om motoren på sykkelen er avskrudd. Videre beskrivelse av dette er gjengitt i Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

TILLEGGSSOPPLYSNINGER

Droner

I verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve er det ikke et eksplisitt forbud for bruk av drone/modellfly. Men § 3 pkt. 3.1 sier at dyrelivet, herunder hi, reir, hekke- yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Ettersom dyr i mange tilfeller bli forstyrret av droner, er det derfor et forbudt mot bruk av droner i nasjonalparken. Videre beskrivelse av dette er gjengitt i Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

FORVALTNING

INNLEDNING

Hva regulerer verneforskriften?

Verneforskriften beskriver hva som er tillatt, hva som er forbudt, og hva som kan tillattes etter dispensasjon (søknad). Verneformålet (§ 2) sier noe om hvorfor området er vernet. § 3 trekker fram hva som er lov, søknadspliktig, osv. Forvaltningsplanen skal sørge for å utdype hva verneforskriften betyr, altså f.eks. beskrive hva (jf. § 3 pkt. 1.3 a)) ombygging og utvidelse av eksisterende bygg innebærer.

I tillegg er det et forlik (20-129753SKJ-FROS, ligger vedlagt) mellom Staten og Snåsa fjellstyre/Snåsen vaerieståvroe som presiserer hva som skal kunne utøves innenfor verneforskriftens bestemmelser på statsallmenningene. Motorferdsel og kulturminner reguleres ikke av verneforskriften for landskapsvernområdet, og forvaltes derfor ikke av nasjonalparkstyret. Det forvaltes hhv av de lokale kommunene og Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhke og Sametinget/Sámediggi.

Dispensasjonssøknader

Det er viktig at søknader inneholder utfyllende informasjon om hvem, hva, når, hvor, hvorfor og hvordan tiltaket/aktiviteten skal gjennomføres. For å sikre at søknaden er godt nok opplyst, bør søknadene sendes kommunen, som videresender søknadene til nasjonalparkstyret. Alle saker skal først behandles etter verneforskriften før de behandles ferdig etter annet lovverk. Før et tiltak kan iverksettes må det foreligge en tillatelse fra nasjonalparkstyret, grunneier, kommunen og eventuell annen myndighet. Det er den respektive myndighet og rettighetshaver som har ansvar for at ens egne regler og retningslinjer følges. Søknader som må behandles i nasjonalparkstyret bør være oversendt nasjonalparkforvalteren(e) minst 3 uker før nasjonalparkstyremøtet for å forvente en behandling i det gjeldende møtet.

Alle dispensasjonssøknader fra vernebestemmelsene skal vurderes etter behov og behandles i tråd med verneforskriften og de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. Selv om et type tiltak kan regne med positiv behandling er søknadsprosessen viktig for at forvaltningsmyndigheten skal ha mulighet til å sette vilkår om når, hvor eller hvordan tiltaket skal gjennomføres. Der det i denne planen er nevnt at man kan regne med positiv behandling er det rettet mot behandling etter lovverk nasjonalparkstyret har myndighet over.

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn. Vedtaket vil være offentlig tilgjengelig i miljøvedtakeregisteret - www.miljovedtak.no med mindre det er unntatt offentlighet.

Klager

Alle med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28 kan påklage et enkeltvedtak. Fristen for å klage er tre (3) uker fra mottaker er gjort kjent med brevet. Klagen legges fram for nasjonalparkstyret for vurdering og sendes til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse dersom styret ikke endrer sitt opprinnelige vedtak. Dersom nasjonalparkstyret endrer sitt opprinnelige vedtak er det nye vedtaket å regne som et nytt enkeltvedtak.

Forhold til andre lover

Verneforskriften setter premisser for hva som er lov innenfor nasjonalparken. Andre lover som f.eks. planog bygningsloven, motorferdselloven, viltloven, reindriftsloven, fjelloven og kulturminneloven gjelder også innenfor nasjonalparken.

Samhandling med kommunene

God kommunikasjon mellom kommunene og nasjonalparkforvalteren(e) er viktig. I noen saker skal en søknad behandles etter flere lovverk (f.eks. byggesaker) og hos flere forvaltningsmyndigheter. Det står i naturmangfoldloven § 48 at vedtak først skal fattes etter verneforskriften. Søknaden skal likevel sendes til kommunen først, som videresender den til nasjonalparkstyret. Kommunene har gode rutiner på krav til søknader og bidrar godt til at en søknad er tilstrekkelig opplyst før den kommer for behandling etter verneforskriften.

Samhandling med brukerinteresser

Hvert år søker forvaltningsmyndigheten om midler fra Miljødirektoratet for å gjennomføre tiltak for å fremme verneverdiene. I forkant av dette (gjerne november/desember) pleier det å gjennomføres innspillsmøte med sentrale brukerinteresser av området. Slik har brukerinteressene et forum for å komme med innspill til tiltak som kan/bør gjennomføres. Flere av brukerinteressene opplever dette som en god måte å sikre dialog og samhandling på, og dette vil være viktig å ivareta i

kommende perioder. Denne samhandlingen er lokalt kjent som "bestillingsdialogen". Tiltak det søkes om penger til skal være forankret i forvaltningsplanen, besøksstrategien eller ha en positiv innvirkning på verneverdiene.

Tiltak i nasjonalparken

Nasjonalparkstyret har hjemmel i verneforskriften § 5 og naturmangfoldloven § 47 til å gjennomføre tiltak og skjøtsel for å ivareta eller fremme verneformålet. Hvert år søker nasjonalparkstyret om midler fra Miljødirektoratet til å gjennomføre tiltak.

Privatpersoner og organisasjoner kan komme med innspill til nasjonalparkstyret om hva man bør gjøre av tiltak/skjøtsel, og nasjonalparkstyret vedtar hvilke tiltak det skal søkes og brukes midler til.

TILTAKSPLAN

ID_TILT AK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsm ål	Dato innlag t	Dato ferdig	Inter nt opp h av
ID_TILV V00001 562_00 000000 1	1	Utvikling av Viewpoint Lifjellet og omlegging av sti tilknyttet innfallsporten.	Tilretteleggi ng og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILT AK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsm ål	Dato innlag t	Dato ferdig	Inter nt opph av
ID_TILV V00001 562_00 000000 3	2	Ferdsestelling ved alle hovedinnfallspo rtene. Viktig å overvåke bruken av området. Dette kan innebære innkjøp av ferdsestellere i nasjonalparksty rets eie. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Annet	Ikke valgt	30.01. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000000 4	3	Opprette bevaringsmål i NatStat. Eksempler på bevaringsmål kan være knyttet til stislitasje, kjørepor ifm motorferdse eller vedhogst rundt hytter/setrer. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Kartlegging	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILTAK	PR	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000001 3	14	Lage et oversiktskart over aktuelle motorferdseltra s�er til hytter, setrer, o.l. for å kanalisere ferdselen og ha en oversikt over aktuelle motorferdseltra s�er.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01.2023		
ID_TILV V00001 562_00 000000 2	15	Vurdere om det skal utarbeides skjøtselsplan og utføring av skjøtsel av slåttemyrer i og i randsonen til verneområdene. Eggensetra er mest aktuell i tillegg til Tjallia og Vera.	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Ikke valgt	30.01.2023		
ID_TILV V00001 562_00 000000 5	16	Stimulere til at det ikke er store skinnende overflater på bygg, eventuelt avbøte den negative effekten ved å ha vinduslemmer e.l.	Restaurering	Ikke valgt	30.01.2023		

ID_TILTAK	PR	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000000 6	17	Kartlegge kulturminner og komplementere kulturminneregisteret. Dette inkluderer også historiske ferdselsveier (f.eks. varder, hulveier, ristninger, rasteplasser, landemerker, osv). Formidling av kunnskapen som innhentes er viktig for å (om mulig) heve opplevelsesverdien av området. Tiltaket kan sees i sammenheng med stimulering av lokale historie-, forsknings-, og utdanningsinstitusjoner. Dette tiltaket kan sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Kartlegging	Ikke valgt	30.01.2023		

ID_TILTAK	PR	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000000 7	18	Årlig dialog/møter med de mest sentrale interessegruppene i verneområdet. Dette skal sikre god informasjonsflyt, oppdatert kunnskapsgrunnlag, enklere saksbehandling og sterkere eierskapsfølelse for brukerinteressene. Tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01.2023		
ID_TILV V00001 562_00 000000 8	19	Ta bort stier hos Kartverket som vi ikke ønsker ferdsel på. Dette er for å kanalisere ferdselen dit vi ønsker. Tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01.2023		

ID_TILTAK	PR	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000000 9	20	Kartlegge og tette eksisterende myrgrøfter for å unngå ytterligere drenering av myrer. Eventuelt bevare et fåtall av dem av kulturhistoriske hensyn.	Restaurering	Ikke valgt	30.01. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000001 0	21	Informasjon på nasjonalparkstyre.no. Blant annet lage et skriv om tradisjonell byggeskikk og en oversikt som viser hva slags tiltak som er søknadspliktig og ikke søknadspliktig.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILTAK	PR	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000001 1	22	Informasjon om verneverdier, reinens arealbruk, mm for å øke den besøkendes opplevelse og forståelse av egen påvirkning på naturmangfold og rein.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01.2023		
ID_TILV V00001 562_00 000001 2	23	Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet. Dette vil gi et bedre lokalt eierskap til verneområdet, bedre kunnskapsgrunnlag og samhandling med fagmiljøer. Tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01.2023		

ID_TILT AK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsm ål	Dato innlag t	Dato ferdig	Inter nt opph av
ID_TILV V00001 562_00 000001 4	24	Klopplegging av deler av sti fra hovedinnfallspo rt på Vera.	Restaurering	Ikke valgt	21.03. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000001 5	25	Tilrettelegging av sekundærinnfall sport i Malsådalen. Området er nærmere Verdal og tidvis mye brukt. Tiltaket må sees i sammenheng med Turistforeningas ønske om ny bru og tilrettelegging herfra til Skjækerdalshytt a.	Tilretteleggi ng og informasjon	Ikke valgt	21.03. 2023		

ID_TILT AK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsm ål	Dato innlag t	Dato ferdig	Inter nt opph av
ID_TILV V00001 562_00 000001 6	26	Innfallsport vinterstid i Verdal. Hovedinnfallspo rten på Vera i Verdal er ikke brukt på vinterstid, og det bør sees på hvor vi ønsker ferdsel i Verdal vinterstid. Foreløpige forslag er Strådalen, Storlunet og Malsådalen	Tilretteleggi ng og informasjon	Ikke valgt	21.03. 2023		

SKJØTSELSPLAN

Plan skal utarbeides eller er under arbeid

BESØKSFORVALTNING

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg

FORVALTNINGSUTFORDRINGER

Utfordringene for forvaltningen av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å hindre tap av biologisk mangfold, naturtyper og kulturverdier. I tillegg skal naturgrunnet ivaretas slik at det kan utøves samisk reindrift. De viktigste truslene kan deles i følgende kategorier:

- Klimaendringer
- Gjengroing
- Slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv og reindrift som følge av menneskelig aktivitet og ferdsel
- Tekniske inngrep i verneområdet og utenforliggende tiltak som kan påvirke vegetasjon, dyreliv og reindriften
- Utenforliggende tiltak som kan påvirke verneverdiene

NATURMANGFOLDLOVEN

Miljørettslige prinsipp (§§ 8-12)

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II kommer til anvendelse ved utøvelse av offentlig myndighet, og må vurderes når det treffes vedtak etter verneforskrifter. De miljørettslige prinsippene er kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Det er viktig å påpeke at kunnskapsgrunnlaget innebærer både vitenskapelig kunnskap så vel som erfaringsbasert kunnskap. Prinsippene er ikke selvstendige vedtakshjemler, men skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre bestemmelser. Dette innebærer at prinsippene skal være en del av vurderingen både ved vedtak med hjemmel i spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifter og ved vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 7 angir at det skal fremgå av vedtaket hvordan prinsippene er vurdert. Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter og Veiledning til naturmangfoldlovens kapittel 2.**

Da naturmangfoldloven av 19. juni 2009 ble vedtatt med ikrafttredelse 1. juli 2009, ble naturvernloven opphevet. Selv om naturvernloven ble opphevet, gjelder verneforskrifter vedtatt i medhold av naturvernloven inntil Kongen bestemmer noe annet, jf. naturmangfoldloven § 77.

VERNEFORSKRIFT URL

<https://lovdata.no/forskrift/2004-12-17-1691>

SENTRALE FØRINGER

Dispensasjoner etter verneforskriften

Selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert dispensasjonsbestemmelse må det likevel foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Når forskriftene bruker formuleringer som “kan gi tillatelse til” eller “kan gi dispensasjon til” betyr ikke det at forvaltningsmyndigheten skal gi dispensasjon, men at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi dispensasjon. Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter.**

For alle unntaksbestemmelser er det selve tiltaket som følger av den aktuelle bestemmelsen, som er direkte tillatt. Andre tiltak, som for eksempel kan være nødvendig eller ønskelig for å gjennomføre det lovlige tiltaket, kan ikke tolkes inn i unntaksbestemmelsen. For eksempel gir et unntak for vedlikehold av eksisterende bygninger eller hogst av ved til eget bruk, ikke automatisk rett til bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med tiltaket. Tilsvarende gir adgang til beite ikke automatisk rett til oppføring av gjerder. Slike tiltak krever egen hjemmel, enten i egne unntaksbestemmelser eller gjennom dispensasjon.

Dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. *Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kanregel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon.* Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneområder.**

Det stilles strengere krav til begrunnelse av dispensasjoner gitt etter nml § 48 enn forvaltningslovens generelle krav til begrunnelse av vedtak.

Det står forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

Naturmangfoldloven (nml) § 47 gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke, men eieren eller rettighetshaveren skal så vidt mulig varsles på forhånd. Bestemmelsen gir også adgang til i skjøtelsøyemed å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet. Bestemmelsen i nml § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området.

Med hjemmel i nml § 47 kan det foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel i nml § 47.

Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir nml § 72 adgang til det.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd. Forvaltningsmyndigheten skal hvis mulig inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemt skjøtselstiltak. Økonomiske fordeler ved gjennomføringen av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i nml § 47 krever avtale med grunneier. Mer informasjon: Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) - Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), kapittel 21 (merknader til de enkelte

bestemmelser).

Randområder til nasjonalparken

Naturmangfoldloven § 49 omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Dersom virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov kan innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Forvaltningsmyndigheten bør i slike tilfeller gi høringsuttalelse i saken for å sikre at tilstrekkelig hensyn til verneverdiene blir ivaretatt.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS RETNINGSLINJER

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
	Forvaltningsmyndighetens retningslinjer	-	Inntil videre, se arbeidsdokumentet som også er oversendt/vedlagt. Når planen etter hvert er vedtatt vil retningslinjene ligge skjematisk under her. Det er gjort slik inntil videre av praktiske hensyn.

VEDLEGG

FILVEDLEGG

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
15.11.2022	Forvaltningsplan Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve		
30.01.2023	Forlik mellom Staten og Snåsa Fjellstyre (20-129753SKJ-FROS)		
30.01.2023	Besøksstrategi for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe		

AU 15/2023 Eventuelt /